

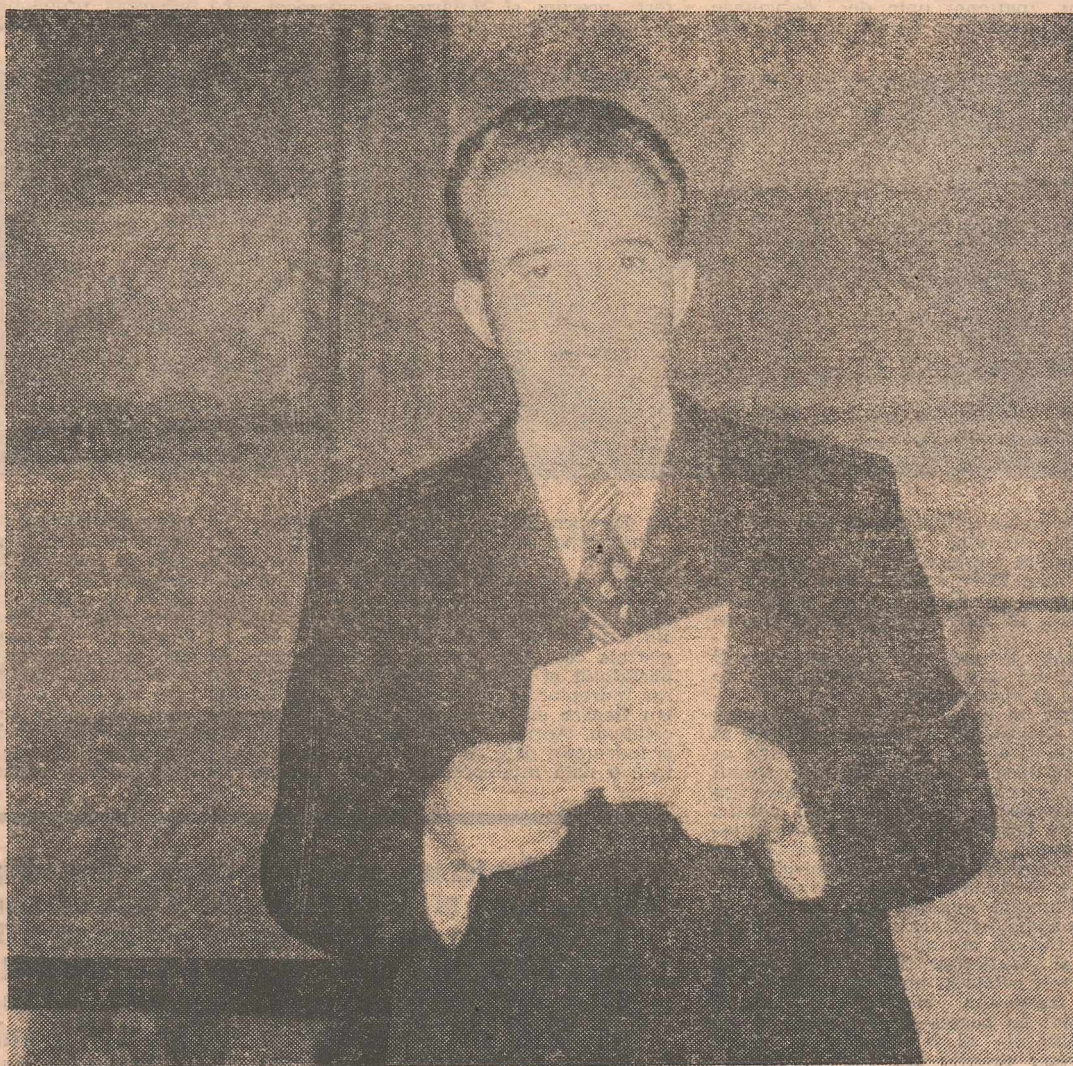
O bogată săptămână
de activitate
politică

**Țara dezbate și adoptă cu angajament revoluționar
mobilizatorul program de muncă al unui nou an de rodnicie**

PLENARA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

„Trebuie făcut totul pentru finalizarea tuturor proceselor de producție, pentru realizarea în cele mai bune condiții a producției și exportului, a producției necesare pentru investiții și pentru alte necesități ale patriei. Să facem astfel încît să încheiem acest an cu rezultate cît mai bune, să punem o bază trainică pentru a trece la îndeplinirea în bune condiții a planului pe anul viitor, din prima zi a anului 1987!”

NICOLAE CEAUȘESCU

(Comentariu în pag. 3)

**PLENARA CONSILIULUI NAȚIONAL
AL FRONTULUI DEMOCRAȚIEI
ȘI UNITĂȚII SOCIALISTE**

Pagina 2

**Plenara
Consiliului Național
al Oamenilor Muncii**

Pagina 2

La închiderea ediției

SESIUNEA MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

Ieri, în prezența Președintelui Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-au reluat lucrările în plen ale sesiunii a patra a celei de-a noua legislaturi a Marii Adunări Naționale, care va adopta documente de mare însemnătate pentru dezvoltarea în continuare a României Socialiste. Asupra acestui eveniment vom reveni pe larg în numărul viitor.

Țara dezbate și adoptă cu angajament revoluționar

PLENARA CONSILIULUI NAȚIONAL AL FRONTULUI DEMOCRAȚIEI ȘI UNITĂȚII SOCIALISTE

Luni, 8 decembrie, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, a avut loc Plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste pe a cărei ordine de zi au figurat: 1. Raport cu privire la modul în care au acționat consiliile F.D.U.S., organizațiile de masă și obștești componente pentru îndeplinirea sarcinilor planului de stat pe anul 1986 și măsurile ce se impun în vederea mobilizării oamenilor muncii la realizarea exemplară a obiectivelor privind dezvoltarea economico-socială a țării pe anul 1987; 2. Raport privind proiectul Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste

sistemul democrației noastre muncitorești revoluționare, pentru folosirea cât mai eficientă a tuturor formelor specifice de mobilizare și influențare.

Plenara a exprimat deosebita apreciere și deplină aprobare față de politica de pace și dezarmare promovată consecvent de țara noastră, față de strălucitele demersuri și acțiuni ale conducătorului partidului și statului nostru, în favoarea dezarmării, întăririi colaborării și înțelegerii între popoare.

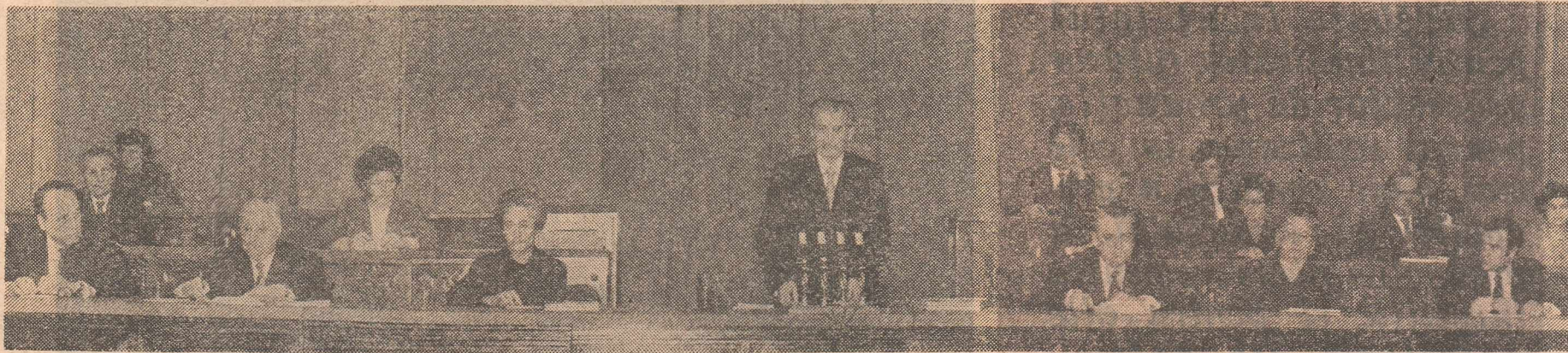
În unanimitate participanții la lucrări au aprobat documentele supuse dezbaterii, precum și Hotărârea-angajament a Plenarei Consiliului Național al Frontu-

Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii

Desfășurată marți sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național al Oamenilor Muncii, plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe a avut următoarea ordine de zi: Raport asupra îndeplinirii Planului național unic de dezvoltare economico-socială pe 11 luni ale anului 1986 și măsurile ce se impun a fi luate pentru realizarea tuturor indicatorilor de plan, și îndeosebi producția fizică, livrările la export, productivitatea muncii și investi-

selor materiale și financiare, a avuției naționale.

În cuvîntarea rostită în cadrul plenarei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că pe baza rezultatelor de până acum se poate aprecia că vom încheia primul an al celui de-al optulea cincinal cu rezultate bune în dezvoltarea producției industriale — care va fi cu peste 7 la sută mai mare decît în anul precedent — cu o creștere importantă a productivității muncii, a venitului național și a altor indicatori importanți ai planului. Au fost obținute, de asemenea, — se arată în cuvîntare — unele rezultate bune în agricultură, realizîndu-se cea mai mare producție de cerea-

România pe anul 1987; 3. Raport privind proiectele Planului financiar centralizat al economiei naționale și al Bugetului de stat pe anul 1987; 4. Raport cu privire la organizarea și desfășurarea dialogului cetățenesc în cadrul „Tribunei democrației”.

Au luat cuvîntul numeroși participanți care au dat expresie sentimentelor de dragoste și aleasă prețuire pe care întregul popor le nutrește față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, înțelept conducător al partidului și statului, pentru neobosită sa activitate pusă în slujba fericirii națiunii române, precum și față de tovarășa Elena Ceaușescu, eminent om politic, savant de largă recunoaștere internațională, pentru remarcabila contribuție pe care o aduce la dezvoltarea multilaterală a patriei. Vorbitorii au subliniat că obiectivele Planului național unic de dezvoltare economico-socială a țării pe anul ce îl vom încheia curînd au constituit un amplu și însuflețitor program de muncă pentru toți cetățenii mobilizați cu întreaga lor capacitate creatoare în vederea îndeplinirii cu succes a sarcinilor trasate de Congresul al XIII-lea al P.C.R., a obiectivelor reieșite din Programul partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Ei au reliefat, totodată, unele deficiențe manifestate în activitatea consiliilor F.D.U.S., a organizațiilor de masă și obștești componente, și au exprimat hotărîrea de a lua toate măsurile ce se impun pentru înlăturarea neajunsurilor. În ce privește proiectul Planului național unic de dezvoltare economico-socială pe anul 1987 și proiectele Planului financiar centralizat și al Bugetului de stat pe anul următor, toți cei care au luat cuvîntul și-au exprimat deplinul lor acord cu obiectivele înscrise în ele, dînd o înaltă apreciere contribuției hotărîtoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu la elaborarea și fundamentarea acestor documente. În numele celor pe care-i reprezintă, participanții la dezbateri s-au angajat să acționeze cu fermitate și în anul 1987 pentru îndeplinirea exemplară a tuturor sarcinilor și obiectivelor ce le revin, să contribuie cu toate puterile lor în dezvoltarea intensivă a economiei naționale prin afirmarea necontenită a noii revoluții tehnico-stiințifice și a noii revoluții agrare, prin creșterea mai rapidă a productivității muncii, așa încît anul ce vine să constituie încă un pas hotărîtor pe drumul trecerii patriei noastre la stadiul de țară socialistă mediu dezvoltată. Aceasta impune — așa cum au subliniat mulți dintre vorbitori — ca, la toate nivelurile, consiliile F.D.U.S., comitetele O.D.U.S., organizațiile de masă și obștești să acționeze la rîndul lor cu toată răspunderea pentru creșterea rolului ce le revin în

lul Democrației și Unității Socialiste.

Intîmpinat cu vii și puternice aplauze, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste, Magistrul cuvîntare rostită de conducătorul partidului și statului constituie un valoros îndreptar și instrument de lucru pentru fiecare om al muncii, pentru fiecare cetățean. Aprecierile făcute, noile sarcini și îndrumări date cu acest prilej dovedesc încă o dată înțelepciunea celui mai iubit

le din istoria țării. În același timp, s-au obținut rezultate importante în dezvoltarea științei și învățămîntului. Secretarul general al partidului a apreciat că tot ceea ce s-a realizat în acest an, ca de altfel în toți anii socialismului, este rezultatul muncii pline de abnegație a clasei muncitoare, a tărînimii, a intelectualității, a întregului nostru popor, care, în deplină unitate, sub conducerea partidului, asigură mersul ferm înainte al patriei, ridicarea ei pe noi culmi de progres și civilizație, întărirea forței materiale și spirituale, a independenței și suveranității țării.

Referindu-se la Planul național unic de dezvoltare economico-socială pe anul 1987 — al doilea an al cincinalului 1986-1990 — tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că acest plan asigură condițiile necesare îndeplinirii neabătute a obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului. Pentru îndeplinirea prevederilor planului pe 1987 — se spune în cuvîntare — trebuie să lucrăm mai bine, să acționăm cu și mai multă hotărîre în toate domeniile, pentru perfecționarea și îmbunătățirea întregii noastre activități. În mod deosebit, în atenția oamenilor muncii trebuie să stea problemele: dezvoltarea bazei de materii prime și energetice proprii, folosirea cu maximum de eficiență a materiilor prime și a energiei; recuperarea și refolosirea materiilor prime și surselor de energie; realizarea în timp cât mai scurt a reparațiilor; ridicarea calității, a nivelului tehnic al producției; creșterea productivității muncii, pe baza organizării științifice a producției și a muncii, a automatizării și mecanizării proceselor de producție, inclusiv a robotizării; îndeplinirea programelor de modernizare în toate sectoarele; realizarea investițiilor; folosirea mai rațională a mijloacelor materiale și financiare; dezvoltarea cooperării în producție în cadrul C.A.E.R. și cu alte țări; activitatea de comerț exterior, producția pentru export; perfecționarea în continuare a sistemului de retribuție; perfecționarea formelor de conducere; dezvoltarea largă a democrației muncitorești revoluționare. În toate unitățile, în toate sectoarele, se spune în cuvîntare, va trebui să se acționeze pentru încheierea în cele mai bune condiții a anului, pentru îndeplinirea planurilor de producție, inclusiv a producției de export, pentru trecerea la pregătirea temeinică a planului pe anul 1987, astfel încît din prima zi a noului an să se asigure îndeplinirea obiectivelor celui de-al doilea an al cincinalului.

„Am ferma convingere că toate organizațiile Frontului Democrației și Unității Socialiste vor acționa cu întreaga răspundere și vor face ca membrii organizațiilor respective, deci, de fapt, toți oamenii muncii și întregul nostru popor — pentru că Frontul Democrației și Unității Socialiste reprezintă, de fapt, unitatea întregii națiuni, sub conducerea partidului nostru comunist — deci întreaga noastră națiune, în deplină unitate, va face totul pentru a întîmpina noul an cu rezultate cît mai bune. Să facem ca cel de-al II-lea an al acestui cincinal să marcheze o dezvoltare cît mai puternică a patriei noastre!”

NICOLAE CEAUȘESCU

fiu al poporului, marea forță mobilizatoare a cuvîntelor sale. Nu putem obține trecerea la o nouă etapă superioară de dezvoltare fără o nouă calitate, fără ridicarea nivelului tehnic al producției în toate domeniile! — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la plenară. Trebuie să se înțeleagă bine că, în întrecerea existentă astăzi pe plan mondial — nu numai între socialism și capitalism, ci în întrecerea generală de dezvoltare în domeniul științei și tehnicii — vor progresa și vor merge înainte aceia care vor face totul pentru triumful științei și tehnicii celei mai avansate în toate domeniile de activitate. Poporul nostru a demonstrat, de-a lungul zecilor și zecilor de ani, că dispune de forța științifică și culturală și de capacitatea de a înțelege noul. Acum este necesar să demonstrăm cu tărie că ne angajăm cu toate forțele în noua revoluție tehnico-stiințifică, în noua revoluție agrară, în noua revoluție de dezvoltare a societății noastre socialiste!

MIHAI STANESCU

existente, pentru creșterea productivității muncii. Au fost, de asemenea, reliefate rezultatele obținute precum și problemele ce se pun în legătură cu îmbunătățirea organizării și modernizarea producției, a tehnologiilor, fluxurilor de fabricație și a produselor, sporirea nivelului tehnic și calitativ al acestora, reducerea consumurilor de materii prime și energie, creșterea eficienței economice în industria construcțiilor de mașini, metalurgie, chimie, petrochimie, în celelalte sectoare de activitate. Dezbaterile au relevat necesitatea ca organele de conducere colectivă, toți oamenii muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe să-și sporească exigența și spiritul de răspundere în îndeplinirea neabătută a prevederilor planului, a tuturor sarcinilor ce le revin, în soluționarea operativă și eficientă a problemelor de care depinde buna desfășurare a proceselor de producție, în buna gospodărire a resur-

ION CODRU

mobilizatorul program de muncă al unui nou an de rodnicie

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român

Plenara C.C. al P.C.R., ale cărei lucrări au avut loc marți și miercuri, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a dezbătut documente de mare importanță pentru dezvoltarea țării: proiectul Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1987; proiectul Planului de dezvoltare a agriculturii, industriei alimentare, silviculturii și gospodăririi apelor pe anul 1987; proiectul Planului financiar centralizat al economiei naționale și proiectul Bugetului de Stat pe anul 1987. În cadrul dezbaterilor au fost evidențiate realizările obținute în creșterea producției industriale și agricole, în onorarea sarcinilor la export, în modernizarea și organizarea științifică a proceselor tehnologice, în transpunerea în practică a programelor speciale privind extinderea bazei energetice și de materii prime, ridicarea calității produselor, reducerea

consumurilor, în finalizarea obiectivelor de investiții, în sporirea mai accentuată a productivității muncii și a eficienței întregii activități economice. S-a relevat că, paralel cu acțiunile întreprinse în scopul realizării integrale a sarcinilor pe 1986, se acționează cu toată hotărârea pentru pregătirea temeinică a planului pe 1987, astfel încât încă din primele zile să se asigure îndeplinirea ritmică, la toți indicatorii, a producției prevăzute pentru cel de-al doilea an al actualului cincinal. A fost exprimată hotărârea comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii, de a face totul pentru ca anul viitor să constituie, așa cum a cerut secretarul general al partidului, un an al rezultatelor deosebite în îndeplinirea exemplară a planului de producție, în organizarea științifică a producției și în modernizarea tehnologică, în activitatea economico-financiară, în vederea creșterii permanente a productivității muncii, a eficienței și rentabilității întregii activități economico-sociale. A fost

subliniată marea însemnătate a planurilor și a programelor supuse dezbaterii plenarei, apreciindu-se că acestea asigură creșterea intensivă, în ritm susținut, a industriei, agriculturii, a întregii economii naționale, dezvoltarea puternică a științei, învățămîntului și culturii, sporirea continuă a bunăstării materiale și spirituale a poporului nostru.

Cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul plenarei constituie o amplă și strălucită analiză a rezultatelor obținute în acest an, precum și a principalelor direcții de acțiune pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a planului pe 1987 și pe întregul cincinal. Pentru realizările obținute în 1986, secretarul general al partidului a adresat tuturor organizațiilor de partid, comuniștilor, tuturor oamenilor muncii, întregului nostru popor cele mai calde felicitări și urarea de a obține realizări și mai însemnate în cel de-al doilea an al cincinalului. În cuvîntare se subliniază că obiectivele pla-

nurilor și programelor de dezvoltare economico-socială pe anul 1987 corespund pe deplin bazei tehnico-materiale de care dispune societatea noastră, forței puternicele colective de oameni ai muncii din toate sectoarele de activitate, fiind deci create toate condițiile pentru ca aceste obiective să fie îndeplinite cu succes. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că este necesar să crească mai puternic răspunderea organelor centrale ale statului nostru, a ministerelor, a organelor de sinteză, a guvernului în ansamblu, în buna organizare a realizării planurilor și programelor, în repartizarea forțelor în sectoarele hotărîtoare, în controlul și urmărirea îndeplinirii zi de zi a obiectivelor în toate sectoarele. Noi acordăm o mare însemnătate — se relevă în cuvîntare — rolului planului național unic; nici nu este posibil să asigurăm dezvoltarea armonioasă a patriei fără a avea un plan general care să asigure dezvoltarea echilibrată a tuturor ramurilor și sectoarelor, ridicarea generală a patriei. Acest plan trebuie să devină un instrument viu de stimulare a inițiativei creatoare, a tuturor organismelor statului nostru democratic, a tuturor colectivelor de oameni ai muncii, să asigure o bună folosire a mijloacelor de care dispune societatea noastră la un moment dat, atât în direcția dezvoltării, cit și în direcția ridicării generale a nivelului de trai al poporului.

Cuvîntarea subliniază că în prezent am depășit stadiul dezvoltării extensive; dispunem acum de o asemenea industrie și de o asemenea bază, în toate sectoarele, încît trebuie să facem totul pentru a folosi mijloacele de care dispunem în vederea realizării obiectivelor intensive, a modernizării tehnologiilor, a creșterii eficienței economice, a valorificării superioare a materiilor prime și a muncii poporului nostru. „În aceasta constă — se spune în cuvîntare — una din problemele fundamentale ale etapei noi în care se găsește țara noastră, și trebuie să facem totul ca acest cincinal, inclusiv anul 1987, să aibă un rol important, decisiv în realizarea obiectivelor întregului cincinal! Pentru că anul viitor trebuie să trecem cu hotărîre la aplicarea măsurilor stabilite privind modernizarea, îndeplinirea obiectivelor de a ridica nivelul economiei noastre, în toate sectoarele, la nivelul cerințelor celor mai noi ale științei și tehnicii pe plan mondial!”

Insufleții de cuvîntarea conducătorului partidului și statului, participanții la plenară au reafirmat hotărîrea nestrămutată a comuniștilor, a tuturor cetățenilor patriei de a acționa, strîns uniți în jurul partidului, al secretarului său general, pentru transpunerea exemplară în viață a orientărilor și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru îndeplinirea hotărîrilor plenarei, pentru realizarea la un înalt nivel de calitate și eficiență a prevederilor planului pe 1987, a istoricelor obiective stabilite de Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român.

ION DUMBRAVA ■

MODERNIZAREA

Cum a apărut... „Cupidon“

Sfârșitul anului înseamnă realizarea planului și în plus și suplimentări pentru export

Toată lumea laudă în Oradea colectivul unit de la „Metalica“, ne spune inginerul Mirocea Petreanu. Dacă întreprinderea respectivă n-ar fi deținătoarea locului I pe țară în cadrul industriei articolelor casnice, fraza de mai sus ar suna a laudă, dar astfel stînd lucrurile ea nu face altceva decît să deconspire un secret, acela al posibilităților maxime de dezvoltare. Ori cu un colectiv unit se poate încerca totul!

La această întreprindere, cu doi ani în urmă, ne spune în continuare inginerul Petreanu, eram începători în producția de vase: făceam vesnicele vase de pe vremea bunicii, și ne-am gîndit că și gospodinele noastre merită să aibă ceva frumos în bucătărie așa că am proiectat vase cu accesorii de bachelită și cu decorațiuni florale. În '85 am preluat fabricația mașinilor de gătit cu gaz și am ieșit imediat pe piața externă. I-am adus unele îmbunătățiri și mini-gazul — mașina de gătit cu două ochiuri este foarte solicitată. Peste livrările efectuate, pînă în prezent ni s-au comandat, suplimentar, încă 11.000 de bucăți. Acest fapt nu demonstrează că ne-a fost ușor ci chiar contrariul. Dar ce să-i faci dacă sîntem totuși tineri și ambițioși. Eu, la 33 de ani sînt considerat un om vechi în întreprindere. Tot în acest context am să amintesc doar două cifre care exprimă multe: în 1980 aveam 40 de cadre cu studii superioare și acum sîntem 200 dintre care jumătate lucrează în proiectare-cercetare. Numai așa putem face pași uriași în organizarea și modernizarea producției — cheia îmbunătățirii tuturor parametrilor economici și, în special, al productivității muncii. La noi, ritmul de creștere a fost fantastic în ultimii ani. În '83 producția marfă era de 263 milioane lei, în '86, după 10 luni, am ajuns la 530 mili-

oane și pînă în '90 vrem să atingem un miliard! Cînd ne-am propus această cifră am fost citiți se poate de conștienți. Programul OM — de organizare și mecanizare, după care ne desfășurăm activitatea, l-am alcătuit atît de amănunțit încît calculele preliminare la care am ajuns, cu toate că ar trebui să ne sperie, ne dau aripi. Aspiratiile

noastre sînt mari pentru că avem și un potențial ridicat de materie cenușie. Deja am pus la punct o tehnologie de pas-tare a discurilor electrice pentru reșouri cu urmări concrete: 6 milioane economice. Producem, de asemenea, limitatoare de temperatură și termostate pentru o gamă largă de aparate electrice și mai avem ceva de ultimă oră: experimentăm accesorii metalice pentru filtrele de motorină pentru tractoare: au trecut deja patru luni, și bucsile noastre pentru prese pe care le propunem pentru înlocuirea celor de bronz, rezistă. Am obținut folia de nichel atît de necesară în microelectronică. Încă nu produce nimeni în țară și încă se importă. La T.I.B. a fost prezentă „Cupidon“, mașina noastră de gătit cu captor, cu gaz și electrică echipată cu ceas programator.

Întreprinderea „Metalica“ din Oradea, la începutul cincinalului trecut, era, încă, o unitate de tip meșteșugăresc. Încăpută de mina tinerilor cu minți iscoditoare care o compun, ea este în '86 o întreprindere prestigioasă cu posibilități nelimitate de dezvoltare.

ELENA GHERA ■

Beneficiile se conturează încă din fazele de proiectare

Tehnică de vîrf chiar și pentru mașinile de gătit

REFOLOSIREA

O INDUSTRIE CARE SE NAȘTE

„Un tren cu 60 de vagoane a traversat acum doi ani țara, de la Brăila la Hunedoara, pline ochi cu metal. Fier vechi pentru metale noi, de care se simte atîta foame pretutindeni. Trenul purta un mesaj: „De la tinerii brăileni pentru tinerii hunedoreni!“ și pe fiecare vagon miini de adolescenți au prins cîte un steag tricolor, ca simbol că această materie primă, ce va umple un captor siderurgic sau mai multe, a fost reciclată cu sîrg, prin munca pătritică a elevilor și muncitorilor din orașul de la Dunăre.“

Această frumoasă inițiativă a fost transformată în tradiție. Anul următor, aceleași echipe de la Șantierul Naval, de la I.U.G. „Progresul“, de la „Laminorul“ au expediat iarăși, în același mod, spre străvechea vatră de foc din inima țării, vagoane de fier vechi. Orice rezervă, orice resursă este identificată, procesele tehnologice și procesele economice ale uzurilor fizice furnizează și vor furniza mereu metal ce nu mai poate fi folosit în condiția inițială, trebuind să reîntre în circuitul unor noi tehnologii. Atunci, la Brăila, s-a născut ideea — cum ne documentează Cristache Băluță, membru al Comitetului județean U.T.C. — a înființării unui șantier al tineretului unde bătaia principală a muncii să fie metalul. La ora de față, o necesitate patriotică prin nimic mai puțin eroică ori mai puțin constructivă decît ceea ce, acum 40 de ani, părintii și bunicii lor făptuiau la Salva-Viseu sau Bumbești-Livezeni sau Agnita — Botorca... Locul șantierului — Combinatul de celuloză și hîrtie, timpul de lucru — dimineața de duminică, eroii lui — tinerii din combinat și elevii din liceele patronate de acesta. Ei sînt mina dreaptă a întreprinderii județene pentru recuperarea și valorificarea materialelor refoșabile. Prin urmare, specialiștii din I.J.R.V.M.R. sînt alături de ei. Le-au asigurat utilajele necesare, le asigură vagoanele pentru transport. O organizare perfectă, ca oricare alt proces de producție. Industria reciclării trebuie să se ridice la nivelul industriei moderne. Iată, la Brăila s-a reușit. Deci tinerii acestia nu fac doar o muncă de colectare și apoi încărcare în vagoane a fierului vechi. În primul rînd, nu e vorba de fier decît într-o denumire generică. Este vorba despre cupru, aluminiu, oțeluri inox și alte metale și aliaje scumpe și deficitare pe întreaga piață mondială. Pe șantier au apărut, asadar, utilaje cu ajutorul cărora acești tineri dezmembrează piese, subansambluri, cabluri, sortează fiecare materie primă pe genuri și categorii. Numai separarea din cablurile electrice a

fierelor de cupru de cele de aluminiu și toate din tuburile și mansoanele din PVC cită mîgală și cită munca înglobează! O fac cu pricepere, cu seriozitate, cu efort. În primele 5 luni ale anului au recuperat circa 20 vagoane de metal, din care numai inox-ul valorează peste 100.000 lei.

Se cuvine să mai adăugăm că acest șantier s-a constituit — și se încadrează direct — în contextul existenței la Brăila a unui climat de concepție și experiență privind recuperarea, refoșirea și valorificarea materialelor secundare, în special a metalului. Am văzut, la punctul de colectare unde lucrează, pe achizițoarea Petrica Minecă, ștergînd cu grijă buteliile de spray, învelindu-le pe fiecare în hîrtie și așezîndu-le atent în cutii de carton, încît aveai impresia că te afli în magazia de expediție a unei fabrici de cosmetice. Nu-ți venea să crezi că sînt goale și sînt destinate să se reîntoarcă tocmai în fabricile de cosmetice pentru a fi reumplute. Sigur, dacă sînt ciobite și cu vopsea sărită se valorifică și așa, merg la refoșit, unde mai necesită cheltuieli de producție. „De ce să nu le refoșim mai rentabil?“ — întrebă afirmînd. Dealțul, depozitul de metal al I.J.R.V.M.R. arată ca o modernă secție dintr-o mare uzină, prin mecanizarea operațiilor de prelucrare, sortare, încărcare-descărcare, acțiune de investiții ce a avut loc în ultimul cincinal. Într-o incintă de 20.000 metri pătrați (aflată în zona portului), o macara portal de 12,5 tone forță (cu placă electromagnetice și graifair hidraulic), încadrată de alte cîteva macarale, au rentabilizat operațiunile de încărcare-descărcare a vagoanelor și mijloacelor de transport auto. Două prese tip „Unio“ Satu Mare balotează neferoasele și tabla, atent și minuțios sortate. Fiecare tip de metal își are organizată „gospodăria“ sa. În gospodăria de span se efectuează, după caz, sfărîmarea și brichetarea acestuia. Directorul Ionel Bratu e preocupat acum de găsirea unei posibilități menite să facă presa mai silențioasă, întrucît produce un zgomot asurzitor în preajma ei. De asemenea, atelierul de dezmembreare este bine dotat. Aici, din cutii de viteză, pompe de injecție, dinamuri care și-au trăit indostul viața, se scot și se separă, prin operații succesive, oțelul, fonta, neferoasele.

Nimic nu se pierde, totul se adună gram cu gram și se expediază pentru ca întreg ciclul să continue, pentru ca totul să se transforme în alte și alte bunuri pentru economia națională ori pentru fiecare dintre noi.

REGHINA VĂRVICI ■

OPINII LA O MASĂ ROTUNDĂ

„Frumosul trebuie să-l găsim pretutindeni“

Sîntem înconjurați de o mulțime de obiecte pentru a căror achiziționare optăm. Cumpărăm jucării pentru copiii noștri, facem cadouri prietenilor. Ne creem conform cu gusturile noastre și cu ceea ce găsim în magazine un mic univers. O facem în deplină cunoștință de cauză? Sîntem sau nu informați în acest domeniu? În ce măsură ne influențează existența acestor numeroase obiecte care ne înconjoară? E suficient ca o jucărie să fie drăguță sau trebuie să aibă și multe alte calități?

Iată cîteva din problemele pe care le-am adus în dezbaterile mesei rotunde la care au fost invitați cîteva specialiști ai Centrului de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru articole casnice. Participă la dezbateri ing. Mircea Ionescu-Muscel, directorul centrului, sociologul Sorin Botnar, responsabilul compartimentului marketing, sociologul Mihaela Botnar și arhitectul Cristian Vasiliu.

Rep. — În sensul satisfacerii necesităților mereu crescînde ale populației, creșterea calității produselor a devenit o sarcină prioritară, care ne obligă să facem apel la multitudinea de cereri practice și teoretice ale epocii noastre. Cred că astăzi e inutil să mai demonstrăm necesitatea raporturilor strînse dintre frumos și util. Principiul clasic al îmbinării plăcutului cu utilul este binecunoscut tuturor. Simplu vorbind, orice produs nou creat trebuie să satisfacă două aspecte însemnate ale sferei de interese umane: latura utilitară și latura estetică.

M. I.-M. — Problema funcționalității și esteticii a pătruns în sfera tehnico-productivă pe la

sfârșitul veacului trecut. Funcționalitatea, acest termen folosit atît de des în ultimele decenii în limbajul nostru este unul din atributele actului creator, care împreună cu parameții constructivi, tehnici și estetici, savant contopiți, conduc la crearea unui produs optim. Unii teoreticieni au susținut că, în mod automat, calitățile estetice decurg dintr-o funcționalitate bine concepută. Factorii care au determinat apariția funcționalismului simplist au fost impuși de revoluția industrială, de necesitățile dezvoltării științei sau de creșterea fără precedent a populației.

Rep. — Noțiunile de funcționalitate și estetică au concurat

cu siguranță la progresul civilizației și au evoluat odată cu aceasta. Uneori sîntem tentați, așa cum spuneți, să le confundăm, alteleori să le despărțim net.

M.B. — Istoria ulterioară a designului a confirmat permanența esteticului prin părăsirea schematismului originar, prin admiterea liniilor curbe, a nuanțelor, a combinațiilor spațiale și în final prin recunoașterea nevoii general umane de continuă diversificare și înnoire.

Rep. — Înainte de a intra în miezul lucrurilor, să încercăm o definiție a designului.

M.I.-M. — Designul are ca principiu fundamental concordanța obligatorie între elementele de ordin funcțional, structural, formal, tehnic și estetic. Prin design trebuie să înțelegem că frumosul nu este un adaos al utilului, ci este expresia lui. Frumosul trebuie să-l găsim pretutindeni. Prin unitatea dialectică dintre funcțional și estetic în cadrul unui produs nu înțelegem niciodată acel hibrid care înglobează deobicei arta aplicată, reproduceri ori diverse kitschuri despre a căror utilitate se poate vorbi și pro și contra, dar nu în cadrul designului propriu-zis.

Rep. — Ce influență are universul ambietal asupra noastră?

M.I.-M. — Obiectele care formează universul ambietal, bunurile de consum, cum se mai

numesc, au o importanță nebănuită asupra populației. Prin funcțiuni ele ocupă aproximativ 60 la sută din existența noastră. Este extrem de important caracterul educativ al acestora problemă deosebit de complexă de care trebuie să ținem seama. O altă influență majoră este cea a conținutului economic, cu tot apanajul lui legat de consumurile energetice și de materiale, de preț de cost și de consumul de manoperă.

M.B. — De aici și importanța activității de concepție a acestor produse. Impactul lor se amplifică și prin seria mare cu care ele sînt oferite pieții.

M.I.-M. — Meseria de designer este asemănătoare cu cea de management. Implică decizii, opțiuni. Echipe de designeri își asumă răspunderea lansării și introducerii în producție a unui nou produs. Din acest punct de vedere activitatea de concepție are riscurile ei. O eventuală nereușită poate avea urmări din cele mai neplăcute, îndeosebi într-o economie bazată pe concurență.

Rep. — În cadrul centrului în care vă desfășurați activitatea, și unde se creează articole de uz casnic și jucării, se cercetează produsul pînă la faza de prototip. Tot aici se definește și tehnologiile de fabricație ale produselor cercetate.

C.V. — Intervine și un alt aspect: obligativitatea ca unitățile producătoare să respecte documentația tehnologică. Este o chestiune de fair-play ca produsele propuse de noi să aibă fidelitatea asigurată și în producția de serie. Între noi și unitățile producătoare intervine un contract în acest sens care trebuie respectat. Schimbările teh-

nologice cu orice preț, rabaturile de la formă sau culoare, mergînd pînă la nuanță pot să schimbe aspectul unui produs, să-i diminueze calitățile.

M.B. — Ar trebui să facem o distincție în discuția noastră între articolele casnice și jucării. În cazul articolelor casnice funcționalitatea are o pondere mai mare. Între caracterul cultural și conținutul economic trebuie să existe o proporție optimă. Sînt unele inițiative economice laudabile care pot avea repercusiuni asupra factorului cultural. Echilibrul optim între funcție, economic și cultură este asigurat de cercetare, de talentul designerului.

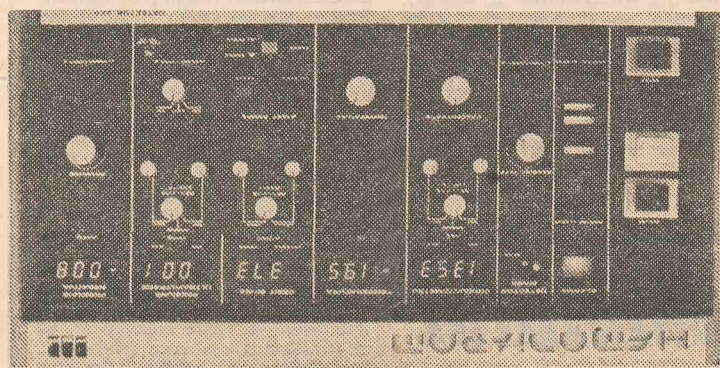
S.B. — O deosebire între ele se manifestă și în cazul dinamicii. La articolele casnice elementul funcțional este relativ stabil. La jucării dinamica funcției este schimbătoare și este dependentă de mentalitatea populației, de psihologia copilului. Astăzi se cere o nouă abordare a problemei, o nouă înțelegere a funcției jucăriilor. Jucăria nu mai este considerată un obiect de divertisment, ci unul cultural, cu funcții precise în dezvoltarea psiho-socială a copilului. Există o legătură strînsă între creația de jucării și psihologia copilului. Evoluția culturală a societății, explozia informațională pe care o traversăm, precocitatea cu care copilul asimilează cunoștințe dintre cele mai diverse impun și schimbarea concepției despre jucării. În lume, cîștigă teren firmele care au investit mai mult în cercetarea psihologică și antropologică.

Rep. — Care sînt funcțiile pe care ar trebui să le îndeplinească jucăriile?

M.B. — Dezvoltarea psiho-mo-

PERFORMANȚĂ LA NIVEL MONDIAL

Rinichiul marca FEA

„Să vă spun unul din argumentele care a făcut ca munca colectivului nostru să fie o adevărată cursă contracronometru, cursă care câștigată, avea la linia de sosire premii de o valoare inestimabilă: vieți omenești salvate”. Și tânărul inginer Sorin Gurtavenco ne povestește o sovăntă turbătoare. „Aflând că la noi, la întreprinderea de Elemente de Automatizări-F.E.A., este în construcție primul hemodializor renal românesc, într-o dimineață ne-așteptat la poartă un bărbat, care ne-a rugat cu ochii scldați în lacrimi să urgentăm realizarea aparatului, pentru a putea beneficia de el și tatăl lui, ce altfel ar mai fi avut de trăit câteva zile. În aceste condiții, a fost firesc să acționăm cu toată energia și gripea noastră, să venim la fabrică pe întineric și să plecăm acasă tot pe întineric”. Acum, după ce s-a scurs ceva timp, când deja 9 hemodializoare renale cu marca F.E.A. lucrează la capacitate maximă în spitale, redind familiilor și colegilor de muncă numeroși oameni, stigmatizați de boli cumplite, glasul tânărului specialist este încă voalat de emoție, iar privirea îi este adiată de o căldură aparte. Pătrunși de dramatismul unor astfel de situații, cărora aparatul lor le-ar fi dat o rezolvare favorabilă, inginerii români au impus ca motto al muncii lor principiile: „cât mai repede, cât mai bine!”. Când miza în joc era viața unor bolnavi. Ei au scurtați fluxurile normale de fabricație, planșele nu mai erau frumoș trase în tus, ci se mergea cu o schiță de mină la banda de montaj și la strung pentru a prelăua piesa „caldă” și a se câștiga timp. Atunci când ultimele hirtii legate de prototip au fost finalizate, acesta deja funcționa, insuflând viață celor în suferință. Căci hemodializa renală este colacul de salvare pe care știința l-a întins unor oameni atinși de afecțiuni fatale. Cind rinichiul, marea filtru al organismului, „mătura” care aruncă la cod re-

zidurile organismului nu mai funcționează din cauza unor boli (de la insuficiența renală la glomerulonefrite, de la intoxicații puternice la un anume tip de calcul) supraviețuirea este compromisă. Urgent trebuie apelat la un aparat de hemodializă renală care să „dopolueze” el în locul rinichilor ce dau rateuri. La insuficiențele renale cronice se practică bolnavilor această operație la 2 zile, lucrându-se în spitale în 3 schimburi, pe bandă rulantă. Ce miracol se petrece în intimitatea rinichiului artificial, incit „mașinăria” poate elimina toxinele și îndeplini și funcția de restabilire a echilibrului chimic al sângelui? Aparatul se conectează la o arteră și o venă și preia o porțiune de sânge, care este obligată la o circulație extracorporeală, ajungând în dreptul unor membrane sub formă de tuburi capilare, unde pe partea cealaltă este vehiculat lichidul de dializă, apropiat de compoziția normală în săruri din formula sanguină. Datorită diferenței de presiune și concentrație, între sânge și lichidul de dializă are loc, prin membranele speciale, un transfer osmotic în dublu sens, eliminându-se toxinele și apa din sânge și echilibrându-se acesta la compoziția chimică normală, operații ce trebuiau firesc efectuate de rinichi. Vă dați seama, că pentru a suplini un proces al naturii atât de delicat și complex, aparatul trebuie să aibă o „anatomie” complicată și o „fiziologie” dirijată de o multitudine de automatizări sofisticate. Cu o asemenea automatizare „pină-n dinti”, aparatul poate fi manevrată de un cadru medical mediu și nu trebuie în permanență supravegheat. Concepția aparatului este modernă, la zi, putind cita în acest sens rezolvarea cu 2 pompe de sânge, ce permite rãcordarea hemodializorului la pacient cu un singur ac, ceea ce practic dublează numărul de proceduri de dializă ce le poate suporta acesta. Fabricarea unei instalații de asemenea nivel

cere maturitate profesională, tehnic și altitudine științifică drăzneață, ingeniozitate. Inginerii de la F.E.A. le-au avut. Și iată că această fabrică, prezentă în orice unitate economică cu automatizările și buclele ei de reglare, de la combinațiile chimice la centralele termoelectrice, de la extracția de cărbune la uzinele construcției de mașini, a pãsit și în teritoriul luptei pentru sănătate. Cei de aici au găsit la calculatoarele de proces ECAROM, comenzile numerice pentru mașini-uncle NUMEROM, pe care le-au construit, o nouă rimă tehnică: HEMODIAROM — hemodializor românesc. Sub inițierea și îndrumarea profesorului dr. Nicolae Ursea de la spitalul „Carol Davilla” și a ajutoarelor lui dr. Dumitru Capșa și inginerul Cristian Grigoriu, cu sprijinul permanent al directorului general al centralei C.I.E.A. Ion Geambașu și a organelor de partid, tinerii specialiști Sorin Gurtavenco, Vlad Constantinescu, Ana Hossu, Virgil Flori, Cristina Dumitrescu, în frunte cu șeful atelierului de proiectare și secretar de partid inginerul Ion Somandru au construit după o gândire românească și cu forțe proprii acest aparat de hemodializă renală, de performanțe competitive, fiabilitate mare, ușurată în exploatare și totodată siguranță în lucru. El au amestecat harul profesional, tenacitatea, munca lor cu un catalizator, fără de care nimic nu rodeste: cu suflet, cu mult suflet și euziasm. Construirea celor 9 aparate s-a făcut în timp record, prima experimentare a prototipului la spitalul Davilla a însemnat de fapt și salvarea unui om iar acum se trece la a doua generație mai perfecționată cu microprocesoare. Nici un moment nu au considerat că unei munci, chiar finalizate, i se pune punct, că până aici este de competența mea, mai departe nu mă privește. Au înțeles că un om care vine să i se „spele” sângele din două în două zile se leagă și afectiv de aparatul devenit vitală pentru el. Cind, la un hemodializor la spitalul Davilla apăruse o mica dereglare și bolnavul refuza să fie dializat cu alt aparat, căci el avea încredere în cel românesc, inginerii de la F.E.A. s-au deplasat imediat, l-au deșanțat în câteva minute și au stat lângă pacientul, acum linistit, până în ceas de noapte, pentru a fi siguri că totul decurge normal. De altfel, încă din perioada de experimentări, ei au învățat să si conducă o dializă. Prin munca lor de angajament total și pasivă arzind, specialiștii de la F.E.A. au construit primul aparat românesc de hemodializă renală.

FLORIN CONDURĂȚEANU

Unde au găsit texanii băncile cele mai frumoase

EXPORTUL

Mai întâi a lucrat la Buzău, într-o mare întreprindere, unde a fost șeful unei secții de cazangerie grea. Se făceau acolo și echipamente pentru centralele nucleare, prima piesă pentru centrala de la Cernăvodă a fost făcută acolo, de oamenii cu care lucra el, ca și primii robineti de apă grea din țară. Inginerul Corneliu Rache nu face deloc efortul să-și ascundă mândria de-a fi lucrat într-o astfel de întreprindere până de curind, până în urmă doar cu câteva luni, cind a venit să muncească la Rîmnicu Sărat pentru bunul motiv și cel mai întemeiat dintre toate că este de fel chiar de-aici și aici își are casa. Ca președinte al cooperativei meșteșugărești „Progresul” răspunde de munca a 810 oameni și cel puțin două lucruri sînt sigure: că oamenii aceștia au de lucru în plin și că ei câștigă bine. Dincolo de aceste realități stă adevărul care le explică pe-amîndouă: de mai mult timp, încă înainte de-a veni aici inginerul Corneliu Rache, meșteșugarii din această cooperativă și-au făcut o oarecare faimă prin modul inteligent în care-și organizează singurimunca, străduindu-se a ieși în întimpinarea lumii cu produse de care lumea chiar are nevoie. Fie cetățeanul de rind, fie vreo întreprindere industrială cu care se poate colabora, fie vreo firmă străină. Sectorul de mobilă, profilat pe confecționarea mobilierului mic, ar putea să ofere o sumedenie de exemple în această privință. Dar la fel ar putea și sectorul de construcții metalice, care colaborează cu întreprinderea „Vulcan” București sau cu alte întreprinderi din Buzău sau din Caransebeș. Cooperativa are meșteri atit de buni încit inginerul Corneliu Rache și maestrul Dumitru Botea pot să afirme fără nici o ezitare: sîntem în stare să facem orice fel de construcții metalice. Dar faima acestei cooperative a adus-o, poate, mai mult decit orice, turnătoria de fontă și neferoase. Ailăm, bunăoară, că la Rîmnicu Sărat se toarnă carcasa pentru o parte din compresoarele fabricate de întreprinderea „Timpuri noi” din București. Și lingă o asemenea muncă nu trebuie să ne pară derizoriu faptul că tot la Rîmnicu Sărat se toarnă, din fontă, și niște aparent banale picioare de bănci. Pentru obișnuitele bănci de pe aleile parcurilor.

Ca totul să fie limpede, din capul locului, vă trebul să spu-

nem însă că picioarele de bănci turnate aici arată ca o dantelărie în fontă. De ce arată atit de complicat, de ce nu arată mai simplu, așa cum ar fi și mai ușor de făcut, aflăm de la maestrul turnător Constantin Lăzăroiu: „Într-o vreme am făcut fiare de călcat cu cărbuni. Chiar dacă eu cred că nu mai există casă unde să nu găsești fier de călcat electric, am făcut vreo 60 000 din cele bătrînești și le-am vîndut ca piinea caldă, cea mai mare parte în R.F.G. Le-au cumpărat colecționarii, le-au cumpărat cei care vor să-și recompună intrucitva mediul de viață în care au trăit părinții sau bunicii lor. Apoi a scăzut cererea și-a trebuit să ne gîndim la altceva. Tocmai mă dușesem pe la București, la o întreprindere de comerț exterior, și acolo a venit vorba despre o comandă de picioare de bănci. Unii încercaseră să le facă și nu reușiseră. Nouă, celor de la Rîmnicu Sărat, nu se gîndea nimeni să ne dea o mostră ca să încercăm și atunci n-am avut încotro, am spus că de aproape 30 de ani fac meseria asta și nu se poate să nu izbutesc, împreună cu colegii mei. Asta a fost tot. Ne-am făcut S.D.V.-uri și matrițe și am executat toată comanda, am făcut patru tipuri de picioare de bănci lucrate artistic, cum a zis toată lumea, fiindcă într-adevăr arată frumoș. Vreo 4 000 de bănci mari și aproape 20 000 de bănci mici am lucrat pentru două firme din S.U.A., una din „Georgia iar cealaltă din Texas”.

După executarea acestei comenzi pentru export, conducerea și meșterii cooperativei s-au gîndit că băncile acestea sînt „belle epoqe” ar putea să aibă căutare și pentru parcurile noastre și au scris tuturor Consiliilor populare județene. Au reușit să dea la Tulcea 200 de bănci mari și 200 mici, la Deva tot vreo cîteva sute și încă vreo cîteva sute în diverse locuri din țară. Unii preferă să așeze în parcuri tot bănci cu picioare de beton, grosolane, și „păcat. Cooperativa „Progresul” are oricum de lucru și nu duce lipsă de comenzi. În acest caz, paguba poate fi acelor care nu cer, nu a celor care oferă. Pentru că sînt chiar foarte frumoșe aceste bănci pe care le-am vîndut și noi în Parcul Central din Rîmnicu Sărat, pe aproape de pavilionul unde cînta odinioară fanfara militară...”

DUMITRU CONSTANTINESCU

torie accelerată la prima vîrstă, între zero și doi ani, esențială pentru dezvoltarea ulterioară. Asimilarea de limbaje-limbă maternă, limbajele matematice, plastice, muzicale — lucru care se face cu maximum de randament între 2 și 5 ani. Acumularea rapidă de cunoștințe. Dezvoltarea afectivă a copilului. Jucăriile trebuie să stimuleze, să ajute la dezvoltarea armonioasă a copilului, trebuie să ofere posibilitatea unor scenarii proprii de joc, care să stimuleze inițiativa și imaginația, să dea copilului posibilitatea, după o schemă mentală proprie, să folosească simbolurile pe care le deține, să creeze universuri proprii de joc.

M.I.-M. — Lucrurile acestea ar trebui înțelese de toți factorii care concură în apariția unei jucării în mina unui copil: cercetarea, industria, comerțul. La contractări ni se spune uneori: dați-ne păpuși de 50 de lei și vindem cite puteți face. Problema este pusă greșit, simplist. Jucăria trebuie să fie atractivă, să trezească interesul copilului, să fie un mister pe care să fie tentat să-l descifreze. Ea trebuie să se integreze în mijloacele de informare ale copilului, să fie susținută de diapozitive și cărți pentru a nu da naștere la un haos al simbolurilor.

Rep. — Din cele spuse de dumneavoastră reiese necesitatea unei coordonări unitare a cercetării cu celelalte compartimente.

C.V. — Acest lucru este valabil și pentru articolele casnice. Industria de articole casnice atrage după sine dezvoltarea multor industrii orizontale, de

componente, accesorii etc.

M.I.-M. — Anumite lucruri trebuie impuse. Nu trebuie lăuate la latitudine doar a unei părți a echipei care participă. Omologarea produselor trebuie făcută în prezența tuturor factorilor: coordonatorul concepției, producătorul, comerciantul. Comerțul este o verigă extrem de importantă. Comerciantul trebuie să fie un specialist care să aibă educația de produs. Toate etapele trebuie organizate într-o concepție unitară.

C.V. — Ar trebui făcut mai mult în ceea ce privește informarea. Mă refer deocamdată la informarea publicului. Apare, să zicem, un nou tip de aragaz, care costă 3 200 lei în loc de 2 800. Uneori aspectul exterior al acestora este identic. Publicul nu știe de ce s-a scumpit, are impresia că este păcălit. Aragazul conține o nouate tehnologică, aprindere electronică, program, dar publicul nu știe. Cine face informarea asta? Constatăm uneori că cel din comerț nici nu știe să descrie cum funcționează un aparat pe care-l vînd.

S.B. — La multe obiecte, comerțul aplică un singur criteriu: costul scăzut. Obiectul devine sărac material și tehnologic. Întreprinderea producătoare nu este interesată să-l execute. Apare o ruptură între creație și decizie.

C.V. — Dacă știm că nu se cer produse cu superdotare, dacă performanțele superioare nu sînt agreate nu le putem introduce în cercetare și deci există pericolul să batem pasul pe loc. Activitatea noastră trebuie să urmărească atingerea unei complexități a produsului.

Faleta largă pe care o obținem să fie asigurată ulterior prin simplificări. Plecînd de la un produs complex, care are înglobate noutăți tehnologice, prin simplificări se obțin cele mai bune variante.

S.B. — Am făcut testări pe un eșantion de familii. Achiziționarea obiectelor casnice nu este influențată atit de mult de veniturile populației, cit mai ales de stabilitatea locuinței. O familie care ocupă o locuință definitivă face investiții mai importante, preferă obiecte de calitate mai bună, cu o durabilitate mai mare, mai pretențioase. Aici ar trebui să mai facem o distincție. Sînt obiecte pe care le cumpărăm de mai multe ori în viață, atit pentru că durata lor de întrebuintare este mică, cit și pentru că oamenii sînt nevoia de schimbare. Alte obiecte sînt achiziționate rar sau deloc într-o viață, fiind moștenite de la o generație la alta. În cazul primei categorii, aleatorul în concepție poate interveni mai mult. În cazul celeilalte categorii, greșeala în concepție poate avea implicații mari. Și aceste aspecte trebuie avute în vedere. Deci, din partea tuturor, inclusiv a comerțului, se cere o abordare corespunzătoare a acestui mecanism.

Rep. — Pentru ca un produs din sfera dumneavoastră de activitate să ajungă în minile noastre trebuie să parcurgă două faze obligatorii: omologarea și contractarea. Cum se desfășoară ele?

M.I.-M. — Se face omologarea prototipului și a seriei O, în cadrul căreia se definitivează și tehnologia. Conform ordinului ministerului, la omologarea de

prototip trebuie să participe toți factorii: cercetarea, proiectarea, producătorul, delegatul M.C.I., controlul de calitate, delegații forului tutelar, adică al centralelor. Această participare masivă are drept scop evitarea cheltuielilor de pregătire a tehnologiilor pe soluții neoptime. Practic, la această fază M.C.I. nu participă. Noi am introdus artificial o fază anterioară, avizarea modelului, care constă într-o discuție bilaterală între cercetător și delegatul M.C.I., La contractări de această discuție în care se stabilesc seriile și prețurile nu se mai ține seama. Avizarea nu are valoare la contractări pentru că de data aceasta vine delegatul I.C.R.M. Prețul este fixat de un alt delegat al M.C.I., care nu cunoaște aspectele discutate în fazele anterioare.

Rep. — Este vorba de unele vicii de organizare, relativ ușor de corijat. Importantă mi se pare problema informației.

C.V. — Creatorul, cercetătorul de produs nu are la îndemînă cataloagele întreprinderilor producătoare de accesorii. Ne trebuie să spunem un nit cu cap special. În STAS este, dar nu știm cine îl produce. Pentru blănuri sintetice, plușuri sau diverse țesături din care se realizează jucăriile textile deasemenea nu avem la îndemînă cataloage. Cu alte cuvinte nu ne cunoaștem cu exactitate posibilitățile. M. I. Et. a luat inițiativa întocmirii de fișe de produs. Cred că și alte ministere ar trebui să facă același lucru.

Rep. — Este un aspect important. Inițial mă refeream la informarea cumpărătorului prin reclame, pliante sau o pregătire

corespunzătoare a lucrătorilor din comerț.

M.I.-M. — Lipsa de informații în acest domeniu duce la compromisiuri. Informația trebuie să fie insistență, siccitoare cîteodată. Reclamele trebuie să aibă pentru a-și atinge scopul o valoare informațională cit mai mare. Astea sînt lucruri indeobște cunoscute și totuși se mai întinlesc reclame care nu spun nimic și deci nu ajută la nimic. În ceea ce ne privește, am propus să facem instrucție periodică cu lucrătorii din comerț privind produsele noi. La 5 ani se reînnoiește valoarea întregului sortiment. Dinamica articolelor noi este deci destul de ridicată. Am mai propus în ideea asigurării unei calități ridicate și constante, a asigurării fidelității reproducerii în serie mare a prototipurilor ca C.C.S.I.T.A.C. să asigure secretariatul unei comisii de omologare și control al calității. Deocamdată n-am primit răspunsuri de acceptare. Cred că am insistat suficient asupra funcției culturale a obiectelor, de fapt baza materială a comportamentelor umane. Ele au o capacitate de operaționalizare importantă asupra formării idealului uman promovată de societate, fac și trebuie să facă parte din însuși activitatea politică educativă. Creșterea în ritmuri deosebit de ridicate a nivelului de trai din țara noastră, pretențiile cetățenilor, justificate de gradul de cunoștințe, de nivelul de cunoaștere generală obligă pe toți cei care contribuie la crearea unei vieți mai bune, mai confortabile. la eforturi sporite.

OPREA GEORGESCU

Iarna dezavantajează satele de cimpie. Contrastul alb-negru e prea șocant, prea simplificator pentru variațiile de culori și nuanțe care îmbracă așezările de plugari în restul anului, primăvara, vara sau toamna, când rid în ferestre mușcate ori trandafiri, când gardurile sunt îmbracate în rozmarin și naibă, când corzile de viță de vie înfășoară cu struguri stuiți și balcoane, când în salcimi, în nucii ori pe acoperișurile șurilor se văd cuiburi de berze, acești soli ai sudului fierbinte, aducând simbolic promisiunea copiilor. Dar Belințul Timișului e plin de culori și iarna. O frumoasă sosea asfaltată (operă a anilor din urma), buclind în dulci meandre golful Timișului, etalează de o parte și de alta case vopsite și măiestrite în toate felurile. Case mari, ferecate, grele, casă-cetăți, clădite în arhitectura tipică a Banatului, cu garduri înalte de ziduri groase pornind chiar din pereți, prelungind fațade, case lungi de cite 20-25 de metri, înfipte pe temelii de ciment ori de garnituri albe, negre sau roșii, cu frontoane decorate bogat, uneori somptuos, înălțind mândria gospodarului, orgoliul lui, adesea până la pragul în care excesul podoabelor, deci tentația ruperii de tradiție, se răzbuună. S-a renunțat la albul zidurilor pentru culori, s-a renunțat la vechile porți de lemn ce făceau din stejar dantelă pentru grele și opulente porți de fier forjat. Ce s-a pierdut însă ca artă s-a cîștigat ca spațiu de viață, ca funcționalitate a locuinței, ca apanaj de civilizație. O „Anchetă monografică a comunei Belinț”, tipărită în 1934, sub egida „Institutului social Banat - Crișana”, descoperea cam 3 persoane locuind într-o cameră. Astăzi, cifra a coborît la 1. (Asta, în circumstanța în care introducerea în casa belințeanului a unei aparaturii tehnice la zi, în special a televizorului, aduce în circuitul spațiilor locuite, în afara tradiționalei bucătăriei-dormitor de iarnă, încă o cameră!). Vechia anchetă număra, în același timp, între cele 490 de case ale Belințului, nu mai puțin de 471 (96,60 la sută) clădite din birne și numai 19 (3,40 la sută) întemeiate din piatră sau zid. Astăzi, peste 97 la sută sînt din zid.

Risipa podoabelor exterioare, de pe frontonul și fațada casei sau de pe poarta de fier zăbrețit, e unicul lux, singura cotizație pentru frumos, mai degrabă pentru orgoliu, la care gospodarul consimte, în rest el face totul cu scumpătate. Casele, curțile și orinduirea lor se supun unui canon sever, pus sub semnul utilului. Orice petec din curte e cultivat, produce legume, intrările în curți sînt „prîse” sub acoperiș, creîndu-se astfel un spațiu de lucru în anotimpul ploilor, camerele sînt folosite adesea pentru nevoi economice, cloșca cu pui e luată iarna în casă, cîrnie sub televizor, sînt luați în casă, în lăzi anume, și cartofii, ca să „dea colți” la căldură, casa de locuit nu e centrul gospodăriei ci un pron sau o anexă a ei. Cîndva, aceste case erau mai mici decît grajdurile și decît surile. „Belințeni — se scrie în ancheta anului '34 — se înfrîșeau mai mult de grajdurile vitelor și de împrejmuirile curții, decît de casă.

Majoritatea grajdurilor sînt făcute mari, din cărămidă arsă, frumos văruite, asemenea și împrejmuirea curții, există chiar o emulație între săteni ca să aibă cel mai frumos grajd”, ceea ce, notează cercetătorii, „te face să crezi că grajdul e casa de locuit” (casa belințeanului fiind, cum notam, o casă sărmană, de birne). Se întimpla așa și fiindcă cei ai locului puneau (cum pun și azi, azi mai mult ca oricînd, după cum vom vedea) pret mare pe vite, în epocă mai ales pe cai, fala lor fiind caii de rasă. „pe care să-i admire toți” cînd îi inhămau la căruțele cu lemnul pictat și cu sezuturi de piele acoperite cu veînțe țesute

noua și robusta întemeiere a existentei lui. N-au fost ani lini, nici senini, ne spune Romulus Vlaconi, președintele C.A.P.-ului. Oamenii înfrîngîndu-și ezitățile, veniseră spre el, spre acești ani, dacă nu toți, cel puțin unii, ca spre pomul cel laudat, așteptînd să le pice în gură, cit ai bate din palme, fructele care să le schimbe gustul vieții. Dar s-au văzut iute siliți să se inhame la greu, adică să sape adînc la rădăcinile pomului, să-l stropească din plin cu sudoare, s-au văzut siliți, mai cu seamă, să se apropie cu alte științe și iscusințe, cu altă inimă și altă înțelegere, de un pămînt care, de veacuri

Cit a trecut de-atunci? În toamna asta, cei din Belinț au cules 22 830 kg de porumb la hectar. Aproape cit celebrul C.A.P. al Topolovățului Mare, din același Timiș, recent încoronat cu titlul de Erou al Noii Revoluții Agrare. Cei din Topolovăț au dat cu ceva peste 23 000 kg de porumb la hectar, diferența nu-i mare, dar, zice președintele Vlaconi reprimîndu-și o umbră de gelozie din glas, ce-i al lor e al lor, noi aștia, din Belinț, ca și alții ca noi, am învățat și învățăm de la ei, ei ne sînt nașii întru experiență, nu ne sfiim ș-o spunem. E și acesta un izvor de

cu simtem și noi, deci ce fac ei putem face și noi. Și fac. Fac, oferind ei înșiși, la ceasul de față, învățături pentru alții. Nu au pămînt cit e zarea, au mai puțin decît cei din Topolovățul Mare, drept care, poate mai mult decît ceilalți, îl măsoară cu o avară măsură, brazda cu brazdă. Sînt „strînși” (așa li se spune prin partea locului, „srinși”), adică dibaci, inventivi, exploratori tenaci ai „universului mic”, ai boabei și ai firului de țarină. Anul acesta, ne spune președintele, „au aerisit” culturile pe toată întinderea, ceea ce vrea să însemne că au stirpit, cu sapa, toate buruienile imune la erbicide, pînă la ultima. „De-ai fi dat drumul vreunei capre prin lan crăpa de foame, n-avea de unde apuca un fir de iarbă”. Au prășit porumbul de cite 3-4 ori, după care, în prag de toamnă, „au tăiat virfurile cocenilor”, ca să grăbească coacerea știuleților. Au ținut în aceleași drastice frie toate culturile, și griul, și sfecla de zahăr, și cinepa, și cartoful („cartoful roz de Belinț”, soi nou, invenția lor, dă azi recolte ca de Țara Bârsei), s-au ocupat cu osîrzie și de animale. Căi sînt mai puțini, căruțele cu tăblii pictate cedează locul „Daciilor 1300”, dar vitele aproape că nu mai încep în grajduri, cam jumătate din valoarea producției C.A.P.-ului o dă zootehnia. Iar această producție, după socotelile lui Romulus Vlaconi, va raporta anul acesta un beneficiu de peste 3 milioane de lei, aproape dublu față de 1985.

Și iarăși președintele se întoarce cu gîndul în urmă, își amintește ce bălăii, ce aprige bălăii cu pămîntul s-au purtat îndelungul anilor, căci pămîntul acesta astăzi lucrat intensiv, migălit fir cu fir, într-o înextricabilă panoramă a vredniciei recoltei, a trebuit adunat dintr-o veche „băhnire” sau risipire și recreat într-un nou desen. A trebuit, pe mari suprafețe, secat de mlaștini, a trebuit protejat, prin livezi și viță de vie, de vînturile pustitoare ce-i erodau colinele, a trebuit apărat, prin diguri, de revărsările ciclice ale Timișului și Begăi. Un pămînt ce-a ieșit la lumină, la rod, prin munca unită a oamenilor, prin noua lor forță, ajunsă astăzi la o nevisată împlinire.

Se muncește răzbit în Belinț, altfel satul n-ar arăta așa cum arată. Se muncește răzbit la C.A.P. și, după truda pe tarlalele obștii, se muncește la fel de răzbit și acasă, în curți, în grădini, pe loturile în folosință personală, fructificîndu-se tot pămîntul, pînă la ultimul petec sau rest de petec. Loturile, toate, sînt grădini, iar aceste loturi-grădini nu sînt despărțite între ele nici prin garduri, nici prin curțile sterpe. Vecinii, cîndară, răstoarnă brazdele în sens invers, unul spre dreapta, altul spre stînga, unicul semn de hotar rămînînd acesta, spre cîntecul oamenilor și spre bucuria pămîntului. Noul model de muncă și de etică a muncii instaurat de C.A.P. s-a extins, cu adevărat, pînă la brazdă și pînă la om.

Belinț, un sat din cîmpia Banatului, un sat care a biruit. O iocană a satului românesc împodobită cu culorile de preț ale epocii.

ILIE PURCARU ■

Omul, mai mare decît pămîntul

„Tot oameni ca noi sînt și ei, și-au zis cei din Belinț, privind spre vecinii din Topolovățul Mare. Ce fac ei putem face și noi”. Și au pornit să facă. În toamna aceasta au cules 22 830 kg porumb știuleți la hectar.

în casă. Se întimpla așa și pentru că ele, grajdurile, ca și șurile, meritau înainte de toate bănuțul omului, ca investițiile cheie, contribuind direct la obținerea de venit. Pentru mentalitatea locului, faptul că omul își face azi „casă mare”, „casă de zid”, cu multe camere și chiar cu baie, cum au cvasitoalitatea locuințelor, echivalează cu o revoluție. De prisos să mai adăugăm că și edificiile publice, precum școlile (una din ele, cu două etaje), poșta etc., ridicate în anii din urmă, sînt alcătuirii arhitectonice de prestanță, punînd în privescîte un apăsător accent citadin.

Noua înfățișare și, implicit, noua calitate a vieții Belințului sînt fructul unor ani care și-afci, ca în pretutindenea satului românesc, se vor împlini în '87 într-o cifră rotundă: 25. Sînt anii care s-au scurs de la încheierea istoricului proces al cooperativizării agriculturii, ani care, pe măsură ce se apropie de împlinirea cu aniversarea lui '87, se suprapun, tot mai mult, cu noul desen al satului, cu

trudit, părea că dăduse totul. Acest „totul” nu mai ajungea acum, trebuiau s-o ia de la capăt. Nu mai ajungeau, în noua epocă a satului și a țării, cele 1000-1500 kg de porumb la hectar pe care le scoteau belințenii pînă prin anii '60, așa cum nu mai ajungea (ei înșiși, oamenii, simțeau că nu le mai ajunge, că-i împotriva noii firi a lucrurilor) să le ajungă) traul într-o căsuță de birne, împărțind cite trei o odăiță bicisnică. Au schimbat unelte, obișnuințe și rînduiele ale muncii, au schimbat bănașeul lor caln, înlocuindu-l cu neliniștea căutărilor, au schimbat și președinții de C.A.P. (vreo zece, ba parcă mai mulți!), s-au schimbat fiecare în parte și toți laolaltă, urcînd cu rîvnă, cu zel, cu aspre tatuări de inițiere, în cinul sau tagma noului, și, treptat, distanța dintre efort și răsplata lui s-a scurtat, rodnicia drumului pe care apucaseră s-a vădit în deplinătatea ei. În 1975, C.A.P.-ul din Chizătău, unul din cele patru sate ale Belințului, a dat 8 000 kg de porumb la hectar în sistem neirigat, cucerînd titlul de Erou al Muncii Socialiste.

putere adus de anii din urmă. Adică omul nu mai trăiește în țărucul lui, doar cu ce știe și cu ce poate el, ca ursul din propria lui osînză. Nu mai sînt haturi pentru cunoaștere, ba se poate chiar spune că omul, în anii aceștia, a devenit, într-un fel, mai mare decît pămîntul, îl privește de sus, deși pămîntul și-a mutat zările de la ogor la capetele țării. Omul poate privi acum și dincolo, spre un cîmp cîndva refuzat. Cei din Belinț au privit așadar spre cei din Topolovățul Mare, unde pămîntul e cam ca al lor (nisișos, cu stratul fertil ascuns în adînc), dar unde organizarea muncii și a zilelor calendarului hiesiodic era mai temeinică, supusă de fapt unui alt calendar, decît de omul acestei vremi. Au învățat bune lecții despre arături, despre densități, despre rotația culturilor, despre fertilizarea terenurilor, despre o mie și unul de lucruri pe care ceilalți le dibuiseră cu un ceas înaintea lor. Tot oameni ca noi sînt și cei din Topolovăț, și-au zis belințenii, oricum i-ai cîntări și i-ai măsurat tot o bucată iese, sînt oameni dintr-o bucată, așa

E știut pe toată valea Zeletinului și mai departe, pînă la Bacău. Oriunde a fost ceva de numărat și de socotit, se zice, nu se putea să nu fie prezent și Gheorghe Costin. Da, recunoaște și el, are un fel de simț al banului, nu trece nepăsător pe lângă nici un prilej de-a înmulți banii din contul C.A.P.-ului și prin această strădanie a lui a încercat să-și facă datoria, la Căbești, de 25 de ani încoace, de cînd este președintele cooperativei.

Cînd a venit la Căbești o comisie ca să-i lămurească pe țărani să se înscrie în cooperativă, Gheorghe Costin a cerut să i se încredințeze lui o jumătate de sat și numai el știe cum i-a lămurit pe toți, numai cu vorba bună. Dar la prima adunare generală, cînd urma să fie citit actul de constituire a cooperativei, țărani din sala au cerut ca Gheorghe Costin să-l citească și tot pe el i-au ales președinte. Ziceau: el ne-a lămurit, el să citească. Și-apoi: el a citit, el să fie președinte. La scurtă vreme după aceea a apărut o echipă de filmare și Gheorghe Costin își aduce aminte de felul măiestru în care operatorul a înregistrat pe peliculă mînunchiul razelor de soare reflectat de panoul pe care abia fusese înscris numele cooperativei. Anii care au urmat au arătat că scena aceea

pe care operatorul o compuse cu deosebită grijă fusese de bun augur.

Din '62 și pînă astăzi, spune Gheorghe Costin, cooperativa din Căbești a pus, cum se spune, în bancă milioane de lei, între acestea fiind și contribuțiile la casa pensiilor, iar dacă am adăuga și valoarea produselor livrate de această cooperativă la fondul de stat s-ar ajunge la sume de-a drept

împrumuturi.

Pe 100 de hectare ce nu puteau să aibă o folosință agricolă a fost plantată o pădure de salcîmi, în urmă cu vreo 15 ani, pădurea aceea valorează acum vreo 30 de milioane și din ea se taie în fiecare an și se vînd lemne de vreo 700-800 de mii de lei. Pădurea se regenerează singură și nu e nevoie de cine știe ce cheltuieli pentru întreținerea ei. Aceasta e o sur-

Căbești, în schimbul obligației ca ei cu oamenii lui să execute lucrarea. A reușit să obțină doar 1,7 milioane, iar timpul record în care a executat defrișarea i-a îngăduit ca pe terenul astfel eliberat să pună pepeni. Una la mină, zice Gheorghe Costin este că pe ei defrișarea nu i-a costat 1,7 milioane ci mai puțin, iar a doua la mină este că pepenii au adus un venit de un milion.

muncii lor se duce pe apa simbetei, la Căbești se face degrabă autorecepția iar legumele și fructele sau strugurii ajung acolo unde sînt așteptate, în piețe, spre desfășurarea și bucuria oamenilor. Altfel, valoarea producției n-ar ajunge la 110 mii de lei, în medie, pe fiecare hectar al grădinii de legume de la Căbești. La o astfel de valoare a producției s-a ajuns, de bună seamă, prin strădania țaranilor din acest sat de a obține în primul rînd producții mari, iar nu de a încerca să vîndă pe piață la preturi cit mai mari. În august, spune Gheorghe Costin, a fost la Covasna, la băi, vreme de vreo două săptămîni, și acolo a văzut că localnicii erau nevoiți să cumpere de la tot felul de precupeți roșiile cu 12-14 lei kilogram, strugurii cu 18 lei. A dat telefon imediat la Căbești și-a cerut oamenilor lui să vîndă cu marfă. Cooperativa are 4 autocamioane ale ei și 4 tractoare cu remorci. O parte dintre acestea au trecut mîntii, din județul Bacău în județul Covasna, iar localnicii au putut să cumpere struguri cu 10 lei, roșii cu 6 lei. Precupeții au dat bir cu fușgiții.

Da, spune Gheorghe Costin, banii sînt buni, dar mai întii să fie munca.

DUMITRU ELIADE ■

Sursele autofinanțării

Banii, dar întii munca

tu considerabile. Între timp, nu e greu de înțeles, averea obștească a sportit mereu și, spre lauda țaranilor din Căbești, din 1975 încoace cooperativa lor se autofinanțează, nu mai apelează la credite. La sfîrșitul anului trecut, cooperativa avea în cont 8,3 milioane de lei dar în acest an a făcut niște investiții și-a rămas doar cu 6 milioane. Dealtfel, după cum ne spune Gheorghe Costin, cam tot ceea ce s-a construit în cooperativa aceasta s-a făcut cu bani din fondurile proprii, nu din

să permanentă de venituri. Altele apar mai mult sau mai puțin întimplător și meritul lui Gheorghe Costin este de a le sesiza la timp și de a nu pierde ocazia de-a spori în continuare venitul cooperativei. Buneoară, după construirea unui baraj pe teritoriul comunei, era nevoie ca 80 de hectare să fie redat agriculturii, în urma unor defrișări, iar pentru executarea lucrării fuseseră planificați 2 milioane de lei. Gheorghe Costin s-a zbatut ca banii acestia să fie atribuiți cooperativei din

Bineînțeles că averea cooperativei s-a adunat în primul rînd de pe urma producțiilor obținute pe cele 3300 de hectare sau de pe urma producțiilor obținute în cadrul sectorului zootehnic ce cuprinde 800 de bovine și 3000 de oi, dar nu e mai puțin adevărat că de mare importanță s-a dovedit și modul în care cei din Căbești și-au organizat munca astfel încît ea să fie valorificată pînă la capăt. Dacă alții rămîn în așteptarea unor mașini care nu mai vin, iar între timp rodul

Gustul performanței

Ion Barbu este demult conștient că poartă un nume greu de dus și greu de egalat cu al omonimului său, chiar înainte de liceu, din școala primară. Fiecare profesor când striga catalogul îi aducea aminte: „Măi, dar ce nume celebru ai! Vezi că te obligă!, sau, „Ești în stare să-l ajungi?!“ Între poezia lui Ion Barbu și matematica lui Dan Barbilian, el a tras mai mult spre matematică, precum îl îndemneau înclinațiile spiritului său. Poate și cu gândul ce creștea în sine, de a crea o altă personalitate Ion Barbu.

„Într-o seară, a rămas singur în sediul cuprins de liniște, toți după truda de peste zi se îndreptaseră spre odihna de noapte, pentru a fi capabili miine s-o ia de la capăt. Tinărul inginer agronom Ion Barbu sta cu capul în miinile sprijinite de biroul rece, frământându-se cum să forțeze timpul, să treacă peste el, cum să-i forțeze pe sefi să-i încredințeze o fermă. Trei ani de stagiu i se păreau o veșnicie, o veșnicie de inutilitate. I se dădeau — credea — tot soiul de sarcini minore pentru care — gindea —, nu era nevoie să fi absolvent Agronomia la București cu 9,86 și să fi fost considerat un inginer-speranță. I-a venit în ajutor imaginația (poate din păcatul nepedepisit al poeziei, cu care se măsurase pe ascuns în adolescență). A luat caietul de Note telefonice și a scris: „In atenția tovarășului Președinte. Se transmite de la Direcția județeană agricolă ca toți specialiștii stagiați, indiferent în ce an de stagiu se află, să fie încadrați direct în producție, să li se încredințeze ferme“. A închis caietul și a plecat, cu o stare de neliniște în suflet. N-a suflat o vorbă soției, fostei sale colege de facultate, de an, de grupă, căreia obișnuia să-i destăinuie toate frământările.

Asta se întâmpla la Dridu, în județul Ialomița, în toamna anului 1978. O fi bănuț, n-o fi bănuț președintele C.A.P.-ului, om bătrîn și cu experiență, care primise și cântărise mulți ingineri agronomi pînă la Ion Barbu, dar prea puțini atât de destoinici și gata să se inhame la treabă, nu știe nici azi. Știe doar că n-a verificat nota telefonică la Direcția agricolă și că l-a chemat și chiar i-a încredințat o fermă. Pe cea mai îndepărtată de sediu — Ferma nr. 3 Snagov —, destul de mare — 1040 ha —, destul de grea, cu destule probleme, pînă atunci, dînd producții mai slabe, cu oameni care nu prea veneau la muncă. Nu-l repartizase acolo, ca să-și „rupă gîtul“, știa că pămîntul bine lucrat și bine condus poate să dea mult, îi trebuia exact un inginer capabil și destoinic. Singurele culturi semănate erau păioasele. A luat-o, cum s-ar spune, din mers. Toată toamna și toată iarna a bătut cu piciorul moșia fermei și a calculat cu creionul pe hîrtie variat. De asemenea, de tehnologii, de soiuri de semințe, de lucrări. Avea în plan — porumb, floarea soarelui, soia, sfeclă de zahăr, ricin, orez, tutun, furaje —, culturi foarte variate, fiecare cu tehnologia și pretențiile ei. Dificile și pentru un inginer cu experiență dar pentru forțele unui începător. Tutunul ridica probleme mari, producțiile erau foarte mici, era dat în acord global cooperativilor iar refînarea acestora de a-l prelua și refuzurile lor erau persistente și încăpăținate, tocmai din motivul că nu prea ciștigau pe măsura muncii. La sfeclă de zahăr a debutat cu o... „pană“. A început lucrările de semănat ca la carte, cum a învățat în facultate, pornind pregătirea patului germinativ cu cultivatorul. Dar nu mergea. Mecanizatorii îl priveau într-o dungă cu ironia lor aspră, țărănească în ochi. Cei mai bătrîni îl sfătuiesc să intre cu grapa cu discuri în brazdă, el nu se lasă convins. „nu permite tehnologia“. Apelează, la statul inginerului șef și află că așa trebuie să facă, după starea concretă a solului și condițiile de climă. Învăța lecția practică, lecția conexiunii dintre cunoștințe și lecția modestiei. Să te sprijini la nevoie, să preiei și să cîntărești, să sfaturile bătrînilor, ale țărănilor care își cunosc pămîntul, unde și-au cultivat de mii de ani pîinea. A fost bine, au făcut o sfeclă de pomină, cu 38 000 kg la hectar.

Ca elev bun de liceu putea să aleagă orice altă facultate, poate Politehnica, dar, fiu al Bărăganului, crescuse cu credința că agronomia este cea mai umană dintre profesii și care cere performanță. O performanță măsurabilă cel puțin odată pe an, la derby toamnei și, de fapt, adună sumumum performanțelor de fiecare zi. În fiecare toamnă, la Dridu, și-a întărit acest crez. A atins performanțe în nivelul recoltelor, prin performanțele în munca asupra pămîntului și, mai ales, în munca sa cu oamenii. Treptat, treptat, a răpus toate prejudecățile și obișnuințele greșite ale țărănilor privind densitățile, privind multe dintre lucrările agricole. La porumb se mergea pe formula „rarul“, la sfeclă — răritul nu se făcea pe rînduri, fir cu fir, ci cu buchetatul... I-a convins cu tact, fiind tot timpul printre ei, explicîndu-le și controlînd cu perseverență fiecare solă de teren. De fapt, examenul l-a dat toamna următoare, cînd a adus ferma printre primele din C.A.P., situînd-o alături de ale colegilor cu 10—15 ani vechime. Cooperativii au fost pentru prima dată foarte bine plătiți, și astfel, noul inginer i-a cucerit pe deplin. Pentru prima dată ei dădeau 7.000 kg boabe de porumb la hectar de pe un pămînt neirigat.

Anul următor a schimbat ferma, oferind-o soției reincadrate în producție după concediul de maternitate. A preluat o alta ce se afla printre ultimele pe C.A.P. Și-a continuat drumul muncii și al tenacității. Aflase într-un depozit, nefolosite, stocuri dintr-un ierbicid „săbie cu două tăisuri“. Cu efect bun pentru plante, dar și cu mari riscuri. Dacă ploua mult iar apa împingea substanța la rădăcina plantei, adio, toată recolta era compromisă. Asta, era frica principală, existau însă și antidoturi, prin anumite lucrări tehnologice. Nu s-a temut, tehnologia de administrare a acestui ierbicid, fusese tema tezei sale de licență și o experimentase în câteva locuri — ferma universitară de la Belciugatele, stațiunea de la Fundulea, I.A.S. Urziceni. Riscul este meseria oricui vrea să depășească mediocritatea și rutina. Cînd totul este bine calculat, el poate fi invins. Și, Ion Barbu a invins. Toți au trebuit să recunoască „știe carte, băiatul!“ În 4 ani, la Dridu, a lăsat o amintire frumoasă, o amintire atîrnînd greu pe cîntarul pămîntului și al cooperativilor, a ridicat câteva dintre culturi la recorduri pe județ.

De câteva toamne a fost promovată inginer șef al cooperativei agricole din Ciocirlița, comună hotar în hotar cu moșia unui Erou al Muncii Socialiste, cu celebra C.A.P. Girbovi. În echipă cu un alt „președinte strășnic“, precum spune, Vasile Licsandru, aflat în fruntea cooperativei de la înființarea acesteia, care nu „permite nici un rabat de la corectitudine, de la respectarea tehnologiilor, și chiar de la orgoliu“. Inginerul Ion Barbu se maturizase, dăduse destule examene ale vieții, i-au rămas însă proaspete ambiția și gustul performanței. Avînd alături oameni harnici, buni și drepiți, iubind cum se cuvine glia lor, înțelegînd drumul istoriei și sensurile noii revoluții agrare, așează succes după succes în bălăla recoltelor. Aflu astfel, că o cultură de porumb, de pildă, întocmai ca și toate celelalte, se înființează, adică se gîndește de la început și se pregătește ca atare, pentru a da producții-performanță, pentru a obține 20 000 kg știuleți la hectar. Deși condițiile meteorologice ale acestui an au fost mai mult potrivnice decît favorabile Bărăganului, cu secete mari — în vară, cu vînturi aprige — primăvara și zăpezi puține — astă iarnă, în toamnă, la Ciocirlița, s-au recoltat 10 800 kilograme de porumb boabe la hectar în cultură neirigată. La floarea soarelui s-a situat pe primul loc pe județ.

I se pare firesc lui Ion Barbu, este o datorie a agronomului să obțină de la pămînt tot ceea ce poate să dea. Este șansa Ciocirliței să-l fi descoperit. Împreună pot să se înalteze. Chiar și pînă la cer și să smulgă încă o dată raza de soare pentru bunăstarea țării și a bunilor țărani din satul cu nume de pasăre-legendă. Niciînd aritmetica pîinii n-a fost departe de metafora poeziei.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Cînd s-a trezit în gară, singură în mijlocul unei mulțimi alcătuite din oameni total necunoscuți, și-a zis în gînd („obiceie din studentie, cînd, înaintea examenelor, abia puteam respira de emoție“) — curaj, Corina! Ușor descumpănită — nu mai fusese niciodată la Focșani — a privit lumea din jur și a întreat o persoană care i-a inspirat mai multă încredere cum se ajunge la *isehaș*. Acolo, după ce i-a explicat portarului ce și cum, a mers la serviciul personal. Nu avea cum să știe atunci că aceleia care a întinat-o — fosta profesoară de română Liana Meșină — i se spune prin întreprindere „mama stagiatorilor“. N-a știut, dar s-a convins, după primele cuvinte schimbate, că are în față un om de treabă. S-a întors în aceeași zi la București pentru a-i spune soțului său că a fost inspirată atunci cînd, proaspăt inginer, specialist în mecanică fină, a ales, la repartiție, întreprinderea de scule și echipamente hidraulice din Focșani. Din acea zi, a primului drum făcut la unitatea unde își satisface stagiatura, Corina Pătrănoiu a trăit două luni de viață intensă, într-un ritm pe care nu l-ar fi putut anticipa pe vremea pregătirii lucrării de diplomă. I s-au incredințat sarcini serioase, concrete, a plecat în delegații pentru a urgenta lucrările la utilaje de primă necesitate pentru întreprindere, a fost, așadar, considerată de la bun început un specialist de care e nevoie.

La fel s-au petrecut lucrurile și cu Mihail Făsan, absolvent al Politehnicii Iașene. Cu singura deosebire că el a fost cel mai grăbit dintre toți cei 33 de foști studenți repartizați aici în acest an. Nerăbdarea sa are o explicație de suflet: Mihail e focșenean, a învățat la liceul coordonat de I.S.E.H., a făcut practică în întreprindere, iar acum se întoarce printre numeroșii săi cunoscuți din marea uzină ca inginer. Nostalgie și mîndrie.

Dincolo de numeroasele exemple care s-ar putea da, spunînd toate despre primirea caldă și încrederea cu care au fost întinatizați stagiarii la întreprinderea din Focșani, se cuvine reținută o idee, formulată de economistul Corneliu Bogdan, și el proaspăt repartizat: prestigiul unei întreprinderi ca aceea de care vorbim, distinsă anul trecut cu „Ordinul Muncii“ clasa I, nu se poate menține și spori decît prin exigența colectivului față de modul în care fiecare dintre membrii săi își îndeplinește sarcinile în conformitate cu pregătirea sa profesională și cu puterea sa de muncă. Niciunul dintre cei peste patru sute de specialiști ai întreprinderii nu stă degeaba sau nu face lucruri pe care le-ar putea face și un altul, care n-a trecut prin facultate. Se simte, din tot ce spun oamenii de aici, dar mai ales din rezultatele întreprinderii, că e vorba de un efort constant de maximalizare a energiilor vitale și spirituale. Și, lucru foarte important, acest lucru se petrece într-un climat destins, de colegialitate și dorință unanimă de mai bine.

Cele spuse pînă acum, sugerate de discuțiile pe care le-am purtat cu mulți tineri specialiști ai întreprinderii din Focșani, n-au izvorit dintr-un entuziasm de circumstanță. Este de-a dreptul reconfortant gîndul că în această unitate, ca și în ne-numărate alte unități din țară, inteligența este prețuită și stimulată. Nu există bariere artificiale în calea creației tehnice sau a spiritului de inițiativă.

Reafirm plăcerea de a călători cu metroul, mijloc de transport elegant, rapid, civilizat. Cu atât mai surprinzător, mi s-a părut, la stația Tineretului, cînd, fără să vreau, am auzit asemenea discuție: „Nu vă schimb decît un leu, restul luați-l înapoi“. Nedumerire. „De ce, tovarășă? Ca să mai vin o dată la casă, la celălalt cap de drum?“... „Atît schimbăm!“

Pentru cine nu a înțeles, citeva lămuriri. Un călător, ca să poată trece de bariera aparatului de marcaj, avea nevoie de 1 leu și, normal, s-a dus la ghișeu, ce îndrăzneală, cu 8 monezi de 0,25 lei. Funcționara, ca să nu-și complice operațiile de la sfîrșitul schimbului, nu a vrut să se „încare“, cu mărunțișul încă unui leu. Mi se pare un fleac, care însă denotă că cine a fost pus la casa de schimb, de la intrarea metroului, are misiunea nu să ne crezeze nervii, ci să ne ușureze drumul. E o muncă foarte ușoară, de atenție, care trebuie făcută cu zîmbet și bună creștere, la nevoie, impusă. Atitudinea acelei funcționare nu se încadrează cu aspectul general al metroului, nu

Secretarul comitetului U.T.C. al întreprinderii, Vasile Stan, remarcă faptul că de la realizarea a numai cîteva repere, în urmă cu un deceniu, s-a ajuns la echipamente hidraulice cu înalt grad de tehnicitate și, mai nou, la producerea de pile. Și asta într-o întreprindere în care două treimi din personal sînt oameni tineri și foarte tineri. Nu s-ar fi putut ajunge la producerea de utilaje apreciate și căutate în multe țări din lume fără această încredere, fără acest pariu pe tinerete, pariu cîștigat net de cei care au mizat pe elanul și dorința de a se realiza în profesie a celor nou veniți. Inginerul Grigore Tudose își amintește că, la sosire, a fost primit de către seful secției în care lucrează acum într-un mod care l-a socotit plăcut. Marian Vilcu, șef al unei secții cu peste 1000 de oameni ai muncii, realizînd produse de zeci de milioane, nu are decît șase ani de la terminarea facultății. După doi ani era deja șef de atelier. Această rapidă ascensiune, normală într-o întreprindere tînără, nu i-a schimbat

Întimplări cu stagiați

Au venit cu dragoste, au fost primiți cu dragoste

în vreun fel comportamentul față de colaboratori. A rămas vesel, în pofida nenumăratelor probleme pe care le are de rezolvat zilnic. Știe, din propria-i experiență, ce însemnătate are primul contact al stagiatorilor cu întreprinderea, cu tovarășii de muncă și cu aceia care coordonează activitatea. Așa se face că, fără aerele sau acreele celor ce vor să se impună, nelăsînd meritele să vorbească de la sine, i-a întinatizat pe cei care s-au prezentat la post *ea* pe colegi de facultate cu cîteva ani mai mici. I-a întreat ce știu despre utilajele cu care aveau să lucreze și, simplu, i-a pus la treabă din prima clipă. Desigur că nu le-a fost prea ușor. Auzeau pentru prima dată o serie de termeni cu care nu erau familiarizați, cuvinte pe care cei din jur le rosteau cu dezinvoltură, iar lor le erau străine. S-au amuzat copios, mai apoi, dîndu-și seama că spirala nu înseamnă altceva decît burghiu, iar portanșa era, la rîndul ei o unealtă dintre cele mai simple și mai des folosite. Marele cîștig al tuturor inginerilor nou veniți — spunea Sergiu Balas, responsabil, pe linia organizației de tineret, cu activitatea profesională — este faptul că, în perioada stagiaturii au posibilitatea să învețe efectiv multă meserie. Cadrele tehnice mai vîrstnice sînt dornice să împărtășească din cunostințele lor. Se produce un interesant și extrem de util schimb informațional:

tinerii vin cu noutăți mai ales teoretice și primesc, la paritate, date utile privind activitatea propriu-zisă din secții. Și mai e ceva: renumele unității îi atrage pe cei mai buni dintre absolvenți, astfel încît stagiarii care optează pentru I.S.E.H. sînt dintre cei care au terminat facultatea cu mediile cele mai mari și vor să-și desăvîrșească pregătirea profesională într-o unitate de elită. De aici, ambiția lor de-a face. Văd că întreaga conducere e alcătuită din oameni tineri, că au șansa ca într-un timp foarte scurt să se familiarizeze cu întreaga problematică a întreprinderii, să devină oameni de bază în care se investesc speranțe pe care ei nu vor să le însele. Totul e astfel organizat încît omul să-și îndrăgească locul de muncă, să se bucure atunci cînd intră pe poarta uzinei. Iată un singur aspect sugerînd atenția cu care e privită prezența tinerilor (implicit a stagiatorilor) în întreprindere: a fost organizată o cinematecă a tineretului, unde se proiectează atît filme documentare, de informare tehnică, cit și filme artistice valoroase. Mai există apoi un stadion bine întreținut, o microcantină, două cîmine. Sigur, odată cu dezvoltarea întreprinderii, pretențiile au crescut. Astfel că astăzi se rostesc gînduri privitoare la un club al întreprinderii, la o zonă de agrement, cu atît mai mult cu cît Milcovul curge la numai doi kilometri distanță și la alte proiecte.

Se știe bine, stagiatura nu e o perioadă ușoară în viața niciunui specialist. Este o etapă necesară, o etapă în care, de fapt, se conturează profilul celui care urmează a fi investit cu răspunderi însemnate. Totul depinde, și în acest caz, numai de om. De oamenii din jurul său. Elanul tineresc începe proba maturizării care nu înseamnă, nu trebuie să însemne, și temperarea entuziasmului. Sînt lucruri pe care stagiarii de la Focșani le știu foarte bine. Și se simt foarte bine în mijlocul unui colectiv care i-a primit așa cum se cuvine. Ca pe conducătorii de miine ai unității. Cei pe ai căror umeri se sprijină viitorul unei întreprinderi de marcă. Dincolo de dezlegarea importantelor probleme ridicate de complexitatea tehnică a utilajelor și a produselor, acolo — în spațiul interior unde se întîlinesc simțirea, gîndul și speranța — e lumină.

N-au trecut de la momentul intrării în întreprindere a noilor stagiari decît două luni. Timp în care s-au petrecut multe. Întimplările cu stagiați le șade bine să se termine frumos. Pentru că, în cazul lor, sfîrșitul nu este altceva decît un nou început. Să-i lăsăm, deci, să povestească despre bucuria pe care au simțit-o atunci cînd, abia veniți, au fost selectați în echipele sportive ale întreprinderii (și nu pentru că n-ar fi existat pînă atunci suficienți jucători, ci pur și simplu pentru a se simți de-ai lor), au mîncat, ieșiți la munci agricole, cot la cot cu aceia pe care-i cunosteau numai de cîteva zile... Sigur că în istorisirile lor intră și povestea unor idei, privind optimizarea economică a întreprinderii, asimilările de noi produse, posibilitatea de a schimba din mers gama de produse realizate. Totul este gîndit și făcut cu bucurie. Cu bucuria oamenilor pentru care munca înseamnă inteligență, spirit de echipă și apropierea sensibilă de lucrul pe care-l fac.

DAN MUCENIC ■

face parte din lumea muncii care a croit un drum pe sub oraș, învingînd mari și enorme obstacole. E mai greu să primești patru piese de 0,25 lei și să dai în schimb un leu, decît să gîndești rezistența șoselei care se sprijină pe subteran?

Nu dau dovadă de un ascuțit spirit de observație și nu cred că

Etica de fiecare zi

Restul nu e un mărunțiș

mi s-a întimplat numai mie, ceea ce vreau să vă relatez în continuare.

În diferite magazine, la centrele de pîine, de cîte ori nu ne lovim de neplăcutele schimburi de cuvinte: „N-am rest!“ „De ce n-aveți rest?“

După concepția unor casieri, cumpărătorii trebuie să aibă întotdeauna suma exactă, operația

din aritmetică, scăderea, probabil, tîindu-le elanul zilei. Acesta să fie motivul sau o tactică subtilă? „Nu am rest, așteptați, altul la rînd!“... Cumpărătorul se plietese și renunță. 0,25 lei, 0,50 lei, 1 leu, într-o curgere de 8 ore, se adună...

Restul, oricît de mic ar fi el, nu este un mărunțiș.

Într-altă ordine de idei, dar tot un... năduf.

De cîte ori, pentru că a devenit aproape regula șoferilor, taxiul arată că este liber și cursa nu se efectuează!!! Simplu, „drumul“ cetățeanului nu coincide cu „drumul“ taximetristului. Mi se pare absolut deplasată întrebarea, înainte de a te urca în mașină: „În ce parte mergeți?“

Fiecare se duce unde are treabă presantă: la serviciu, la aeroport, la spital, la teatru. Omul de la volan trebuie să pornească mașina încotro i se spune, nicidecum să stabilească el traseul. Întîmpierea în sine, prin repetarea ei, nu este nici ea un „mărunțiș“, pentru că ne macină nervii.

CARMEN DUMITRESCU ■

Lipsa de precizie și caracterul oarecum contradictoriu și ambiguu al izvoarelor scrise referitoare la retragerea stăpînirii romane din Dacia în timpul împăratului Aurelian au dat prilej unor istorici străini să vorbească despre o golire de populație a fostei provincii romane. O analiză atentă și complexă a tuturor acestor surse antice duc la concluzia, înainte de a face apel la celelalte categorii de documente, că din Dacia s-au retras doar administrația și armata. Într-adevăr, Eutropius, Rufius Festus vorbesc despre o retragere a romanilor, dar prin aceasta nu trebuie citiți de puțin înțeles că a avut loc o părăsire generală. Aprecierea exactă a sensului și a valorii conținutului real al acestor informații o putem face numai dacă luăm în considerare și celelalte izvoare scrise care se referă la acest eveniment. În acest sens ar fi de amintit Iordanes de la care aflăm că au fost transferate la sud de Dunăre doar locuințele.

Chiar și numai pe analiza izvoarelor scrise se poate afirma că populația principală a Daciei romane, strîns legată de aceste ținuturi cu veacuri în urmă, a rămas pe loc. O desprindere a acesteia de glie ar fi fost o imposibilitate istorică, mai ales că nu se cunosc cauze imediate care să fi forțat imperiul să ia o astfel de măsură. Dimpotrivă, retragerea s-a făcut ca urmare a crizei generale economico-politice a imperiului din această vreme, ceea ce împunea o repliere a întăririi romanilor pe linia Dunării. O dovadă în plus o poate constitui și faptul că imperiul va continua să păstreze unele capete de pod pe malul stîng al Dunării.

Rezultatele cercetărilor arheologice și numismatice vin să infirme în mod categoric teza falsă a evacuării complete a Daciei romane și să facă dovada certă a continuității etnice dacoromane. Îndată după retragerea armatei și administrației romane din anul 274, dispar granițele fostei provincii, realizîndu-se din nou unitatea teritoriului locuit de totalitatea dacilor și dacoromanilor. În această vreme asistăm la pătrunderea unor grupuri de daci liberi pe teritoriul fostei provincii, precum și la o probabilă deplasare de dacoromani spre regiunile neocupate anterior de imperiu. S-au creat astfel condițiile prielnice ale unei omogenizări culturale și etnice dacoromane, realizată și întărită pe parcursul secolelor IV—VI e.n.

Persistența populației dacoromane după retragerea aureliană poate fi urmărită și dovedită arheologic și numismatic pe întreg cuprinsul Daciei. Urme de locuire din această vreme au fost depistate nu numai în zonele rurale, ci și pe locurile fostelor centre urbane ale provinciei și chiar ale unor din castrele romane. Ceramică de tradiție dacică și dacoromană, produse și monede romane de la sfîrșitul sec. III și din sec. IV e.n. s-au descoperit la Apulum (Alba Iulia), Napoca (Cluj), Porolissum (Moigrad), Lechința de Mures, Reci, Sărățeni, Veșel (Micia), în Transilvania; la Drobeta (T. Severin), Dierna, (Orșova), Sucidava, Saldae (Răcari), Romula, Verbita, în Oltenia, precum și în Banat la Pojejena, Tibiscum, Gornea etc. În cele mai multe din aceste centre arheologice, straturile de locuire arată o continuitate de viață neîntreruptă din sec. II și pînă în sec. IV e.n., adică la cucerirea Daciei și pînă mult după

retragerea armatei și administrației romane.

Dovezile arheologice și numismatice ale persistenței populației dacoromane nu se reduc doar la cadrul fostei provincii. Pe teritoriile de la est și sud de Carpați se dezvoltă în cursul sec. IV e.n. cultura materială de tip Sintana de Mures, pusă, în legătură cu migrația neamurilor germanice ale goților. Săpăturile arheologice făcute în România în ultima vreme au permis să se constate că la alcătuirea acestei culturi au contribuit în principal elemente de moștenire dacică de tip Lipița, carpice și provinciale romane, ca urmare a prezenței masive a populației locale pe întreg acest spațiu, chiar și în perioada migrației gotice.

În regiunea dintre Dunăre și M. Neagră, alcătuită din provincia Moesia Inferior, elementul getic autohton va continua să se afirmă pînă tîrziu în epoca romanobizantină. În multe din principalele centre romane din această zonă (Tropaeum Traiani, Sucidava, Histria, Tomis, Callatis etc.) au fost scoase la iveală urme de cultură de tradiție dacică, în nivelurile arheologice din secolele IV—VI e.n.

romane postauréliene și cele timpurii bizantine făcute în Dacia reprezintă o altă dovadă importantă și directă a continuității autohtonilor dacoromani. Cea mai mare parte a acestor monede, în special a celor de bronz, care sînt și cele mai numeroase, nu pot fi atribuite decît uneia și aceleiași populații locale staționare și păstătoare a tradițiilor moștenite din veacurile anterioare și producătoare de bunuri, alături într-un permanent contact cu lumea romană din zona Dunării.

Trebuie precizat totodată că pe parcursul sec. IV—VI are loc procesul de implinire al romanizării pentru întreaga spațiu carpato-danubian și pontic. În realitate unii astfel de proces, un rol important l-au jucat relațiile strînse și permanente ale dacoromanilor cu imperiul. Datorită acestor relații, cunoscute prin numeroasele produse și monede romane descoperite în regiunile nord-dunărene, dacoromanii și-au menținut și întărit structura lor etno-lingvistică. Limba latină s-a extins și s-a impus la întreaga populație, un rol important în această privință fiind jucat de răspîndirea

mensiuni noi, pe măsura evoluției sale istorico-sociale.

La venirea migrațiilor, în special a slavilor, dacoromanii se prezentau ca o unitate etno-lingvistică și culturală bine constituită, incit structura de fond a acesteia nu va mai putea fi modificată. O dovadă în acest sens o reprezintă faptul că cele mai multe din populațiile în migrație au locuit vremelnic și numai în anumite zone, iar grupele ce s-au stabilit definitiv au fost asimilate de masa dacoromană. Chiar și în regiunile din afara hotarelor vechii Dacie, în Pannonia și în Moesia Superior de pildă, după cum rezultă și din cercetările mai noi (Crivina R. P. Bulgaria), populația romanică din zonele respective continuă încă să se mențină pînă în sec. IX—X e.n.

Deplasările slavilor și bulgarilor spre Balcani și centrul Europei, distrugerea imensului dunațean și sedentarizarea lor au produs modificări însemnate, nu numai de ordin politic și cultural, ci și demografic și etnic în regiunile respective. Pentru populația romanică nord-dunăreană aceste evenimente au însemnat, pe de o parte, ruperea

sec. IX, sub numele de vlahi, volahi, sau blacii, fiind constituiti în formațiuni politice de genul cnezatelor și voievodatelor. În același cadru se înscrie și bozata tradiție păstrată de-a lungul secolelor și transmisă poporului roman, devenită o moștenire de pret a fondului de aur al patrimoniului etno-cultural și lingvistic național.

Istoricii români se străduiesc să răspundă tuturor problemelor privind etnozeza românilor de pe poziția omului de știință, care apără cu fermitate adevărul și realitatea istorică, urmînd în acest sens îndemnul tovarășului Nicolae Ceaușescu formulat la întîlnirea cu istoricii din 1980, cu care prilej se sublinia că „trebuie să avem în vedere că în problemele de istorie există puncte de vedere diferite, confruntări de idei și chiar încercări de denaturare a adevărului istoric. Toemaj de aceea istoricilor noștri le revine sarcina de a contribui activ la clarificarea acestor probleme pe baze științifice și în același timp, de a da o ripostă fermă oricăror încercări de a falsifica istoria, de a denatura realitatea”. „Originea dacoromană și continuitatea existenței pe aceste meleaguri, sublinia secretarul general al partidului la plenara din 1—2 iunie 1982, constituie caracteristici fundamentale ale poporului român. Stabilirea locului în istorie, a crîinii și continuității în baziul carpato-danubian ale poporului român constituie fundamentul oricărei activități ideologice, teoretice și politico-educative. Nu se poate vorbi de educație patriotică socialistă fără cunoașterea și cinstirea trecutului, a muncii și luptei înaintașilor noștri”.

Asemenea îndrumări de înaltă ținută etică și științifică au constituit și trebuie să constituie imbolduri și un permanent îndreptar în cercetarea istorico-arheologică. În lumina acestor formulări rezultă datoria pentru orice istoric și om de știință de a se ridica cu fermitate împotriva oricărei încercări de denaturare a adevărului istoric și în egală măsură împotriva oricărei fel de exagerare. În aceste condiții independente de unele divergențe de opinii, problemele majore ale istoriei noastre trebuie să fie tratate în mod unitar și să se sprijine întotdeauna pe dovezi concrete și pe rezultatele celor mai recente cercetări.

Există astăzi suficiente argumente care ne dau dreptul să dovedim că poporul român se numără printre cele mai vechi și mai statornice popoare din Europa, fiind urmasul direct al getodacilor romanizați, născut și dezvoltat în cadrul fostului teritoriu al Daciei lui Burebista și Decebal și al romanității orientale. Procesul său de formare este similar celui urmat de popoarele neolatine din Europa de vest, francez, spaniol și portughez, și se caracterizează prin continuitatea elementului autohton de bază geto-dac, romanizarea acestuia și asimilarea unor grupe etnice străine. Originea dacoromană a românilor și unitatea și continuitatea neîntreruptă a acestora în cuprinsul vechii vetre a Daciei apar ca o realitate istorică de netăgăduit. Aceste adevăruri își găsesc o sprijin real și doblin în rezultatele cercetărilor arheologice, care nu mai lasă loc altor interpretări și nu mai dau dreptul nimănui să întîneze realitatea pură, infirmată de veacuri și statornică pentru totdeauna în conștiința poporului român.

Dr. CONSTANTIN PREDĂ

EROISMUL, NEPIERITOARE MOȘTENIRE STRĂBUNĂ

De la dacoromani la români

Odată cu retragerea din Dacia, romanii au continuat să păstreze câteva importante capete de pod pe malul stîng al Dunării, la Sucidava, Drobeta, Dierna, Pojejena etc. În timpul domniei lui Constantin cel Mare, romanii s-au instalat pe întreg malul stîng al Dunării pînă la „Brazda lui Novac”, întîrind linia de apărare nord-danubiană de la Drobeta și pînă la Barboși (Galați). În zona gurilor Argeșului s-a ridicat cetatea Dafne, iar către extremitățile „Brazdei lui Novac” castrele de la Pietroasele (Buzău) și Hinova (lingă Drobeta-T. Severin). Un nou pod, se va construi peste Dunăre în zona Sucidavei (Celei). Extinderea stăpînirii în stînga Dunării a însemnat nu numai o acțiune politico-strategică, ci și o încercare de apropiere de populația dacoromană, care făcea parte acum din marele neam al romanității orientale.

Pentru secolele V—VI, continuitatea populației autohtone își găsește expresia în cultura dacoromană de tipul descoperirilor de la Ipotești, Ciurelu, Dulceanca, Cireșanu și Grosșani, la sud de Carpați, cu corespondentele lor de la Costișa și Botoșani (Moldova), Bratei și Noșlac (Transilvania). În toate așezările și necropolele de acest tip se întîlnesc vechea moștenire dacică și aspectul cultural dacoroman provincial, sintetizate într-o formă nouă, ce va căpăta, în cursul sec. VI e.n., un conținut nou etnic, lingvistic și cultural, stabil și general pentru întreg teritoriul vechii Dacie, conținut concretizat în factorul romanic.

Prin numărul și lărga lor răspîndire, descoperirile monetare

crestinismului. O serie de descoperiri de caracter creștin din sec. IV—VI e.n., printre care se numără și o serie de simboluri specifice și inscripții latinești imprimate pe vase de lut, precum și un însemnat număr de tipare de turnat cruci, fac dovada existenței certe a unor comunități creștine dacoromane.

Este bine știut că neamurile în migrație, goți, huni, slavi, avari, bulgari etc., care se vor azea vremelnic în teritoriile dacoromanilor, cu toate tulburările ce le pricinuesc, nu mai pot schimba nimic din structura de bază etno-culturală și lingvistică a autohtonilor. Dimpotrivă, după cum o arată descoperirile arheologice din această perioadă, noii veniți sînt cei care imprumută de la dacoromani forme superioare din cultura lor materială și spirituală. Gotii, în parte și hunii, apoi slavii și bulgarii au preluat de la romanitatea orientală, deci și de la dacoromani, o serie de elemente de cultură ce vor ajunge să se extindă în sec. VII—X în întreg estul și centrul Europei. Chiar dacă acestia au frînat pentru o anumită perioadă de timp dezvoltarea forțelor de producție locale, ei n-au reușit să steargă, cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea din 1975 de la Alba Iulia, rădăcinile adînci ale civilizației create în trecut, nu au putut să abată pe locuitorii acestor meleaguri de a-si uni rîndurile pentru a-si făuri un destin propriu, care vorbește de tradițiile, hărnicia și omnia lor. Plămădit în condiții istorice complexe, poporul român a păstrat și dezvoltat marile virtuți moștenite de la strămoșii săi, dîndu-le di-

ei de imperiu pentru mai bine de două secole, pe de alta, stabilirea de raporturi cu noii veniți. Procesul important care are loc după 602, data trecerii masei de slavi la sud de Dunăre, este acela al asimilării slavilor timpurii stabiliți între romanici și al fundamentării limbii și culturii vechi românești.

Convietuirea dintre dacoromani (romanici) și slavi în a doua jumătate a sec. VI și pînă după mijlocul sec. VII, în cadrul așezărilor de tip Ipotești-Cindesti-Botosana, implică nu numai procesul de asimilare a slavilor, ci și unele modificări pe plan cultural. Este vorba pe de o parte de influența puternică exercitată de cultura romanică asupra adăosului slav, iar pe de alta de preluarea de către aceasta a unor elemente culturale slave și adaptarea lor la noile ei condiții de dezvoltare. Aceste transformări, prin care trebuie să se înțeleasă persistența aceluiași fond etno-cultural și lingvistic romanic dar ușor îmbogățit se vor concretiza încă în sec. VIII — într-o nouă cultură și într-un nou popor, distinct de vecinii lui, **poporul român**. Acesta noi transformări le avem documentate în descoperirile de tip Bucov (jud. Prahova) și Dridu (jud. Ilfov). Așezări și necropole sau numai elemente culturale de tip Bucov-Dridu se întîlnesc răspîndite pe întreg teritoriul României. În această arie culturală se află și cele două mari necropole de la Ivorcu (jud. Giurgiu) și Obirsia Nouă (jud. Olt), în care predomină cu autoritate ritul de înhumatie, cu orientarea V-E.

Cronicile vremii, bizantine, slave, ungurești, turcești, etc. îi înregistrează pe români, după

Cartea de istorie

Maric diplomat

„...subiectul «Titulescu» este întotdeauna actual, atractiv, interesant și totodată imposibil de «terminat», constată cu perfectă dreptate Viorela Moisuc în al ei *Cuvînt înainte* la lucrarea istoricului iugoslav Milan Vanku, *Nicolae Titulescu, promotor al politicii de pace și colaborare în Balcani* (București, Ed. Politică, 1986, 190 pag.), a cărei traducere în limba română a văzut de curînd lumina tiparului. Marrelui public cititor, Milan Vanku îi este cunoscut printr-o altă lucrare a sa, tradusă în limba română, *Mica înțelegere și politica externă a Iugoslaviei, 1920—1938*, iar specialistii i-au citit numeroasele contribuții la cunoașterea relațiilor internaționale în perioada interbelică.

Volumul dedicat ilustrului diplomat român Nicolae Titulescu se alătură acestor contribuții, distingîndu-se prin noutatea materialului documentar, în bună parte inedit (cules din arhivele române și iugoslave) ca

și prin perfectă cunoaștere a problematicei și literaturii ce i-a fost consacrată. Prima impresie după lectura acestei cărți este similitudinea uneori pînă la identitate despre imaginea lui Nicolae Titulescu, reconstituită de istoriografia românească, în ultimele două decenii, și cea oferită de lucrarea lui Milan Vanku. Și pentru istoricul iugoslav, marele nostru diplomat a fost, așa cum o indică și subtitlul, un promotor al păcii și colaborării într-o lume, care, abia ieșită din convulsiile primei conflagrații mondiale, se îndrepta spre o a doua, mai singeroasă și mai devastatoare. Înainte de toate, Nicolae Titulescu a fost așa cum îl caracterizează corect Milan Vanku „omul securității colective”, adică diplomatul care și-a consacrat eforturile creării unui sistem politic, în măsură să asigure independența, integritatea și securitatea statelor europene. Acestui obiectiv, Nicolae Titulescu i-a slujit cu talentul și devotamentul ce l-au făcut una din marile personalități ale vie-

ții politice românești și internaționale. Ostilitatea unora și invidia altora nu i-au permis să realizeze ceea ce ar fi fost spre binele țării sale și al păcii mondiale.

Cartea lui Milan Vanku a beneficiat de un *Cuvînt înainte* și de adnotările Viorelei Moisuc, ea însăși o avizată specialistă a istoriei diplomației în perioada interbelică. Editura Politică a făcut o excelentă alegere, tipărind — și în remarcabile condiții grafice — această valoroasă contribuție la cunoașterea celui pe care Milan Vanku îl consideră drept „un eminent reprezentant al celor mai valoroase tradiții ale istoriei și culturii poporului român”.

Giuvăiere istorice

Personalitate de distincție a istoriografiei române, Alexandru Zub și-a reunit un șir de studii și articole tipărite în periodicele de specialitate sau în cele culturale într-un volum intitulat *Cunoaștere de sine și in-*

tegrare (Iasi, Ed. Junimea, 1986, 279 pag.). Retipărirea este întotdeauna un examen pentru text: ceea ce la prima citire, cu ani în urmă părea valoros și interesant, poate să se infătiseze acum ca depășit și anost. Ei bine, am recitit textele lui Alexandru Zub cu o satisfacție sporită: sporită pentru că ele rămîn la fel de strălucitoare prin erudiție, pătrundere și stil ca și la înția lor citire. În scrisul lui Alexandru Zub simți un mare senior al spiritului, care, hrănit cu lecturi dintre cele mai bogate și variate (vezi și notele și recenziile sale din „Anuarul” de la Iasi) trăiește permanent în rafinata lume a ideilor și a confruntărilor — competente și oneste — de idei.

Textele reunite acum în volum sînt axate, cum o indică și titlul, pe strădaniile românilor de a-și defini propria identitate și, în același timp, de a se integra istoriei și culturii universale. Autorul le-a grupat în patru secțiuni: Durată și identitate; Pe calea recuperării; Confluen-

țe, legături; Eforturi integratoare, secțiuni ce structurează o abundență de date, observații și idei despre aspecte, momente și personalități române și străine, aflate în legătură cu istoria poporului român. Nimic în aceste texte nu este de prisos, și chiar atunci cînd ele au un caracter ocazional, autorul a turnat în tiparul lor un conținut incitant (de pildă, articolul scris la moartea lui Hugh Seton-Watson sau cel despre profesorul Wilhelm Nyssen).

Identificat pînă la uitare de sine cu meseria de istoric, Alexandru Zub nu își oferă nici o clipă de răgaz în nobila-i activitate: volum după volum, articol după articol sporește dimensiunile unei opere de remarcabilă ținută științifică și etică. Beneficiari ai acestui efort, nu putem decît să așteptăm noile pagini, cu certitudinea că vom încerca aceleași desfășurări intelectuale.

FLORIN CONSTANTINIU

Cîntarea României

La București

În Capitală, la această etapă au participat formațiile artistice și interpretii individuali din centrele universitare Brașov, Pitești, Ploiești, Constanța și București. În cele trei zile ale festivalului au evoluat nu mai puțin de 129 de formații, iar numărul solistilor a trecut de 200.

Au fost multe momente de vîrf în evoluțiile scenice ale studenților, de la spectacolele folclorice și ansamblurile corale și instrumentale, montate și recitate, muzică ușoară și de estradă, dans modern și contemporan, pînă la spectacolele de teatru, cărora li s-au adăugat secțiunile de artă fotografică și cîncuburi, publicistică și creații literare salonul studentesc de caricatură, desi unele dintre ele s-au aflat încă în faza experimentelor și a căutărilor.

Contactul cu mișcarea artistică studentescă, chiar într-o etapă zonală, care își propune o nouă selecție după etapa de masă, conduce pe iubitorul de artă tînăr la o seamă de constatări cu semnificații estetice, patriotice și etice.

S-a putut observa, în spectacolele folclorice, tendința de a trece dincolo de stadiul mimetic al montajilor realizate de marile ansambluri profesionale, unele cam osificate în montare și interpretare, și de a sonda folclorul românesc în înfăptuirile lui excepționale, spre acele structuri exemplare de viață, încorporate în arta autentică.

Momente deosebite au existat și în evoluția brigăzilor artistice și a grupurilor satirice. S-au impus prin texte inspirate, printr-o diversitate de expresie prin originalitatea interpretării, brigăzile de la A.S.E., de la Facultatea de drept (Universitatea din București) de Mecanică, T.C.M., Energetică (Institutul din București) de la Institutul de Marină din Constanța, ca și grupul satiric al Facultății de Biologie-Geologie-Geografie (Universitatea din București).

Dar revelația acestei faze a fost, după opinia noastră, teatrul studentesc. Ne obișnuim cu spectacolele de bună tinută artistică ale teatrului Podul al Casei de cultură a studenților „Grigore Preoteasa”, care de aproape două decenii adună, cu fiecare punere în scenă, noi izbiri artistice. Dar la această ediție am aplaudat nu numai reparația unor formații de teatru ci și prezenta lor în premie-

ră, pe scena studentescă, fapt ce trebuie relevat și stimulat. Mai întâi e vorba de spectacolul de excepție susținut de studenții de la Facultatea de filologie cu piesa **Interviul** de Ecaterina Oproiu, spectacol de mare prospețime și de o deosebită inteligență în interpretare. De asemenea, trebuie relevate bunele intenții, ca și dăruirea totală, în reprezentațiile studenților de la Facultatea de matematică (Uni-

versitatea din București), în **Ceasul** de D. Solomon și **Salvatorul** de T. Mazilu, și ale celor de la Facultatea de zootehnie (Institutul agronomic „N. Bălcescu”) cu piesa **Patru cuscri și-un flăcău** de V. Puicea. Este, indiscutabil, un salt valoric în

jocul scenic, dar în privința repertoriului se impune să fie frecventate și acele opere din fondul de aur al dramaturgiei naționale.

Timpu de trei zile am fost martor la desfășurarea artei autentice oferite de mișcarea artistică studentescă și care își are un loc de seamă în arta amatoare contemporană, parte integrantă a Festivalului Național „Cîntarea României”. De aceea, credem că

La Iași

Formații corale și instrumentale, de dans modern și contemporan, de artă dramatică, ansambluri folclorice au fost prezente, în zilele de 5, 6 și 7 decembrie, pe scenele ieșene, pentru ca, prin ceea ce-au avut mai de preț, să evedențieze preocupările studenților pentru asimilarea și promovarea valorilor culturale autentice și, în

lui a fost vie în contact cu verva schimburilor de replici, Toți interpreții și-au propus să aducă în lumină mesajul umanist al creației românești, bogăția de idei a unei arte inspirate din sentimentele și aspirațiile fundamentale ale poporului, din împlinirile contemporane. Cum era și firesc, la un loc de cinste în opțiunile artistice și ideologice ale participanților s-au aflat creația patriotică militantă, valorile reprezentative ale muzicii și literaturii noastre, cîntecul de masă revoluționar.

Formațiile corale, și în special cea suceveană, s-au prezentat la un nivel cu totul deosebit de pregătire artistică, iar vocile tinere care au umplut sala de spectacole a Casei Tineretului din Iași au demonstrat încă o dată puterea talentului.

Tinuta înaltă la care s-a ridicat întoarcerea competiției este o probă că artiștii studenți și îndrumătorii lor din cadrul Casei Tineretului din Iași, precum și cei care s-au ocupat și au canalizat înzestrările studenților, au înțeles să ridice pasiunea pe o treaptă înaltă a performanței.

În încheierea concursului s-a organizat, de altfel, și o dezbateri referitoare la calitatea spectacolelor prezentate în cadrul etapei la care ne referim, în decursul căreia, în afara aprecierilor pozitive care — s-ar fi putut altfel? — au fost puține, s-au făcut și observații asupra scăderilor unora dintre spectacole.

În același timp, tot la Iași, au avut loc lucrările Sesiunii Societății Studentești de Etnografie și Folclor care au reunit delegații de la toate universitățile de Filologie din țară, cărora li s-au adăugat și reprezentanți ai Conservatorului din Capitală. După dezbaterile generate de numeroasele și documentatele lucrări puse în discuție, s-a vizitat muzeul etnografic de la Palatul culturii din Iași, iar sîmbătă, 6 decembrie, membrii societății au avut ocazia să studieze vestigiile culturii Cucuteni.

Toată această vibrantă viață culturală, atât de sensibilă în zilele din urmă, denotă preocupările și adîncul interes al Asociației studenților comunisti, al tuturor studenților în general, pentru promovarea artei românești în ce are ea mai valoros și mai autentic.

NORA VASILESCU ■

Saltul valoric

In centrele universitare Iași și București (5-7 decembrie) a continuat desfășurarea fazei zonale a celei de-a VII-a ediții a Festivalului artei și creației studentești, impresionantă manifestare artistică atit prin cuprin-

derea unui mare număr de forțe artistice cit și prin nivelul calitativ al interpretării și al dăruirii și, nu în ultimul rînd, prin prezența unui public avizat, comprehensiv, generos și entuziast.

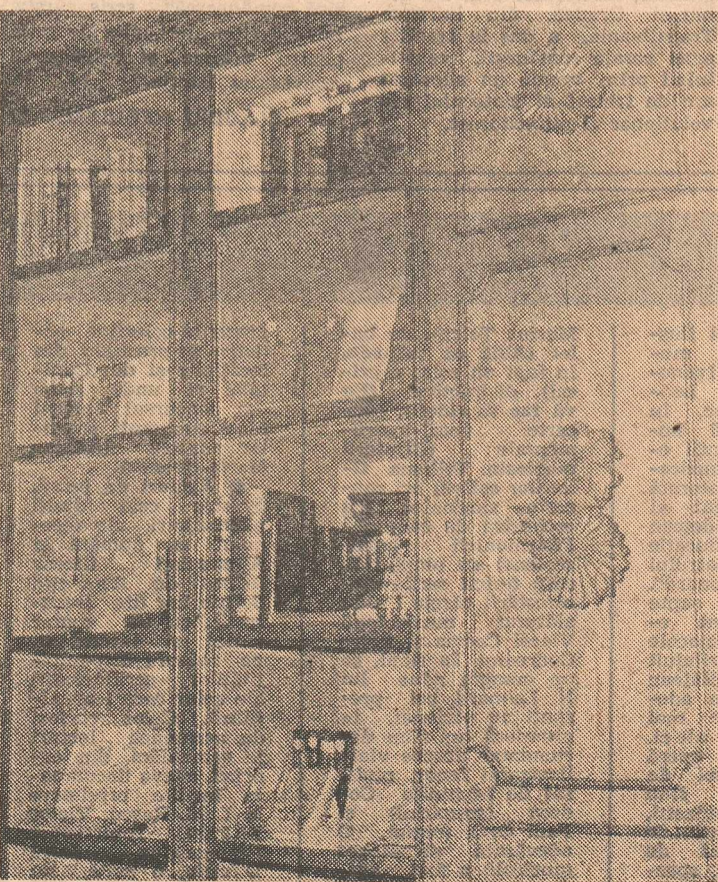

acoste spectacole de mare frumusețe și originalitate trebuie să fie văzute și pe alte scene pentru a bucura un public cit mai larg.

OCTAV PĂUN ■

primul rînd, a valorilor culturii naționale.

La secțiunea „Umor”, colectivele de satiră au adus în scenă savuroase și bogate dispute privind viața studentescă, pline de nervul specific vîrstei. Atit bucuria publicului cit și a juriu-

Un sanctuar al cărții

La Muzeul Literaturii Române, prestigioasă instituție culturală de interes național, domină liniștea. O liniște aparentă, firește, pentru că dincolo de această tăcere, specifică mai tuturor muzeelor, se lucrează. Se lucrează intens, cu pasiune, cu patimă chiar. Dacă ar fi să ne referim doar la munca redactorilor revistei **Manuscriptum**, publicație ce stîrnește la fiecare apariție a ei un deosebit interes, atit în țară, cit și în străinătate, sau la studiile și cercetările specialiștilor care, consultînd uriașul tezaur de documente și manuscrise ale muzeului, întocmesc ample ediții critice, sau, de ce nu, chiar și la grupurile de elevi care, însoțiți de profesorii lor de limbă română, fac cunostință cu tulburătoarea panoramă a literaturii române, de la începuturile ei și pînă în zilele noastre, și tot am alcătuit imaginea de ansamblu a așa-zisei liniști ce s-a așternut peste Muzeul Literaturii Române. Dar citi dintre iubitorii de literatură se pot mindri că au văzut un manuscris eminescian?! După părerea noastră prea puțini sînt cei ce pot răspunde afirmativ la această atit de simplă întrebare. Citii au văzut de-adevăratalele scrisul lui Bacovia, Blaga, Arghezi, G. Călinescu sau al lui Perpessiciu, primul director, în 1967, al Muzeului Literaturii Române?! Și-n fine, citii dintre iubitorii de literatură din țara noastră știu că muzeul bucureștean este cotelat a fi unul dintre cele mai bune din Europa, unul ce a

servit drept model altor muzece ale literaturii din alte țări?! Cu alte cuvinte, avem la îndemînă un excelent lăcaș de cultură în care am putea face cunostință aproape pe viu cu viața și opera marilor noștri scriitori, cu un veritabil film despre devenirea însăși a literaturii române. Dar, ca să punem intrucitva punct acestui poate prea

propiere de Calea Victoriei, vizavi de celebrul, de-acum, Muzeu al Colecțiilor. Acestea fiind zise, l-am rugat pe foarte recentul director al muzeului, istoricul și criticul literar Nicolae Ciobanu, să ne vorbească despre cîteva din cele mai noi întîmplări, ca să le zicem așa, din viața muzeului.

— V-ar interesa, ca să atragem atenția cititorului, să vă relatez cîteva întîmplări oarecum mai palpitante?

— Firește.
— Acum cităva vreme, de la un punct de frontieră, primim un foarte ciudat telefon prin care sîntem invitați să ne exprimăm părerea în legătură cu piesele unul joc de șah. Era o minunatie de joc de șah, complet și foarte bine întretinut. Pur și simplu o bijuterie. Ei bine, șahul acela îi aparținuse lui Vasile Alecsandri. Și, pentru că a venit vorba de șah, avem într-una din vitrinele muzeului șahul lui Sadoveanu, despre care se știe că era un foarte avizat cunoscător al acestui joc. Altcieva? mai zilele trecute vine la noi un student de la filologie, grec de origine, și ne arată o pereche de ochelari. După spusele sale ochelarii respectivi ar fi fost ochelarii lui Caragiale. Intrade în posesia lor la Ploiești, unde l-a cunoscut pe un bătrîn avocat, acum pensionar. Revenit la facultate, la București, și arătî-

(Continuare în pagina 15)

VICTOR NIȚA ■

Argument

Despre opțiuni permanente

Studierea atentă a literaturii interesează pe oricine care, dincolo de aprecierea subiectivă, caută motivația mai largă, manifestarea disponibilităților celor mai diverse. Dezbaterile stimate de un punct sau altul de vedere admit (sau, în orice caz subînțeleg) că termenii de referință, actul însuși al receptării se schimbă, evoluează după cum realitatea propune un număr de convergențe cu textul propriu-zis sau, dimpotrivă, îi dezvăluie căderea în desuetudine.

Desigur, nici o operă nu există în sine. Ea încorporează, de la apariție, o potențialitate activă ce consună ori contrazice gustul vremii. Se știe că a existat aproape un secol, cam între anii 1700-1800, cînd Shakespeare n-a fost jucat. Or, dacă un titan al scenei a cunoscut un tratament de defavoare, din fire trecător, faptul se poate repeta la alt nivel, reflectînd cauze înrudite.

La acest fenomen îmi propun să mă refer și să-i caut unele explicații.

În urmă cu doi ani am răspuns invitației unui cunoscut dascăl și am participat la o discuție cu elevii atrași de frumosul artistic. Tema mea (am avut libertatea să-mi fixez singur subiectul) a fost, deloc întimplător, culeasă din tezaurul scrisului sadovenian. În oglinda fascinantei sale proze văd marcate marile virtuți ale poporului român: omenie, înțelepciune, voință de autoperfecționare, sete de viață. Ipostazele eroilor unei literaturi de mare dramatism sub aparențe calme sau calm-pitoresti trebuie semnalate copiilor și adolescenților ca aceștia să le simtă virtutea constructivă, opusă intoleranței. Și ca, ferite de obtuzitate, să le păstreze valențele de optimism, umor, vitalism luminos.

Spre surpriza mea o bună parte din tinerii prezenți au afirmat că li simt pe Mihail Sadoveanu drept un autor depășit!

Aș spune, dacă m-aș lua după un prim impuls, că e vorba de o inadvertență. Tristă, nu încapă discuție, dar nu mai mult. O simplă inadvertență juvenilă. În fapt, ca să fiu corect, reacția elevilor nu e singulară. În prezent am impresia că Mihail Sadoveanu se află într-un con de umbră absolut nejustificat. Motivele trebuie căutate la nivelul existențial, psihic și moral, pe care îl propune mesajul literaturii sale. În plan psihic se simte, greșit, că omul sadovenian este limitat de patriarhalitate. Se uită că patriarhalitatea are o valoare secundară și că în prim plan rămîne consecvența acelor temperamente de a-și revendica dreptul la libertate. Apoi, în relație cu adevărul enunțat mai sus, forța fiecărei individualități de a rămîne fidelă esenței sale profunde.

La nivel etic lucrează o prejudecată nu mai puțin facilă, dar egal de nocivă. Dacă finalitatea eroului sadovenian a fost mai totdeauna cea justifiată, legată de repararea unei nedreptăți, apoi astăzi, zic detractorii săi conștienți (ca și cei numai păcăliți de cei care îi sint ostili pe față) patosul dreptății este fără obiect. A apus timpul cînd era nevoie de o spadă curajoasă ca să fie spălată în sînge o trădare fățișă ori o mișelie mai rafinată. Cerința morală nu rămîne în cerul unei exigențe de epocă. Adevărul este că orice scriere sadoveniană presupune un supraadevăr, o transpunere de la nivelul dat de evenimentul evocat la celălalt, presupus reclamat de complicitatea noastră cu idealul. Cotidianul nu exclude idealul, îl reflectă la cote ce relevă perenitatea aspirației spre adevăr, puritate, înțelegere. Iar împrejurarea că literatura sadoveniană abundă în exemple spectaculoase de triumf, în final, al binelui asupra răului, mi se pare exemplară ca adresă educativă. Școala nu ignoră și manualele în pasul nevoii noastre de perfectibilitate. Doar că o fac fără suficientă convingere, fără insistență și ingeniozitate.

Altfel în orizontul școlii s-ar produce îmbogățiri treptate ale opțiunii elevilor față de Mihail Sadoveanu. Procesul nu ar mai declanșa crize de receptare, opacități de asimilare. Mai cred că și istoria literară, critica literară au datorii mari, achitate încă parțial. S-a inițiat o ediție extrem de pretențioasă, ceea ce este foarte bine, la care ar urma să răspundă un nou mod de interpretare a experienței făcute de marele nostru povestitor. Un lucru este sigur: materialul de construcție sadovenian are de partea sa perenitatea. Aceasta condiționează motivele dublei mutații ce așteptăm să se producă. Mai întâi ontologică, pe urmă și axiologică. Pe orbita spirituală a timpului de față ce nu este și nici nu are cum să fie neutru față de moștenirea marelui scriitor. Impactul artistic și cultural datorat moștenirii lăsată nouă de autorul *Divanului persian*, al *Crengii de aur* și al *Fraților Jderi* s-a sedimentat drept un factor de eternă contemporaneitate. Validată de chiar dialogul necesar cu valori formative. Asemenea lui Nicoară Potcoavă, încrezător în stimulii afectivi hrăniți de datul social și istoric, replica noastră la literatura lui Mihail Sadoveanu îi confirmă legitimitatea, dimensiunile, durabila originalitate, realismul angajat.

HENRI ZALIS ■

Vitrina cărților

Ipostazele criticului

Unele din problemele complexe ale criticii de teatru, precum criteriile și metodologia, evoluția conceptului dramatic, relația dintre text și spectacol, evoluția dramaturgiei ca literatură mi-au fost evocate de noua carte a lui Constantin Măciucă — **Motive și structuri dramatice** (ed. Eminescu) unde, însă, criticul optează pentru domeniul literar al dramei. Dacă în volumul său anterior (**Viziuni și forme teatrale**), autorul oferea perspective teoretice asupra construcției dramei și aprecieri critice în legătură cu drama istorică și comedia dar propunea și un capitol despre regie, în recentul volum Constantin Măciucă acordă mai mult de o jumătate de spațiu descifrării geografiei dramei poetice. Urmează trei studii despre dramaturgiile lui Romulus Guga, Mircea Bradu și Theodor Mănescu pentru ca, în final, criticul să propună câteva pagini despre situația actuală a repertoriului și despre momentul teatral al ultimilor ani. Practic, se pot demonta trei ipostaze ale criticului în acest volum: prima este a criticului cu propensiuni teoretice spre configurarea specificității dramei poetice, a doua este a criticului aplicat literaturii dramatice și a treia este a criticului de atitudine, polemist aș zice, față de funcțiile și disfuncțiile repertoriului teatral.

Coexistența acestor ipostaze explică alura compozită a volumului dar și anvergura investigației. Studiul despre drama poetică este, în critica noastră de azi, unicul de asemenea cuprindere (în afară de cartea Zamfirei Popescu, **Omul teatrului poetic**, de altă deschidere, totuși nepomenită aici). Constantin Măciucă are, deci, în vedere, o distincție teoretică între basmul dramatic și drama mito-poetică de idei. Anunțînd-o, el va porni la descifrarea „funcțiilor liricului” în dramă, a categoriei poetului, a corelațiilor între poetic și dramatic, a imaginarii poetice, a mitului și reverberațiilor sale în universul dramei, a motivelor mito-poetice (Mesterul Manole și Miorița dețin ponderea), a sistemului dramatic al lui Lucian Blaga (reprezentînd drama mito-poetică de idei) și, în fine, a structurii dramei poetice. Literatura dramatică asupra căreia se aplică analiza este bogată: Blaga, Voiculescu, Maniu, Dan Botta, Eftimiu, Radu Stanca, Ion Luca, Valeriu Anania, Horia Lovinescu, D.R. Popescu, Marin Sorescu, Romulus Guga, Mircea Eliade, Al. Sever, Paul Everac și alții. Efortul de sistematizare al criticului este demn de interes. Propriile observații, formulate într-un limbaj specializat-obstrucționat, citeodată, de construcții lingvistice-sintactice căutate. Constantin Măciucă le adaugă pe ale altor critici, totul pe fundalul unei perspective teoretice ample.

Studiile despre Romulus Guga, Theodor Mănescu și Mircea Bradu definesc valoarea fiecărei dramaturgii în parte. La Mănescu, pe lângă noutatea formulei și viziunii din ciclul **Politica**, este remarcată calitatea politicului în dramă. Dramaturgia lui Guga este analizată atît din perspectiva etapelor creației dar și din aceea a motivelor dramatice, imaginea **operei** fiind sesizabilă. Mircea Bradu este un exponent al tendințelor novatoare în dramaturgia dedicată eroilor exponențiali și criticul îi revelă particularitățile în contextul dezvoltării speciei la începutul deceniului trecut. Lectura atentă a pieselor, cunoașterea altor dramaturgi, îi permit lui Constantin Măciucă racorduri precise și observații pertinente.

Constantin Măciucă vedește și în acest volum de critică și teorie a dramei preponderența, spre privirea critică integratoare și punere în valoare a subiectelor abordate, toate de interes și de actualitate.

MARIAN POPESCU ■

Contribuții

Prin cartea sa, apărută recent în Editura Muzicală, Constantin Catrina aduce încă o pagină relevantă pentru istoria muzicii românești privind mai ales muzica transilvană și cu referire directă la activitatea muzicienilor brașoveni. Într-adevăr, „Studii și documente de muzică românească”, cum este intitulat volumul lui Catrina, punînd accentul pe inflorarea perioadă a secolului al XIX-lea și începutul frîmîntului nostru veac, înfățișînd — în cele 223 pagini ale sale — o oglindă aproape vie a activității muzicale din Brașov și celelalte localități apropiate, devine un îndreptar cu răsfrîngere pe mai multe planuri. Volumul conține o multitudine de informații cu un spectru de mare interes, mai ales pentru publicul larg. Vom putea afla, astfel, cum încă din 1878, după crearea **Asociației Generale a Lucrătorilor din România**, statutele organizațiilor profesionale atestau antrenarea muncitorilor în diferite asociații artistice; cum în 1907 s-a înființat **Corul general muncitoresc**, prin colaborarea tuturor sindicatelor și a membrilor partidului social-democrat din Brașov; cum, o dată cu desființarea Sindicatelor Unite, precum și a acestui ansamblu, ia ființă — în 1925 — corul „Stăruința” care continua să dezvolte în rîndul muncitorimii dragostea pentru teatru și muzică, în spiritul cerinței educației muncitorești, o permanentă, deci, a activității artistice a lucrătorilor din Brașov; cum această permanentă, în care s-au integrat și s-au adăugat, treptat, coruri similare, ca și fanfare, ale minerilor, tipografilor, cefeștilor etc., din Sibiu și Oradea, din întreaga Transilvanie, a dus la tradiția artei corale românești, constituînd prin vreme un adevărat arc de triumf al cîntecului revoluționar și muncitoresc.

Un alt capitol, de o deosebită importanță în economia volumului, îl constituie turneele, concertele și spectacolele muzicale românești petrecute aici, în răstimpul amintit. Aflăm astfel, cu destulă minuție, prezența la Brașov a marelui compozitor **Gavriil Musicescu** — împreună cu valoroasa sa formație, **Corul Metropolitan din Iași** — turneul la Sibiu al vechiului cor țărănesc din Chizătău — înființat încă în 1857, în dorința acestor minunați oameni de a cultiva dragostea pentru frumos și pentru cîntecul gleei străbune — turneul „Reuniunii de Muzică” din Lugoj, aflată sub conducerea compozitorului **Ion Vidu** (cu prilejul inaugurării monumentului eroilor români, aflat în imediata apropiere a stației C.F.R. Bartolomeu — 7 iulie 1921) ca și multe amănunte, inedite, legate de cîteva turnee ale celebrei societăți corale „Carmen” (înființată de **D.G. Kiriac** și continuată, direct, de discipolul său, **Ioan D. Chirescu**) în 23 august 1905 la Sibiu, în 30 aprilie 1924 la Oradea („pentru trezirea și întărirea spiritului românesc”, după cum scria marile **Timotei Popovici**), în 2 iulie 1933 la Brașov (avîndu-l ca solist, printre alții, pe neuitatul **George Folescu**), precum și ale spectacolelor oferite de societățile corale „Cîntarea României” (înființată în 1919) — Brașov 1922, 1924, 1926 — „Gavriil Musicescu” (alcătuită din inițiativa lui Ștefan Stoicescu, în 1910 la București) — Brașov, 1923, 1926 — „Crai Nou” (dirijat de valorosul **Sabin V. Drăgoi**) — Brașov, 1933 — „Doina” (înființată de **Petre Severin**, la Turnu Severin în 1930) — Sibiu, 1934, Arad, Blaj și alte localități — și am putea continua cu încă multe altele.

În sfîrșit, cel mai vast capitol al cărții tratează și popularizează activitatea și creația marilor muzicieni români care și-au închinat energiile creatoare dezvoltării artei și culturii brașovene: cîntărețul, pedagogul, dirijorul și compozitorul **Nicolae Popovici**, dîmbovitul **Nicodim Ganea**, invățătorul **Romulus Ardeleanu**, ajuns mai tirziu dirijor de cor, compozitor, publicist și instrumentist, stilistul în muzica bizantină — compozitorul **George Ucenescu**, toți, legați indisolubil de marii maeștrii **Georghe Dima**, **Tiberiu Brediceanu**, **Sabin V. Drăgoi** și **Constantin Bobescu**, ce și-au petrecut o însemnată parte din viață în orașul de veche așezare aflat la poalele Timpei.

Preocuparea permanentă pentru culegerea și valorificarea folclorului brașovean, revestite vremii — în care s-au oglindit evenimentele muzicale mai importante de prin aceste locuri — muzicieni de altă dată (Augustin Bena, Iacob Mureșianu, Aca de Barbu, Ana Voileanu-Nicoară, Lucia Cosma, Guilelm Sorban etc.) încheie acest volum de „Studii și documente de muzică românească”, scris cursiv, într-un ritm alert, plin de grijă pentru aflarea și respectarea adevărului istoric.

CLAUDIU NEGULESCU ■

CAP LIMPEDE

● **Traduceri.** O reîntîlnire cu ingeniozitatea și inventivitatea stilistică a lui Șerban Foartă ne prilejuiește revista **Orizont** (nr. 48/1986) prin traducerea unui fragment din poemul **După-amiaza unui faun** de Stéphane Mallarmé. Iată cum sună o secvență lirică din poemul mallarmean în viziunea lui Foartă: „Le-aș vrea, aceste nimfe, perpetue. Un duh. / Rozalbul lor, că pare-mi să joace, ntr-un văzduh / Topit de somn. O umbră iubisem? Greu-mi dubiu, / Morman de noapte veche, sfîrșite ntr-un conubiu / De crengi subțiri ce, ele, crîng însuși, spun că eu / Imi dăruisem singur, vai mie!, drept trofeu / Exsangva greșală a rozelor în

floare / Să cugetăm...” Ceva din suncetul poeziei lui Șerban Foartă a trecut, cum bine se vede, și în traducerea de față.

● **Atelier literar.** Despre ceea ce scrie în momentul de față Augustin Buzura aflăm dintr-un scurt dialog realizat de criticul literar Ion Simuț în **Familia** (nr. 11/1986): în curînd va încheia cel de al doilea roman din ciclul **Zidul morții**, început cu **Refugii** (1984), desi nu s-a hotărît încă asupra titlului; va alege între **Drumul teneșii** și **Săbaticii** (scriitorul confirmă, o dată în plus, că are „superstiția” titlurilor terminate în doi i, cum de altfel a măr-turist cîndva. Mai aflăm, din corvorbire,

că Augustin Buzura are în proiect și un roman despre mineri, pentru care s-a documentat deja, și unul fantastic, din care citeva fragmente au fost introduse în volumul ce va apărea în curînd. În fine, o altă intenție e de a scrie un jurnal al propriilor romane, în care să lumineze dintr-un alt unghi raportul realitate-ficțiune.

● **Cugetări.** O frumoasă reflecție despre cunoașterea de sine găsim în **Jurnalul lui Alceste**, pe care Gheorghe Grigurcu îl publică, sub formă de serial, în **Vatra**: „Se cunoaște pe sine extrem de puțin. Nu se poate descifra. Un analfabet al sinelui”.

● **Zilele muzicale gălățene.** În Galați, o-

rașul care a dat ilustre personalități muzicale precum Ivanovici, Cuclin și Leonard, a avut loc, în perioada 24-30 noiembrie, cea dintîi ediție a **Zilelor muzicale gălățene**, datorată efortului conjugat al Comitetului județean de cultură și educație socialistă și Teatrului muzical „N. Leonard”. Pe parcursul a șapte zile, un adevărat eveniment de spectacole muzicale a prilejuit publicului gălățean întîlniri cu arta adevărată, sub cele mai diverse aspecte ale ei. Spectacole de operă (**Hänsel și Gretel** de Humperdinck, **Don Pasquale** de Donizetti, **Traviata** de Verdi), de operetă (**Leonard** de Florin Comișel), spectacole muzicale (**Examene**, examene de

Marius Teicu), de balet (**Albă ca zăpada**, în fapt un colaj muzical), distractive (**Eu vă fac să rideți**), concert vocal-instrumentale (**Bijuterii muzicale**, **Tribuna tinerilor soliști**) ori concert simfonice (cu orchestra de cameră a Filarmonicii bucureștene) au umplut în chip fericit serile manifestării căreia i s-au alăturat muzicologii Viorel Cosma și Petre Codreanu. În final, ca un omagiu adus lui N. Leonard, cei prezenți au vizionat, în premieră, un film documentar despre viața ilustrului tenor, realizat de Luminița Codrea (scenariul) și Paul Orza (regie). O adevărată sărbătoare muzicală a fost, așadar, întîlnirea de la Galați, unde au fost

prezente colective artistice de prestigiu din localitate și din Capitală și unde și-au dat concursul artiști bine cunoscuți scenei noastre. (**Adina-Marta-Sușnea**).

● **Lecturi de iarnă.** Printre cele dintîi almanahuri ale sezonului se numără și **Almanahul literar** (editat de Asociația Scriitorilor din București), cu un sumar variat și interesant, pe măsura disponibilităților scriitoricești ale celor care l-au alcătuit. Celor curioși de asemenea lecturi le semnalăm, din cuprins, cîteva documente inedite privitoare la I. M. Rașcu, Victor Eftimiu, Topirceanu, Perpessiciu, Dora D'Istria, o suită de articole omagiale despre Eugeniu Ștefă-

Cină la ora prinzului

O poveste frumoasă, deși de toate zilele (sau poate tocmai de aceea) semnează Ion Bucheru ca scenarist al recentului film al lui Mihai Constantinescu, **Un oaspete la cină**. Ea, studentă la arhitectură, de familie bună și cu dare de mină; el, muncitor și băiat plin de calități. Se iubesc, în ciuda părinților ei, care privesc alegerea fetei ca pe o mezialitate. Voluntară, fata înțelege să ia viața pe cont propriu și va reuși — sint toate indiciile — nu fără greutate și chiar dezamăgiri, dar nici fără tandrețe și bucurie.

Filmul este ceea ce se numește o „lecție de demnitate”, predată în general convingător, sobru, cu grijă evidentă pentru adevărul psihologic, pentru logica expunerii. Băiatul e modest, fără umilințe, fata e independentă din spirit critic față de o mamă robită prejudecăților și snobismului. De altfel, tipul social al clanului Pandrea (devenit în filmele ultimilor ani un loc comun) se bucură de toată atenția scenariului și a regiei, ca și de avantajul unor excelenți interpreți. Adela Mărculescu (în rolul mamei) e un personaj din păcate posibil, chiar și în unele scene cam apăsate (prinzul la care se încearcă a fi prezentat proaspătul ginere), mai puțin poate în inflexibilul său egoism, greu de acceptat la o mamă. Profesorul Pandrea e un blind abstras, salvat de la condiția schematică a „pozitivului” incurabil de talentul lui Constantin Codrescu. În aceeași zo-

nă, într-un rol secundar, dar destul de consistent, de lichea manierată și cu pedegree, Geo Costiniu umple un fundal compus cu atenție (cu mult mai multă atenție decât sintem obișnuși a remarca în filmele de gen), pe care evoluează în prim plan cuplul Gheorghe Csapo (Mihai) și Ruxandra Bucescu (Ileana Pandrea).

Pentru cei doi protagoniști, regizorul a ales maniera sobră de interpretare. Mihai și Ileana nu sint deloc niște visători. Mai degrabă triști (Ruxandra Bucescu practică o tristete gen Ecaterina Nazare; Gheorghe Csapo, mult mai aproape de datele personajului, găsește doza necesară, fiind reținut, dar și sensibil, mîndru, dar și tolerabil, sigur pe el dar și vulnerabil etc.) febra scurtă, mocnita a dragostei celor doi tineri rămîne insuficient motivată în scenariu. Deși filmul povesteste eficient, curgător, ca un rezumat de nota zece, exact acolo unde trebuia să captiveze rămîne fără vlagă. În mod ciudat, sint mai adevărate scenele

aproape satirice din casa Pandrea decât „flanările” crispate, apăsate de nebulose — și oricum premature — răspunderi ale celor doi îndrăgostiți. Povestea e adevărată, posibilă (cineva într-o cronică, i-a depistat chiar și genul proximal cinematografic, inteligent parafrazat în titlu de realizorii filmului nostru), dar ca și relatată la mîna a doua. În căutarea unui stil personal, simplitatea cedează de multe ori simplității, fapt la care colaborează și aportul mai mult decât discret al imaginii (Petre Petrescu) și al muzicii (Temesiole Popa).

Un oaspete la cină e un film bine gîndit, mai ales la nivelul scenariului, dar fără strălucire în alegerea soluțiilor regizorale, deservit din păcate de divorțul între optimismul propus și scepticismul asumat, prin interpretare, de protagoniști. Ce mai contează că „oaspetele la cină” a venit de fapt... la prinz?

TANIA RADU

Muzica pentru balet semnată de Mihail Jora joacă un rol fundamental în istoria românească a genului: la 17 martie 1932, pe scena Operei Române din București, premiera baletului **La piață** marchează data de naștere a baletului nostru ca spectacol, ca gen de sine stătător. Această importanță deosebită, colectivul operei bucureștene a știut să o reliefeze grupind, într-un spectacol-coupe, trei partituri, într-o „seară Mihail Jora”, alcătuită din baletele (ta-blourile coregrafice) într-un act **Curtea veche**, **Demoneza Măriașii** și **La piață**. Primele două titluri se joacă de mai multă vreme pe aceeași scenă și am insistat asupra lor, cu ocazia respectivelor premiere, ultimul titlu, tabloul coregrafic **La piață**, a fost prezentat „în premieră”, el fiind, în fapt, o reluare, după mult timp, a variantei regizorale și coregrafice semnate de **Tilde Urseanu** (asistent coregrafic, **Doina Andronache**), în care există, după spusele cronicharilor mai vîrstnici, multe elemente comune față de prima coregrafie, „inaugurată” pentru genul românesc, gîdită în 1932, de **Floria Capsali**. Interesant este faptul că, tot pe prima scenă lirică și coregrafică a țării, s-a mai montat, relativ recent, pe aceeași muzică, o versiune semnată de **Ioan Tugearu**, bine apreciată la vremea respectivă, optica regizorală fiind însă radical diferită. Ne vom îngădui, de aceea, fără a insista prea mult asupra modalității comparative, să „legăm” cele două montări în vederea sublinierii mai plastice a specificului acestei recente premiere.

Propriu-zis vorbind, partitura nu este centrată în jurul unui conflict (de aceea a și fost, probabil, intitulată „tablou coregrafic”). Atmosfera este aceea a unei piețe de prin anii 1920, „studiate” între orele 5 dimineața și 5 jumătate seara. Fîrese, scena e mai întîi goală, „somboroasă”, pentru ca, pe parcurs, să se aglomereze cu felurite personaje (dintre care unele au posturi pur descriptive, iar altele amorsează un început de conflict dramatic), finalul recăzînd apoi în „sombolență” inițială. Partitura este de

al coregrafului — oarecum divergent față de cel al compozitorului și libretistului.

Revenind la premiera noastră, să subliniem colorația deosebită a scenei (adaptare scenografică, **Adriana Urzulescu**), plastic descriind tipuri și stereotipuri, moravuri și impulsuri, sustinîndu-se pe muzica dirijată cu claritate de **Carol Litvin**. Coregrafia este cursivă, sugestivă, folosind elemente de dans popular românesc și de dans de caracter, înfășurate însă discret în hainele baletului cult. Personajele sint descrise clar, cu o insistență deosebită asupra situațiilor caricaturale, asupra trăsăturilor care se vor a fi caracteristice. În privința interpretării, subliniem farmecul, inteligența, plasticitatea scenică și simțul actoricesc deosebit al protagonistei **Daniela Constantinou**, alături de care **Gheorghe Anghel** semnează un rol comic bine pus la punct. Remarcabile sint contribuțiile lui **Ștefan Bănică**, „bețivul” în jurul căruia se învîrte taraful (**Anatol Dumitrescu** și **Mihai Potescu**), și ale „haimanalelor” **Doina Bunoiu** și **Tiberiu Aknosino**, în roluri de caracter, pitorești. **Maria Cunbari** creionează o „logodnică” nu prea bogată în spirit, alături de care adăugăm contribuțiile fericite semnate de **Nicolae Denes**, **Madeleine Vasilescu**, **Ioana Bădănoiu**, **Dumitru Olgoiu**, **Eugenia Cucu**, **Cușa Hristu**. Premiera marchează un punct pozitiv în repertoriul (deși personal, imi exprim preferințele față de varianta cealaltă), avînd calități cu prisosință.

VIOREL CREȚU

Seară de balet

Gînduri mai noi

o plasticitate, de o colorație, de o savoare sonoră cu totul ieșite din comun, muzica „descrînd” năvururile, incontinența „bețivului”, gestica agitată a „țărănilor oiteni”, gestica sacadată a „plutonierului”, gestica fascinantă, unduitoare a „chivuțelor” și a „Chivei” etc. Nu vom re-povesti subiectul însă trebuie să facem deosebirea între unitatea de timp, spațiu, de planuri și priviri a acestei montări și scindarea punctului de vedere (în genul povestitor/personaj) din cealaltă versiune. Dacă prima idee coregrafică se axa asupra subiectului la modul tradițional, cealaltă introduce gînduri mai noi, contemporane, reliefînd un punct de vedere suplimentar —

CAP LIMPEDE

nescu-Est, Mihail Cruceanu și Mircea Eliade (acesta din urmă evocat de Constantin Noica, Sergiu Al-Gheorge, Cezar Baltag și Ion Biberi), eseuri despre Faulkner, Dylan Thomas, Sylvia Plath și Sartre, poezii de Șt. Aug. Doinaș, Gheorghe Tomozoi, Constanța Buzea, Florin Mugur, Ana Blăndiana, Petre Stoica, Cezar Baltag, Leonid Dimov, Radu Cărneci, Ion Sofia Manolescu, Nicolae Dragoș, Traian T. Coșovei, două însemnări ale lui E. M. Cioran despre Mircea Eliade și B. Fondane, proza de Constantin Toiu, Octavian Paler, Ov. S. Crohmăniceanu, un grupaj de autointerviuri ale scriitorilor Radu Cosău, Mircea Nedelciu, Șerban

Foartă, Tudor Octavian, Cornel Regnan, Nicolae Prelipceanu, traducerți din proza lui Julio Cortázar, David A. Heller, Agatha Christie, James Holding, Herman Hesse, Friedrich Dürrenmatt, Roald Dahl și Marguerite Yourcenar, un foarte util microdicționar de presă literară, articole de interes documentar despre teatru (Gaby Michăilescu), film (Constantin Popescu) și muzică (Mircea Zane), pagini de umor, jocuri distractive și, desigur, sport, în care scriitorii și ziaristii trag concluzii la rece. În prag de iarnă, **Almanahul literar** poate fi considerat un cadou oferit de obștea scriitoricească.

● Evocări. „Roton-

da 13” a Muzeului Literaturii Române, manifestare literară devenită de acum tradițională, va fi consacrată de astă dată evocării esteticianului Mihail Dragomirescu. La întîlnire, care va avea loc în această seară la orele 18, vor participa, sub prezidenția lui Șerban Cioculescu, scriitorii Mircea Angheliescu, Mihail I. Dragomirescu, Ion Rotaru, Grigore Smeu, Al. Tudorică și Pan Vizirescu. (Radu G. Teșosu).

● În asteptarea vacanței, Teatrul „Ion Creangă” a adus pe afiș un nou spectacol inspirat din povestirile lui Ion Creangă. Scenariul este semnat de Mihaela Tonitza-Iordache. Uite-l, nu

e... — acesta este titlul premierei — a fost pus în scenă de regizoarea Sanda Manu. În distribuție, pe lângă actorii ai teatrului, figurează și trei din studentii claselor de actorie ale I.A.T.C. (T.R.)

● Recent s-a desfășurat în comuna Cicirliu din Maramureș o nouă ediție a unei manifestări care cuoazește an de an un succes sportiv: Festivalul cencărilor sătești. Insufletită de poetul Ion Burnar, cu sprijinul factorilor culturali ai comunei și județului, manifestarea artistică maramureșeană a mobilizat și la această ediție creatori și prestigioși oameni de cultură din întreaga țară. (I.Z.).

Cronica literară

de Valeriu Răpeanu

Alt Istrati

Cînd în urmă cu douăzeci și unu de ani publicam o cronică despre cartea primului monograf al operei lui Panait Istrati, Alexandru Oprea, a cărui moarte absurdă în urmă cu cîțiva ani ne-a îndurerat pe toți, autorul **Ciulinilor Bărăganului** mi se părea ca om și scriitor avînd ceva neobișnuit, straniu uneori, exultat adeseori, gata mereu de afirmare și de negație simultane. Mi se părea că o scrisoare a lui Panait Istrati trimisă din sanatoriu Filaret lui George Mihail Zamfirescu ar fi definit și mai elocvent dilema acestui peregrin care, cu doi ani înaintea morții sale, îi mărturisise celui ce a scris **Maidanul cu dragoste**: „De altfel, nici nu mai cred că sunt un om sociabil. Anii de singurătate și renunțare, chiar la oameni ca Romain Rolland, au făcut din mine un om certat aproape cu întreaga societate”. De cînd Al. Oprea a publicat monografia la care ne-am referit situația literară a lui Panait Istrati s-a modificat structural în conștiința critică și a publicului românesc, iar circulația operei sale în străinătate a început să urce din nou puntea gloriei. Centenarul nașterii sale a căpătat dimensiunile unui eveniment cu reverberații internaționale și, fapt mai important, nu a rămas doar în limitele unei suite de manifestări protocolare ci s-a repercutat în editarea operei sale în diferite țări ale Europei. În ceea ce ne privește, în ultimii douăzeci de ani Panait Istrati n-a mai fost un caz ci un scriitor integrat unei culturi și unor structuri mentale și ideologice. Tipărirea operei sale sub diferite forme contribuind la înscrierea lui firească în cadrul literaturii autohtone infirmîndu-se, alif la nivelul criticii cit și al publicului, sentința categorică a lui G. Călinescu: „Cu toate că Panait Istrati a dat și versiuni române ale operei sale franceze, el nu va fi niciodată scriitor român, deoarece versiunile îl lipsesc spontaneitatea și traducția aceea servilă a idiotismelor ce fac în francezește efect exotic”. Apariția, în vară, a cărții, sau mai bine zis a primei părți din cartea lui Mircea Iorgulescu intitulată **Spre alt Istrati** (Editura Minerva) a surprins mai întîi prin titlul manifest și, de ce nu, insolit. Autorul și-a dat seama de surpriza cu care mai ales confrății vor întîmpina o carte astfel intitulată și în preambulul acestui prim volum a mărturisit de ce a optat pentru o asemenea perspectivă în alcătuirea exegezei sale. Nu cade în eroarea de a absolutiza perspectiva sa și nici de a o considera unica posibilă. Dimpotrivă, cu o rigoare științifică remarcabilă Mircea Iorgulescu afirmă că nu poate spune: „acesta e Istrati” ci, numai, eventual, „acesta e un alt Istrati”.

După acest avertisment și la capătul lecturii ne întrebăm: a izbutit Mircea Iorgulescu să contureze cititorului de astăzi, pentru care opera lui Panait Istrati nu mai este ca în urmă cu două decenii atât de puțin cunoscută, iar viața lui doar o suită de mistere, o imagine care fiind nouă și intrucască și atributele adevărului? Opinia mea este una de natură net pozitivă. Mircea Iorgulescu a izbutit să contureze această imagine deoarece, pornind așa cum a mărturisit, de la o nouă cercetare și, as adăuga, de la o nouă evaluare a documentelor, o mărturiilor scriitorului sau ale altora, nu a rămas doar la simpla operațiune de rectificare a datelor și faptelor ci le-a reinterpretat din perspectiva unei critici psihologice. Dacă ar fi urmat doar calea rectificării erorilor de pînă acum și a umplerii lacunelor titlul nu s-ar fi justificat. Istoria literară este o știință dar cu mai multe servituiți, în special la noi, unde orice investigație trebuie luată de la capăt din pricina pe care nu este locul să le dezvoltăm aici. Dar acel „alt” Istrati și as adăuga acest nou Istrati ne apare din paginile scrise de Mircea Iorgulescu deoarece autorul stăpîn pe o investigație exhaustivă a sursei trece în domeniul criticii de interpretare psihologică a celui ce a fost deopotrivă autorul unei opere și personajul unei vieți. Metoda mi se pare cea mai potrivită în cazul lui Panait Istrati, care n-a fost un scriitor în înțelesul obișnuit al cuvîntului, ci mai mult decât alt, ajungînd ea de la un moment dat imaginea omului să întunece chiar și adevărul operei. Spre acest adevăr al operei înțelesă nu ca o entitate autonomă ci ca un reflex al vieții sale așa cum a fost sau cum autorul ei a vrut să fie în ochii contemporanilor și ai posterității ne poartă cartea de pasiune și rigoare a lui Mircea Iorgulescu. Nu de pasiune polemică mărunță ci de pasiune în demonstrarea unor adevăruri surprinzătoare la prima vedere dar aflîndu-și toate izvorul și corespondența în adevărul esențial al unei existențe turburate de colucidențe, întîmplări și chiar fapte neverosimile. Stăpînînd obiectul investigației și demnîndu-l cu rigoare și afecțiune, Mircea Iorgulescu află de fiecare dată formule memorabile, definiții concise, folosînd paradoxul și antinomia pentru a contura cu nerv acea existență care pînă în 1922 se „caracteriza” printr-o stabilită „instalare în instabilitate”. Nu-și acordă un credit absolut mărturiilor sale considerînd pe bună dreptate că ceea ce a spus despre sine Panait Istrati e o mărturie literară nu literală. Cititorul va afla aici nu viziunea scriitorului despre sine ci interpretarea direcțiilor de manifestare ale personalității sale cărora li se dau explicații pornind de la condiția socială, morală, structura psihologică, de la acele întîmplări ale copilăriei și ale adolescenței care l-au marcat atât de mult încît nu numai opera își are aici sursele dar omul de aici s-a edificat integral. Viața cu întîmplările ei scoate din comun și cu întîmplarea ieșită în cale nu a făcut decât să evedențieze aceste structuri și acest fond atât de net conturat din lumea copilăriei și a adolescenței.

Portretul lui Panait Istrati ni se relevă acum într-o suită de imagini, de comparații, de metafore toate laolaltă și fiececare în parte conducîndu-ne nu numai către un alt Istrati ci — așa cum spuneam — către o altă perspectivă asupra operei sale. Dar ceea ce Mircea Iorgulescu a culețat cînd a pornit la drum nu putea fi implinit numai printr-o laborioasă reinvestigare a sursei, numai printr-o meditație adîncă asupra subiectului ci și prin modul în care e scrisă această carte. Și chiar dacă am anticipat ceea ce vreau să spun acum nu aș putea încheia rîndurile dedicate cărții sale fără să afirm un fapt care poate umora li se va părea paradoxal: adevărul pe care l-a urmărit Mircea Iorgulescu rezultă din faptul că paginile sale sint scrise frumoș, cu un avînt al frazelor, un nerv al evocării, o precizie a formulării și o combustie internă. Toate ne duc către o expresie aforistică și definiții percutante, încît tensiunea existenței eterneului ne multumit se revărsa în pagini vegheate de un spirit critic rîguros dar niciodată sec și plat. Cartea lui Mircea Iorgulescu nu reprezintă doar deschiderea unor orizonturi către un nou Panait Istrati ci și deschiderea unor orizonturi noi de înțelegere metodologică a istoriografiei noastre literare.

*) Editura Minerva.

A fost dat în folosință
un nou și important
drum de fier

Fotoreporterul

nostru

n-a pierdut

primul tren!

Fără a avea zarva marilor șantiere, fără a atrage prea mulți reporteri și curioși, constructorii liniilor de cale ferată își cuceresc gloria pas cu pas și ajung la stația terminus în liniște și cu modestie.

Realizările lor nu sînt, însă, mai puțin importante și mai puțin strălucitoare decît alte cîitorii care sporesc zestrea patriei și fertila dimensiune a unei epoci.

Se circulă, iată, pe cea mai nouă linie de pe harta feroviară a

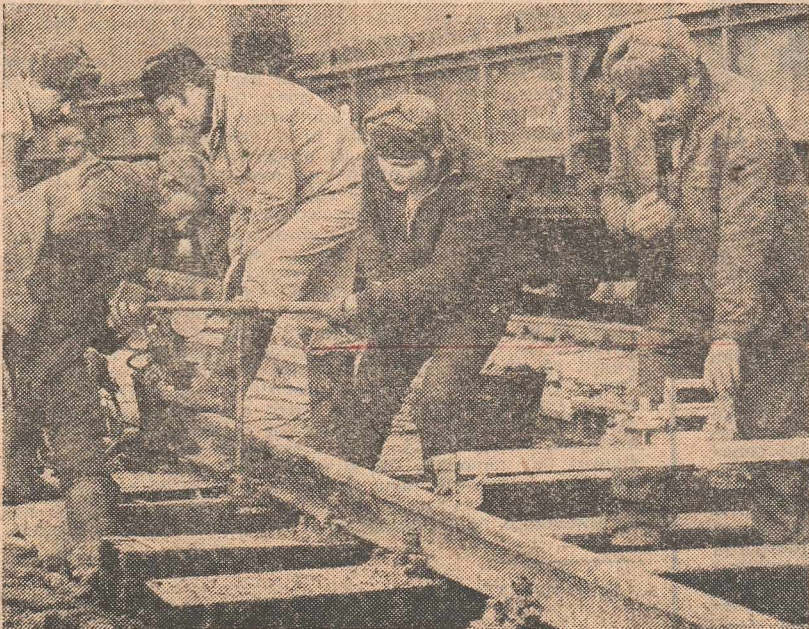

Șeful de brigadă Iulian Piiianu și colaboratorii săi Dan Iordache și Constantin Ricu - în undă cu mecanicii primelor convoaie de cărbune

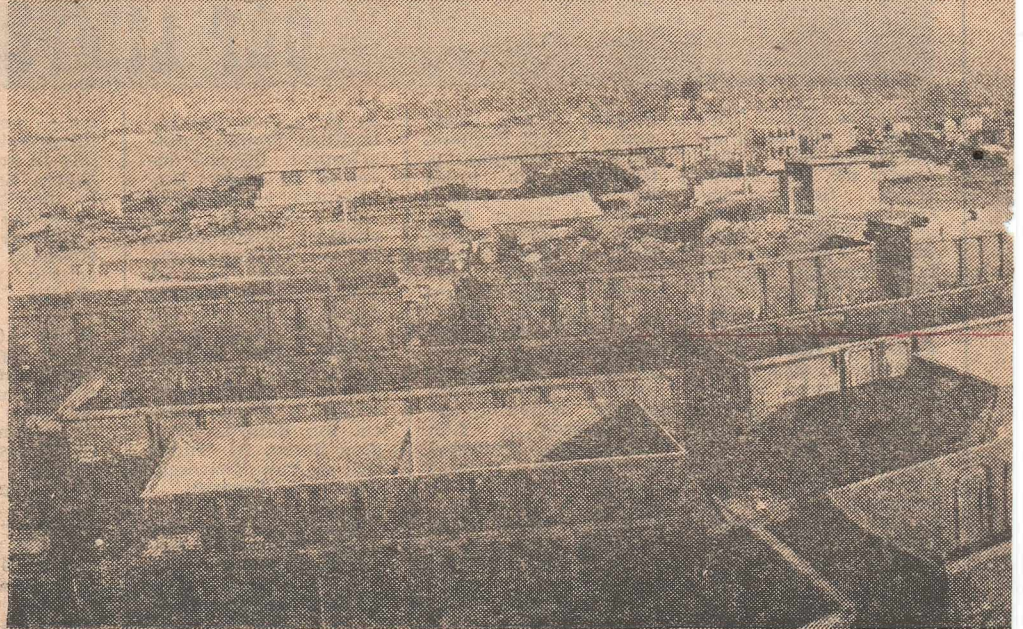

Pentru oamenii locului un punct de reper al noii civilizații: gara

Mihail
peste

În triajul Alunu, siguranța circulației este în miinile lor

Din stația Popești, după încărc

Cale liberă trenurilor ce vor transporta cărbunele țării pe o nouă magistrală feroviară!

Cale liberă pe magistrala cărbunelui, apărută pe harta economică a României de azi ca o necesitate vitală, aici în bazinul carbonifer Horezu, pentru ca rodul trudei minerilor din această zonă să ajungă cit mai rapid și fără pierderi în rețelele energetice românești!

Apropiindu-ne de oameni, avem a descifra biografii interesante, spectaculoase de-a dreptul, biografii ale unor comunisti pentru care fapta îndrăzneată, revoluționară, reprezentă starea firească, cea a existenței lor de fiecare zi.

Kilometrul 0. Stația Băbeni. Aici a fost bătut primul țarș, își amintește cu precizie inginerul Silvel Prodescu, la 29 aprilie 1981, ora 13.30. Erau de față tânărul inginer buldozerist, un excavatorist, un șef de echipă și un paznic, supraveghetor al celor două utilaje cu care s-a început lucrul. Ingerul Prodescu este un om foarte exact în tot ceea ce face, cu o memorie de computer, dar de computer romantic (dacă există așa ceva), fiecare dintre amintirile sale fiind adunate sub o aură de emoție. Sub ochii săi și ai celor ce-și așteptau răsplată eforturilor — răsplată sentimentală pentru el, dar însemnând imens pentru țară — a fost eliberată, pe prima pagină a registrului din gara Berbești, la poziția 1, cea dintâi dispoziție de liberă circulație pentru matisa cu numărul 3532, în ziua de 25 noiembrie 1986. Viteza — 5 km/h. Cu două zile înainte, în duminica Referendumului pentru pace, constructorii raportaseră legarea ultimei joante de cale ferată, ceea ce înseamnă, în limbajul nostru de fiecare zi, definitivarea traseului. Și evenimentele au prins a urma cu repeziune. În 26 noiembrie, la ora 10, are liberă trecere un tren de lucru, pentru ca în 27 noiembrie, ora 20, să treacă prin gara Berbești prima garnitură mergând la încărcat cărbune, condusă de mecanicii, Vasile Vinturîș și Nicolae Vlad. Prima comunicație la acest prim tren a fost făcută, în lipsa telefonului, prin intermediul mașinii ARO 21-VL-829, de către Dan Iordache. Cel care și-a asumat responsabilitatea semnării primei dispoziții de liberă circulație a fost inginerul constructor Iulian Piriianu, șeful producției din cadrul Antreprizei de construcții feroviare Vilcea, detașat aici ca șef de brigadă în momentele de vîrf ale finalizării importantei lucrări, momente care au durat 6 luni, pe parcursul cărora au fost montați 15 kilometri de linie. O singură lucrare și nemăsurate premiere...

Revenind pe firul magistralei, trecind podul de la kilometrul 4, de peste riul Luncavăț, dincolo de viaductul căruia localnicii îi spun „de la Valea Urzicii”, ajungem în noua stație Popești.

Garnitura trece prin tunelul Groși, prin punctul de oprire pentru pasageri Cernișoara, prin stația Copăceni și tunelul cu același nume și oprește la Berbești. Îi aflăm aici, urmărind ultimele finisaje, pe inginerii Piriianu și Prodescu. Mergem împreună urmărind, cu acest prilej, lucrările de finalizare a triajului și de montare a instalațiilor moderne,

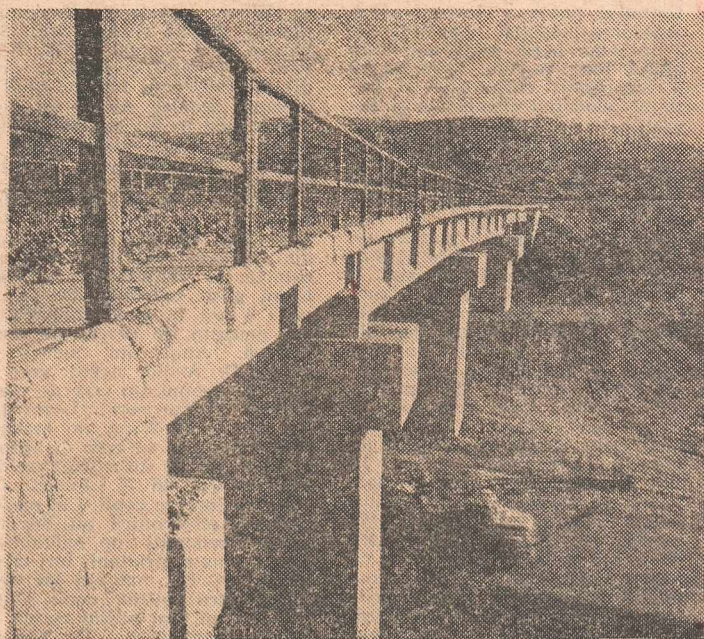
de mare capacitate, pentru încărcarea cărbunelui — grație cărora, zilnic, de la Berbești, pornesc 24 000 tone minereu. Deși sintem pe la ceasurile amurgului, utilajul complex condus de Mihail Chiorean continuă să lucreze. Marginile zilei de muncă sint aici, în acest teritoriu al eroismului cotidian, cele impuse de sentimentul datoriei împlinite. Biografia maestrului Chiorean este una specifică adevăraților șantieristi. Căsătorit în 1965, și-a văzut născuți cei patru copii în patru colțuri de țară — la Galați, Teiuș, Medgidia și București. Urmare firească — primii trei sint deja ceferiști, iar ultimul, o fată, este elevă tot la un liceu cu profil feroviar. Istorioste inginerul Piriianu: „Mult face, într-o carieră de om tânăr, o asemenea lucrare. Mă uit, de mult timp, la doi ingineri, încă stagiați: Virgil Micle și Augustin Teclăș. Sint, amindoi, mara-mureșeni. S-au împrietenit pe cînd erau elevi ai unui liceu din Baia Mare, au rămas prieteni și pe timpul studenției bucureștene, au venit împreună aici, stau în același apartament și sint la fel de harnici și pricepuți, fapt pentru care au și primit numirea de șefi de secție, lucru de foarte mare răspundere pentru vîrsta lor de specialiști. Dar pe deplin meritat. La fel, cite lucruri frumoase s-ar putea spune despre experimentatul maestru Mircea Spineanu, despre inginerii Alexandru Florea și Ionica Butnaru ultimul venit aici.

La Alunu, în alt punct fierbinte al noului tronson, munții de cărbune emană aburi subțiri, semn al calității sale deosebite. Ni se arată locul unde va fi amplasată noua gară Alunu și aflăm că, numai aici, au fost introduși în operă 150 mii metri cubi de terasament, ceea ce spune totul despre amploarea întregii construcții. Construcție care — după spusele inginerului Traian Sabău, directorul A.C.F. Vilcea — reprezintă o lucrare de anvergură, linia fiind paralelă cu Carpații și aflînd calea cea mai scurtă pe care o putea parcurge cărbunele extras aici. Desigur, la obținerea rezultatelor despre care am vorbit, nu-și putea aduce contribuția o singură unitate. Se cuvin, de aceea, subliniate meritele Antreprizelor de construcții montaj și construcții tunele Brașov, A.C.F. Sibiu, ca și sprijinul acordat bunului mers al lucrărilor de către I.T.A. Vilcea și I.U.G. București.

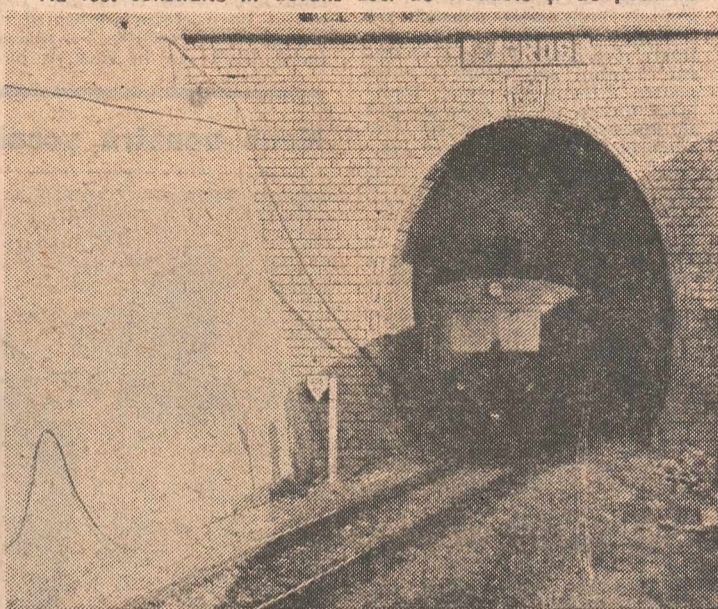
N-am vrea să se înțeleagă, din cele spuse pînă acum, că noua magistrală a cărbunelui Băbeni — Berbești — Alunu este altceva decît sfîrșitul unei etape și punctul de începere a alteia. Pe drumul de întoarcere, de la Alunu la Berbești, am zărit, cocotat pe un deal și lucrînd la lumina reflectoarelor buldozerul lui Costică Dragu, din brigada 3 condusă de tânărul inginer Gheorghe Rednic, atacînd un nou tronson. Tronson ce va lega, în final (după crearea stației Seciuri), Băbenii de Cărbunesti. Două mari bazine carbonifere vor putea, astfel, corespunde pe drumul cel mai scurt posibil, reducîndu-se cu peste 110 kilometri vechiul traseu.

Epopeea noii magistrale continuă!

VICTOR RĂDULESCU

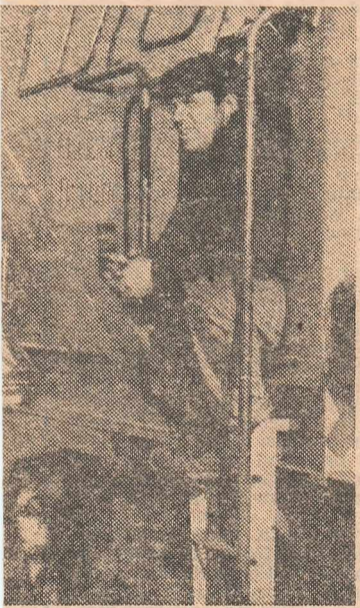
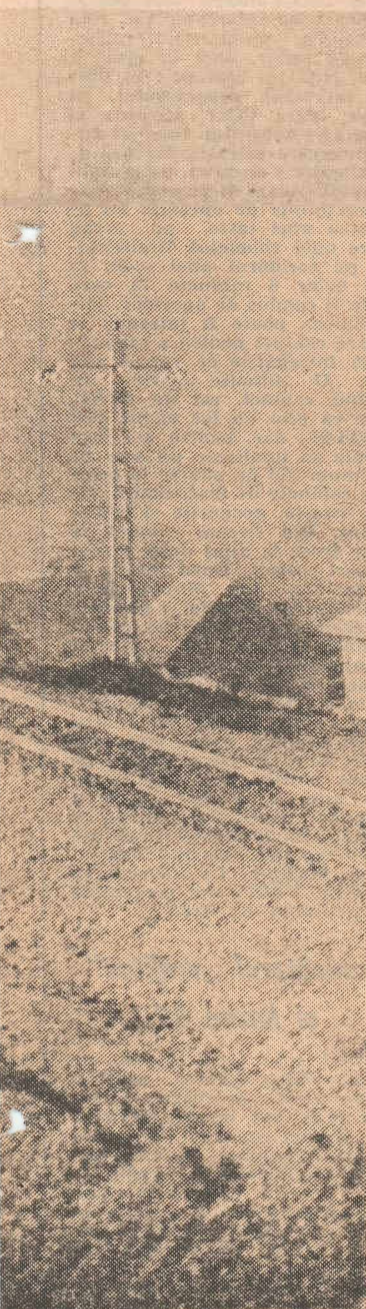
Au fost construite în devans zeci de viaducte și de poduri...

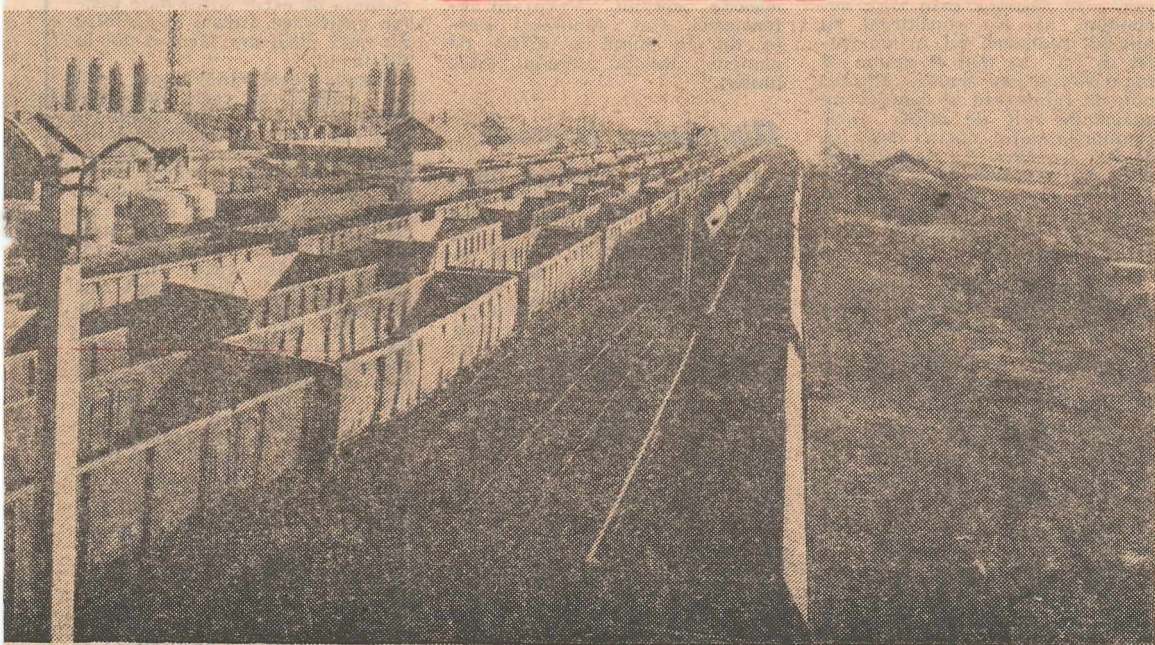
...au fost străpuse patru tunele...

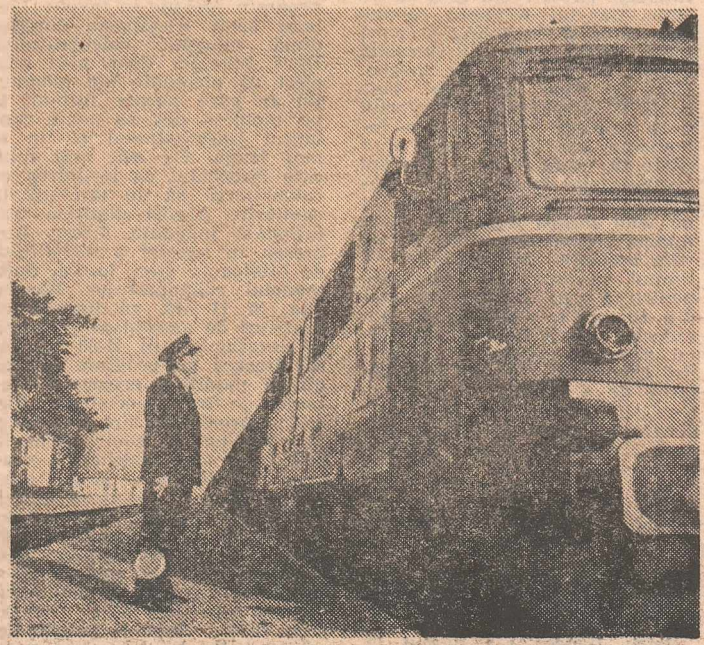
...ajungîndu-se ca, în gara Berbești, trenurile să circule înainte de a fi fost prevăzute în „Mersul trenurilor”!

un ceferist-constructor care, în a făcut, muncind, ocolul țării

ele cu cărbune pornesc spre centralele termice

Un vechi ceferist, Gh. Bălțeanu, și o prezență nouă în gara Băbeni: trenul de cărbune.

Sintem atit de adinc obisnuiti sa masuram timpul pe ceas incit nu ne gindim ca mersul timpului poate a devenit altul. Aparenta noastra nepulinta de a intelege acest ritm nou este zidita bine in noi. Temelia ei a incorporat caramizile si betonul educatiei clasice si sacralizate de multe, de foarte multe generatii. Darimarea unei obisnuinte, a unui mod de a gindi si de a intelege, atit de bine asimilate in metabolismul spiritual al oamenilor, i-a pus deseori in dramatica postura de adversari ai noului. Refuzul pictorilor vechi de a intelege si accepta arta lui Eduard Manet in Franta secolului trecut are, desigur, aceasta cauza, dar biruinta noului, a vietii nu le-a lasat, in posteritate, decit un loc trist, umilitor, iar numele lor in istoria artei este doar al unor frize ridicole in calea valorii. Azi, cadranul ceasului ne permite sa calculam in ore, in zile si ani distanta care ne desparte de secolul viitor. Si noi mai credem ca acest calcul este cu desavirsire exact. Ce-ati zice daca ati descoperi, deodata ca ne-am inselat? Tot increzandu-ne in logica pe care o socotim infailibila a ceasului, n-am observat ca s-a schimbat ceva uluitor de important. Acel an 2000, cu chipul pe care i-l alcuituim imaginatia noastra, s-a apropiat mai repede de noi. Poate a si sosit. Poate a si trecut. Timpul are viteze diferite pentru diferite generatii. Decalajul dintre ele a crescut fara sa observam. Noi, cei pe care educatia traditionala ne-a construit in logica imperturbabila — o iluzie! — a cadranelor de ceas, asteptam milenii al treilea peste 14 ani. Pentru multi dintre copii insa el se pare ca a si sosit. De curind, profesorul de matematica, Alexandru Mironov, care este una si aceeaasi persoana cu scriitorul si redactorul de televiziune omonim, imi spunea urmatoarele: „In ianuarie 1985 a avut loc, la cabana Baci de linga Brasov, primul experiment cu copii facut de Institutul pentru Tehnica de Calcul si Informatica Bucuresti. Un grup de 28 de elevi au fost lasati sa se joace cu 18 calculatoare. Dupã zece zile, toti, dar absolut toti, se descurcau foarte bine. Stiau sa converseze cu calculatorul. Unii dintre acesti copii erau atunci de clasa a doua. Acum ei sint specialisti ajunsi tocmai in clasa a patra. Existã insã ceva chiar mai important. Prin ziua a saptea a experimentului, au aparut la ferestre niste tinci din Sãcele. Ei vedeau pe geam, fascinati, calculatoarele. Nu pot fi descrisi ochii acelor copii! Priveau, mi-am dat seama, secolul douãzeci si unu. Am propus, atunci, sã-i chemãm inãuntrul. Au fost lasati liberi sã se joace, impreunã cu ceilalti. In ziua a zecea a experimentului, deci dupã numai trei zile, se descurcau si ei. Lumea calculatorului vine peste noi! In alt ritm decit credeam. Decit mai credem incã multi. Secolul douãzeci si unu poate a si venit. Poate ca a si trecut pe lingã noi clipa lui inițialã, iar noi, bãtrini, nici n-am observat. De atunci, de cite ori mã uit la asemenea copii, mi se pare cã noi, noi bãtrini, mirosim a mediu intãrziat, a trogloditi.“ Noi, bãtrini! Alexandru Mironov va implini anul acesta 44 de ani. Mie mi se pare incã tinar. Si totuși... Nu cumva are dreptate? Ceca ce spune el impinge spre un fel nou de a privi in oglindã. Spre alt fel de ceasornic si de masurãre a pasului vremii, a virstei. Cit, oare, vom fi trãit fiecare dintre noi, aplicind acest nou mod de a ne intelege virsta? Nu stiu sã vã spun. Dar lucrul acesta rãmîne tulburãtor si fascinant. O nouã lume existã deja. Se dezvoltã alãturi de noi fãrã sã simțim. Dacă nu vom deschide bine ochii, dacă nu vom face efortul de a intelege foarte repede fenomenul, ce virstã vom avea peste 10, peste 14 ani? Linistea obisnuintelor trece brusce in nelinistea acestei lumi noi. Cu cit ne vom pãstra mai mult timp intactã vechea liniste cu atit ne vom accelera îmbãtrinirea. E timpul sã acceptãm nelinistea, pentru a mai pãstra cite ceva din tinerețea, sau mãcar din dulcea iluzie a tinereții, la care nu vrem sã renunțãm definitiv. Conectarea la nou, dificultatea de a realiza, de a intelege schimbarea ne sint, iatã, abrupt obligatorii. Dar copiii nostri meritã, oricum, disconfortul de a le privi și intelege lumea. Chiar dacă deschiderea cerutã din nou inseamnã dãrmarca clasice noastre constructii, acceptarea desuetudinii ei.

O familie din Arad

Petru Jigorea s-a nãscut la 12 iulie 1948 in comuna Cireșu, județul Timiș. A fãcut Facultatea de fizicã din Timișoara. In

prezent este programator principal la Centrul Teritorial de Calcul Electronic Arad. Soția sa, Elena, este asistentã de pediatrie. Au un singur copil. S-a nãscut la 5 august 1974, Rãzvan. A invãțat engleza la grãdinițã. Conversa binisor cind a inceput școala. Acum se descurcã bine in reviste de specialitate. Ce fel de specialitate? A tatãlui. Ba chiar și a sa: informatica.

Tatã: „Literale le-a invãțat, fãrã sã observãm, de pe la 3 ani. Citea diferite cuvinte. Nu-l mai puteam opri. Eu, dupã cãșãtorie, la venirea in Arad, n-am gãsit cãtreã. Am lucrat vreo 4 ani la Casa pionierilor. Mã ocupam de cercul de electronica. Apoi am lucrat la I.I.R.U.C. Acolo, acum vreo 3 ani, s-a propus un cerc de electronica pentru copii. L-am fãcut eu. Acum 2 ani am inceput sã-l transform in cerc de informatica. Aveam un calculator ZX SPECTRUM 48 K. Jocuri. Cu asta-i prinzi pe copii. Cei pasionați de electronica au devenit foarte pasionați pe calculator. Si-au adus și prieteni. Imi creștea inima. Nu mai era loc destul pentru atitii copii. Dupã incã un an, am afiliat cercul la Casa pionierilor. Pe Rãzvan l-am dus sã vadã un calculator cind avea vreo cinci ani. L-a imitat pe operator: lansa și el programe in executie. I-a plãcut jocul. Cind era in clasa a pa-

insã Rãzvan care mã depășea in soft. In prezent este și greu sã fii hard-ist fãrã sã știi soft. In august 1985, Rãzvan a fost in Tabãra Naționalã de Informaticã de la Nãvodari. El e tãcut. Nu mi-a povestit mare lucru. Dar in ianuarie 1986 am fost invitat ca specialist-instructor de cãtre Consiliul Național al Pionierilor la Tabãra Naționalã de Informaticã de la Voineasa. Era și el acolo. Erau și alti copii și instructori care fuseserã la Nãvodari. Am aflat, de la ei, despre impresia pe care o lãsase acolo. A descoperit o gresalã, neobservatã nici de cei mari. Vocea lui de copil a produs mirare. Avea idei la care nu se gindiserã nici oamenii mari. Ca și la Nãvodari, la Voineasa a obținut Marele Premiu. La propunerea tovarășului Ion Diamandi de la Institutul de Tehnicã de Calcul si Informaticã Bucuresti — I.T.C.I. — a fost cooptat printre colaboratorii institutului. Tot dupã tabãra de la Voineasa am trecut și eu la C.T.C.E. Evident, este mai pasionant soft-ul decit hard-ul... Pentru mine, una din cele mai tulburãtoare intãmplãri a fost urmãtoarea: Rãzvan vroia sã transmitã grafica realizatã de el (pe microcalculatorul lui) la un calculator mini de tip CORAL. L-am dus la centru. I-am explicat chestiunile de protocol al transmisiei. A fãcut un program care vectorizeazã grafica.

clasele a V-a și a VI-a a avut media generalã zece. Așa invãțã și acum. E bun coleg, sociabil. Știe sã ridã, se știe bucura. Fire curioasã. Modest. Ii antreneazã și pe ceilalti. Clasa nu mai vroia sã se termine ora la care a prezentat el un program de invãțare asistatã de calculator, program pe care l-a creat singur.“

Atracția calculatorului a fãcut ca pãrintii sã aibã de luptat pentru ca acest copil sã mai facã și altceva. Sã se mai joace și altfel. Oricum, sportul îi era necesar. Ii acceptã. Ca pe o alimentație. Conștient cã e necesar. Dar bicicleta stã neatinsã de foarte multã vreme. Nu-l mai atrage. Intre tentații, calculatorul se dovedește feroce. Si acum, iatã transcrierea unui portret vorbit fãcut de Alexandru Mironov acestui copil: „Un bãiețel cu ochii mari și catifelati, zimbind șfios și îngãduitor totodatã. Te privește cu atenție, iti rãspunde serios la intrebãri, dar pare, in același timp, puțin absent. Si ghicești cã, in spatele privirilor, mintea lui este capabilã de abstractizãri supãrioare, cã limbile Turnului Babel sint pentru el algoritimizabile in limbaje de calculator. Rãzvan o sã creascã lingã noi, printre noi, si infinit mai departe si mai in adincurile inteligentelor artificiale, parcã a-nume pentru el create. In tabãra de la Voineasa își stringea mina

standard cu un altul realizat de autor, transpunerea unor bucãți muzicale pe calculator ș.a. Iatã descrierea programului redactatã de autor, elev in clasa a VI-a, cind l-a realizat: **In timpul incercãrii programului, pe ecran apare titlul acestuia și fotografia autorului. Imediat dupã incercare (aceasta dureazã aproximativ 4 minute), programul se autolãnceazã și pe ecran apar instrucțiunile de operare. La apãsarea unei taste, pe ecran apare apoi roboțelul Minitehnicus pe coridorul unei școli, in fața celor 6 cabinete in care poate fi condus de operator. Minitehnicus poate fi introdus in fiecare cabinet pentru a rãspunde la intrebãrile ce vor fi afișate. O situație aparte are ultimul cabinet, cel de PTAP, unde va gãsi un joc numit TIR SPAȚIAL, dar, pentru a-l juca trebuie sã totalizeze un scor de minimum 350 de puncte in celelalte cabinete de matematicã, fizicã, istorie, geografie și informaticã. Din fiecare cabinet se poate trece la altul dupã 5 rãspunsuri corecte. Dupã reușita la un cabinet, lui Minitehnicus, respectiv operatorului, i se oferã ca recompensã o melodie, ce reprezintã totodatã și „sunetul elopofetului“ pentru pauzã. La fiecare rãspuns corect punctajul crește și Minitehnicus inaintezã pe o nouã poziție, iar pentru fiecare rãspuns greșit punctajul scade, Minitehnicus rãmãnind pe vechea poziție. Setul de intrebãri este la nivelul clasei a VI-a, dar poate fi schimbat cu alt set, prin încãrcare de pe caseta magneticã, folosind instrucțiunea MERGE. La intrarea in cabinetul PTAP, sint prezentate instrucțiunile de joc.“**

Noua noastrã școalã

Nu căutați viitorul în depãrtãri. Priviți, e chiar lingã dumneavoastrã!

tra, a avut primul lui contact cu un calculator personal. Era al unui student din vecini, care venise sã mi-l arate. Pe acel calculator (cu o minil imprimantã), Rãzvan a digitalizat, a transpus o fotografie a lui, fãcutã la 1 mai 1984. Eu l-am alimentat cu reviste. Acest lucru este capital. Revistele aduc informații pasionante. Dacă nu ești in contact cu alti utilizatori de calculatoare, iti dispar ideile. De joc te saturi. Te joci, te joci, dar acolo rãmii, dacă nu inveti programare. Așa pãtesc majoritatea cumpãrãtorilor de calculatoare personale. Pentru cã, atunci cind vor sã-si facã un program, trebuie sã invete. Trebuie sã-ti transformi gindirea dupã modelul calculatorului. Dacă invãțãm doar prin asocierea cu elemente ale modelului in care ne-am format, la un moment dat, se poate rupe lanțul informational si nu se mai leagã. Cu atit mai mult este important ca intinirea cu calculatorul sã se producã in copilãrie. Atunci gindirea tradiționalã îngãduie, firesc, formarea in paralel a modalității de intelegere dupã logica, dupã modelul calculatorului. Rãzvan știa, la 11 ani, sã lucreze cu limbajul de asamblare (folosind și dezasamblorul) Z-80 și știa sã citeascã un program. De pe atunci modifica programe elaborate de firme specializate. Ele, aceste programe, sint protejate, prin sãa numite chei, sã nu le poți copia sau modifica. L-a amuzat sã descopere singur cheile de acces. A reușit sã spargã cheile de protecție, cum se spune curent. Erau programe de jocuri. Le-a tradus textele, le-a modificat cum i-a plãcut, le-a inebunit complet. Ii plãcea cã veneau studenții sã-l intrebe cum face. Astã îl creștea in ochii lui. Eu, fiind hard-ist, spre asta îl dirijam și pe el mã mult. Nu prea intelegeam programarea, soft-ul. M-a stimulat

L-a fãcut pe loc. Si a inceput sã transmitã. El lucra la calculatorul lui, eu minuiam CORAL-ul. Legãtura a funcționat perfect. Ulterior, ajutat de colegul meu Mihai Sãbãilã, am obținut desenul mãrit la limita maximã de imprimare. A doua zi, ceilalti colegi m-au asaltat: Cum ai fãcut? Am avut o clipã... la care mi-e greu sã mã mai gindesc. N-am îndrãznit sã le spun cã am lucrat cu Rãzvan. Era mai mult realizarea lui: eu n-am avut de fãcut mai mult decit sã minuiesc in mod obisnuit un CORAL, dar cine m-ar fi crezut atunci? Parcã pentru a-mi ispãsi ezitãrea, acel rãspuns prin care acceptãm sã fiu considerat eu autorul realizãrii lui, m-am trezit cã mi se mai si spune sã fac o comunicare scurtã... Ritmul nou de intelegere al copiilor ne surprinde atit de mult incit comportamentul nostru riscã sã devinã nefiresc. Ne desprindem greu noi, oamenii mari, de modelul de gindire in care am fost formați.“

Rãzvan este, acum, in clasa a VII-a, la Școala nr. 5 din Arad.

Profesoara lui de matematicã, tovarãsa Rodica Mitrici: „Este un copil dotat pentru matematicã. Orice i-as da, niciodatã nu spune cã are prea mult de lucru. In pauze imi pune intrebãri suplimentare din materia ce depășește nivelul clasei, de nivelul claselor a XI-a și a XII-a. In varã si-a fãcut un caiet cu probleme din culegeri pe care le-a rezolvat. Douã sute de pagini a umplut. La cercul de matematicã este foarte activ.“

Diriginta lui, profesoara de romãnã, Rodica Negriã: „Din clasa a V-a am remarcat cã este un copil deosebit. Disciplinat și bine pregãtit la toate materiile. In camera lui, am rãmãs uimitã de ce am vãzut: o micã lume a informaticii. In

cu specialiști de la ITCI, fãrã nici un fel de complexe. (De altfel, nu este tocmai lipsit de importanță cã media de virstã a cercetãrilor acestui prestigios institut condus de directorul Dan Rotaru, este intre 32 și 33 de ani.) In august 1986, la Cluj-Napoca, la Forumul pionierilor, eu i-am prezentat pe conferențieri. Se numeau Mircea Malita, Edmond Nicolau și Rãzvan Jigorea. In aceastã companie, elevul s-a bucurat de un interes deosebit. Și-a prezentat programele, a vorbit despre inteligența artificialã. Este, cert, unul din cei numiți **vãrãjitori informatici**. Expresia aceasta circulã. Vãrãjitorii informatici sint cunoscuți peste tot in lume ca altfel de oameni: invãțã automat orice limbaj.“

Minitehnicus la școalã

Aceasta este denumirea unui program de Rãzvan Jigorea. Capacitatea lui de creație fiind deja cunoscutã, ITCI a incheiat, la 15 aprilie 1986, cu Școala nr. 5 din Arad contractul de cercetare științificã nr. 197. Tema trecutã in contract: „Realizarea de programe de instruire pentru invãțãmintul școlar pe calculatoare personale compatibile Sinclair Spectrum.“ Contractul prevede ca școala sã-si procure un calculator cu banii cuveniti drept platã pentru munca lui Rãzvan. Aceasta a fost dorința lui. Este un program de instruire asistatã de calculator, care a fost predat in douã faze beneficiarului. Programul a fost scris in limbajul de programare BASIC-Spectrum, avind și citeva rutine scrise in limbaj de asamblare Z-80. S-au folosit diferite tehnici de programare: digitalizarea unei fotografii și transpunerea ei pe display, schimbarea setului de caractere

Fermecãtorul „vãrãjitor“ și lumea lui

„Setul este fãcut de el, ne spunea Petru Jigorea, vorbind despre acest program. Chiar dacã aș fi vrut, nu mã lãsa sã-l ajut. Ne-am consultat. Nu efectiv in programare, insã.“ L-am vãzut pe Rãzvan la școalã și acasã. Este un copil fermecãtor prin fulgerãtoarea intelegere exactã a oricãrei intrebãri, atitudinii, situații. Dã senzația neobisnuitã cã ai in fața o personalitate puternicã și acaparatoare, cu surpriza cã omul are chip si înãlțime de copil. Ii plac gramatica, științele naturii, geografia. („La geografie și naturale nu invãțã acasã, nici nu eram siguri cã a inceput la școalã aceste materii.“) Doar la istorie il ascultã mama. „Orice invãțã nu uitã.“ Are o memorie cu care pe tatãl său ba il complexezã, ba il stimulezã, dupã mãrturisirea acestuia.

L-am rãgut pe tovarășul Ion Diamandi, analist principal la ITCI, sã precizeze programul achiziționat de institut și pe autor. „Programul este cu totul deosebit ca performanță pentru un copil de clasa a VII-a. Este, practic, complet. In-tr-un limbaj evoluat. Folosește programarea structuratã. Asta pot face numai cei avansați. Este realizat pe o imprimantã. Spun aceasta, mai ales pentru cititorii de specialitate. In prezent, institutul poate vinde oricãrei școli caseta cu acest program, la preț de 150 de lei. Rãzvan face parte din categoria celor pe care îi numim **experți**. A obținut cam toate premiile care se puteau obtine. Este foarte dezvoltat la ora actualã. Folosește deja calculatorul la prelucrarea de texte. Face programe prin care stocheazã pe casetã lecțiile invãțate. Sterge ce vrea. Adaugã. Iși cheamã pe ecran orice date pentru verificare. Invãțã in cu totul alt mod decit am fãcut-o noi la virsta lui.“

Sigur, acest tinar este unul mai exersat și, cert, unul mai dotat decit alti. Dar posibilitãțile pe care le deschide intinirea cu calculatorul sint tulburãtoare in cazul oricãrui copil. Si intinirea este inevitabilã. Multe școli sint deja dotate cu calculatoare. Nu doar un liceu ca acela de informaticã din București. Am vãzut licee ca „Ioan Slavici“ din Arad sau „Emanuil Gojdu“ din Oradea in care se obțin rezultate deosebite in inițierea elevilor pe calculator. Este o autostradã pe care noi n-am cãlcat in copilãrie. Noi, bãtrini, cum spune Alexandru Mironov, Dar lumea viitorului nu incãpe indoiãlã cã va circula, cu predilecție și inevitabil, pe ea. Este drumul viitorului. Pentru noi este neacceptat, chiar incomod sã intelegem aceastã lume, acest viitor. Dar el, intr-adevãr, a si sosit. Sã fim cinștiți cu noi și mai ales cu copiii nostri: sã nu ne facem cã nu observãm! Sã acceptãm nelinistea confrunțãrii lucide cu aceastã realitate!

Este o neliniste vitalã.
DORIN GHERGHINESCU

atelier literar

G. Dumitrescu

Sârbu M. : Poemul, insufletit de bune intenții (pentru care vă multumim) are unele părți interesante. Așteptăm, însă, de la dv., după o atît de lungă „dispariție”, vesti mai consistente și mai explicite (era vorba, parcă, și de o carte...)

Anatol C. : Vă vorbeam de „un amatorism elevat”, ceea ce înseamnă, desigur, că onorurile erau adresate unui oaspete distins, dar ocazional, al acestei rubrici (destinată în primul rînd începătorilor, în drum spre marea performanță...). Iar onorurile se adresau nu atît textelor trimise (ultimele, mai slabe, desuete, diletante, cit adevăratelor dv. creații de artă care v-au consacrat. Și pentru care reinnoim omagiile noastre, considerînd că, de data asta, am reușit să ne explicăm mai bine punctul de vedere.

V. Antonie : Cîteva pagini ceva mai echilibrate: „Răsărit de soare”, „Efort”, „Intrarea în adevăr” (cu un vers

stingaci, confuz, care aproape compromite întregul text — ce vreți să spunem cu „treceți prin milenii care sînt oprite de moarte”?... Ar fi bine să revedeți și restul, pînă la final, care și el e cam în doi peri). Încolo, nimic nou, nici măcar în ce privește ortografia!...

H. R. — Mateescu : Unele au un caracter prea particular și intim, pentru a putea sugera ceva cititorului (de p., „Scrisoare”, ori „Vedere din Predeal”, etc.). Altele relau vechea manieră a compunerii programatice, convenționale, clasicizante. În final, cîteva (mai ales prima) se află în plină zodie a poeziei: „Parabolă”, „Marti”, „A muri-a dormi”, „Frenetia”. Schimbarea semnăturii (care, după atîta vreme, a obținut, desigur, o anumită „cetățenie” lirică...) ni se pare cu totul absurdă!...

Ip. Ciobotaru : Nu există nici un termen. Textele reținute sînt programate în funcție de condițiile și nevoile redacționale.

Aceleași condiții redacționale determină ca, uneori, nu tot ce se programează să și apară. Sperăm că v-am lămurit.

Sz. Pop : E ceva și nu e — încă nu putem trage o concluzie. Reveniți. Dar (chiar dacă în acte purtați cumva același nume) nu vă este îngăduit, după vechi legi, scrise sau nescrise, să folosiți o semnătură binecunoscută de ani de zile în literatură, în publicațiile noastre culturale, în presă, radio și TV. (Ar fi cam ca o tentativă de furt...)

W. Kramps : Trei pagini mai infiripate (dar ceva mai jos decît buchetul precedent, cuprînd lucruri ieșite din comun): „Închis într-un mit”, „Pescuitul miraculos”, „Singur-lună” (care, însă, ne aminteste, fără ghilimele, un titlu absolut familiar!...). Dați-ne un telefon.

GEO DUMITRESCU

N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

RĂSĂRIT DE SOARE

În fața mașinii de scris întotdeauna există un răsărit de soare cu care trebuie să mă iau la întrecere. Bag repede o coală albă și-o ridic în sus cu un poem. Pare o jalbă modernă. O citește o dată de două ori. O pun de-o parte. În fiecare an de cincisprezece ianuarie o pun într-un proșop și mă duc și eu cu ea la statuia lui Eminescu.

VICTOR ANTONIE

ȚĂRAN MUNCIND

Pare eterna spatele gri al țăranelui ca un dimb aplecat peste țarină, crescînd deodată cu sufletul recoltei, care-i ajunge în vîzul crescat ca propriile palme, prin aerul calm al acestei planete, care e munca.

ADRIAN CRETU

SE VA SPUNE

ochii mei visîndu-și orbirea pe tine te visează sint ca un riu în care

se oglindește o singură stea dincolo de viața în sine vîd stîngăcia cu care trăim eu și tu două cercuri gemene întru stelele nopții mai vinovat de albi mai vinovat de frumoși încît se va spune despre noi „muzica lor cea mai de preț a fost marea tăcere a iubirii lor“...

MARIUS DUMITRESCU

E-ATÎTA LUMINĂ

E-atîta lumină sub fiecare creangă și deasupra fiecărui pod în cuvinte și-n lacrima neplînsă a tatii cînd îmi aduce în lopată tăcerea pămîntului în privirea caldă ca piinea a mamei și-n surisul de toamnă al iubitei E-atîta lumină în mine încît și pe degetul mic de la mina stingă port o stea și-n muguri și-n firul de iarbă chiar și-n praful de la marginea drumului e-atîta lumină

Mai cade uneori cite-o frunză și-atunci tremurînd pare-a aștept ea steaua de pe degetul mic să mă tragă spre noaptea din care vin.

ALEX. DORIAN

Deschiderea spre public

(Urmare din pag. 9)

du-i profesorului său de literatură, a fost îndrumat să ni-i prezinte și nouă. Ochelarii sînt, într-adevăr, aidoma celor pe care îi purta Caragiale. Dar oare sînt chiar ochelarii lui Caragiale?! Urmează să ne deplasăm la Ploiești, să-l aflăm pe acel avocat în vîrstă și, din fir în fir, așa cum fac detectivii să refacem toată povestea acestor ochelari. Sau, dacă vreți, o problemă mai ciudată. Fiul unui mare scriitor, nu-i voi pronunța numele, întrucît nu vreau să întinez memoria sa, lasă muzeului nostru, prin testament, biblioteca tatălui său și o sumedenie de manuscrise deosebit de valoroase. În testament, însă, cu chiar mina sa, a scris: „Aveți grijă, păziți-vă de cele două scorpії!”. Cele două scorpії s-au dovedit a fi două mături ale sale. Înainte ca noi să intrăm în posesia bibliotecii și a manuscriselor, scorpіїle, cum le-a numit el, își făcuseră datoria, adică au sustras o bună parte din manuscrise. Ce fac ele cu acele manuscrise? Le vînd cu bucata pe la diverși anticari, iar noi le recuperăm încetul cu încetul. Din fericire, însă, astfel de falși moștenitori sînt tot mai puțini. Ca să contracțrez acest exemplu, iată, de curînd am primit biblioteca lui Cosbuc, o bibliotecă fabuloasă, cu cărți de o valoare greu de exprimat în cuvinte, inclusiv mobilierul acelei biblioteci, două fotolii și o masă, mobilă florentină autentică, pe care poetul le-a cumpărat în Italia, la Florența, cînd s-a documentat în vederea traducerii în limba română a operei lui Dante. Avem chiar manuscrisul, o ediție foarte rară a *Divinei Comedii*, care i-a servit poetului nostru.

Încetul cu încetul ați pășit domeniul așa-zis palpatant al citorva întimplări de ultimă vreme și ați început, după cite vedem, să ne vorbiți despre muzeu. Ce alte piese, aidoma celor ce i-au aparținut lui Cosbuc, au mai intrat în dotarea muzeului?

Aș aminti, în primul rînd, fondul Sadoveanu care, prin bogăția sa ne este de un real folos în elaborarea ediției critice Sadoveanu, cea care va urma ediției Eminescu care, începută de Perpessicius, a ajuns la cel de-al XIII-lea volum, iar în 1989, la centenarul stingerii din viață a poetului, vom edita și cel de-al XVI-lea volum, ultimul. Și dacă tot am vorbit despre faptul că s-a început elaborarea ediției Sadoveanu, putem vorbi și despre faptul că am alcătuit în linii mari colectivul care va lucra la o altă amplă ediție, Perpessicius, de la moștenitorii cărui am primit, prin testament, un

impresionant volum de materiale. După cite văd, însă, m-am îndepărtat de la întrebarea dumneavoastră, și-am început să vorbesc despre intențiile noastre de viitor. Intre alte noi achiziții, ca să revin, avem bucuria să spunem că deținem, prin senzaționala bibliotecă a lui Blaga, inclusiv manuscrisul trilogiilor. Alte cîteva intrări, ca să le zic așa, de excepție: manuscrise, mobilier și alte obiecte ce au aparținut unor importanți scriitori ca Ion Pilat, Adrian Maniu, Ion Vinea, Duiliu Zamfirescu, Vasile Voiculescu, o parte din biblioteca și manuscrisele lui Arghezi, restul aflîndu-se la „Mărtisor”, casă memorială pe care tot noi o patronăm, ca și Casa memorială „G. Bacovia”.

— Ce anume credeți că l-ar uimi pe un iubitor de literatură care ar intra pentru prima dată în muzeu?

— Mărturisesc că eu însumi mi-am pus această întrebare. Și pentru că nu mi-am putut răspunde cu una cu două, i-am adresat-o și kolegei mele, Constandina Stoian, șefa secției de arhivă și expoziții. Ca una din cercetătoarele care lucrează la muzeu încă de la înființarea acestuia, dacă nu mă înșel, mi-a dat un răspuns pe care încerc să-l reproduc. Ar constata acel vizitator că literatura este un fenomen, în spațiu și timp. Apoi ar înțelege de ce există acest muzeu, singurul loc în care pot fi păstrate și teaurizate o sumedenie de elemente ce dau consistență și perenitate literaturii noastre. Ar fi uimit, cred eu, de împlinirea cu textele eminesciene. Grație lor ar intra, să zicem, în laboratorul de creație al poetului din perioada sa vieneză. Ar vedea, de exemplu, cit de bine și-a cunoscut Eminescu țara însoțind trupele de actori. Ar mai vedea ce loc a jucat în creația eminesciană popasul poetului la Blaj. După șederea sa la Blaj Eminescu a descoperit fabuloasa istorie a Transilvaniei. Ar mai putea constata, ca și cum ar urmări un film, că în aceeași perioadă de timp au coexistat în literatură cîteva mari vîrfuri scriitoricești. E drept să aduc în discuție contemporaneitatea lui Eminescu, Caragiale și Slavici, sau Caragiale și Cosbuc. Intrat în muzeul nostru, iubitorul de literatură ar trăi două stări oarecum diferite, o demitizare și o reemitizare a scriitorului.

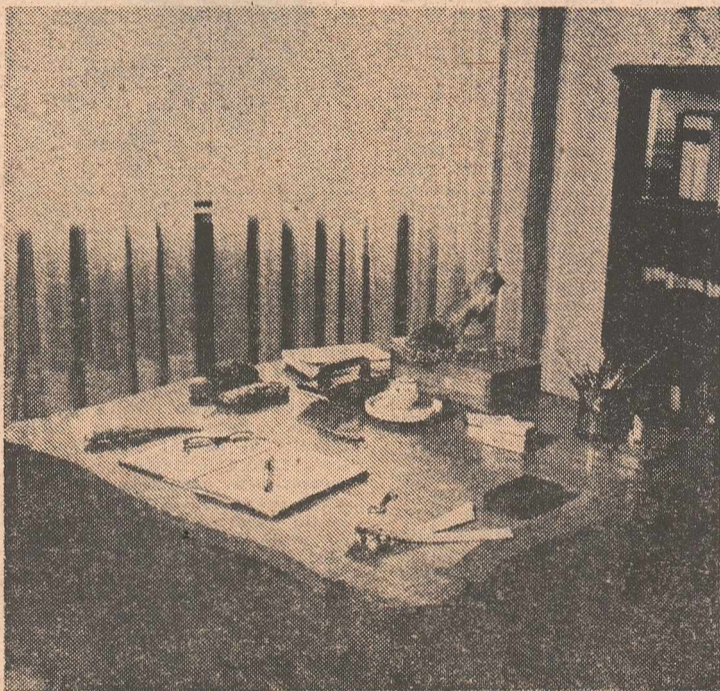
— Ce v-ați propus dumneavoastră, ca nou director al muzeului, și, firește, cum se vor resimți aceste intenții în viața muzeului?

— Două întrebări, strîns legate una de alta, la care îmi vine mai greu să răspund, întrucît este implicată și persoana mea. Intenționez să pun în valoare tot ce ține de elanul și pasiunea mea de istoric literar pe terenul unei realități inedite, ceea ce pentru mine e foarte mult. Sper să rezulte o fațetă nouă a activității mele de pînă acum. O fațetă în care reperele mele ar fi, deocamdată, doar două — cunoașterea și valorificarea tradiției existente în sensul inițiat de Per-

pessicius, și înscrierea mai acută, majoră, a activităților muzeului nostru în peisajul cultural-artistic mai larg, cu precădere literar. Acest al doilea reper presupune o mai decisă deschidere spre marele public iubitor de literatură, spre preocupările istoriei literare actuale. Vom contribui astfel, prin efortul nostru, la această foarte importantă acțiune de valorificare a moștenirii literare. Vrem să continuăm, sub toate aspectele, tot ceea ce s-a dovedit a fi bun de-a lungul celor aproape 20 de ani de existență a muzeului și a recepta tot ceea ce este nou. Un teren fertil se arată a fi literatura română de la începutul secolului nostru, inclusiv perioada interbelică. Muzeul Literaturii Române trebuie să fie instituția care să acționeze în direcția teaurizării a tot ceea ce ține de dezvoltarea literaturii române în această epocă, în așa fel, încît să se știe în viitor că aici există aproape tot din ceea ce au scris scriitorii.

— Un exemplu în acest sens l-ar constitui faptul că recent, reluînd un mai vechi obicei al muzeului, o echipă de actori a făcut o lectură scenică, cu public, a unui text dramatic de Nicolae Iorga...

— Da, este vorba de piesa *Frumoasa fără trup*, scrisă de Valenii de Munte, publicată de editura pe care Nicolae Iorga o înghetase acolo. O piesă niciodată pusă în scenă, dar extrem de interesantă, după părerea mea. Regizorul și actorul Mihai Stan, care s-a încumetat să-i confere o alură spectaculară, a scos în evidență cîteva din calitățile indiscutabile ale acestui valoros text dramatic. În fața unui numeros public cel care de obicei vine la debaterile din sala noastră, devenită, zic eu, celebră prin personalitățile literare și culturale ce-au conferențiat aici, este vorba de Rotonda 13, a asistat la un spectacol interesant, Iorga dovedind cu această piesă de inspirație folclorică, că ar fi putut scrie și teatru pur, de factură romantică, asemîndu-se pe alocuri cu *Lucașărul*, dar și cu *Faust-ul* lui Goethe. Avem în vedere, și această reușită montare în lectura actorilor, alte cîteva spectacole la sediu, apoi alte spectacole în liceele de istorie și filologie, dar eu cred că, pînă la urmă, se va putea realiza un spectacol de teatru propriu-zis. Revenînd la subiectul nostru, cu acest spectacol am reluat o tradiție inaugurată de primul director al muzeului, academiicianul Perpessicius, continuat de cel de-al doilea director, istoricul și criticul literar Al. Oprea, în colaborare cu scriitorul și omul de carte rară Romulus Vulpescu. În ceea ce mă privește, sînt gata să colaborez cu orice om de teatru care vrea să pună în scenă, adică în lectura actorilor, un text inedit din cele aflate în tezaurul muzeului nostru. Și, ca încheiere, sîntem gata să colaborăm cu toți cei ce vor să contribuie la un cit mai solid impact al nostru cu marele public iubitor de literatură.

— La această masă de lucru s-au scris capodopere — detaliu din ambianța lui Sadoveanu

La Opera Română

● A doua reprezentație, după premieră, cu *Seară de balet Mihail Jora*, Nostalgia tinereții din *Curtea veche* (coregraf Alexa Mezincoescu), solemnitatea zimboitoare din *Demoazela Măriuța* (Vasile Marcu și Rose Marie Both), animația pestriță din *La piață* (Tilde Urceanu) au plăcut. Vineri, 12 decembrie, la ora 18, vor dansa: Eugenia Cotovelea, Nicolae Deneș, Roxana Colceag, Tiberiu Almosnino, Anne Marie Vretos, Florin Brîndușă, Viorel Berinde, Daniela Constantinou, Gheorghe Angheluş, Maria Cumbari, Ștefan Bănică ș.a. În rolul Barbu Lăutaru — solist vocal Nicolae Bratu. Dirijează Carol Litvin.

● Este o reprezentație rară, prea rară din păcate, aceea a operei („scene lirice” i-a spus Cealokovski) *Evgheni Oneghin*, încoronarea muzicală a romanului în versuri de Pușkin. Cu Sanda Șandru în Tatiana, Florin Diaconescu în Lenski, Lucian Marinescu în Oneghin, Dan Zancu în Gremîn și dirijorul Constantin Petrovici la pupitru, sperăm ca spectacolul de sîmbătă 13 decembrie să răspundă exigențelor.

● Soprana Daniela Vlădescu va desluși copilul pe năzdrăvanul *Motan încălțat*, opera compozitorului Cornel Trăilescu. Victoria Bezetti (Domnița), Veronica Gârbu (Doica), Cristian Mihăilescu (Impăratul), Alexandru Moisiuc (Robul), Gabriel Năstase (Ionică), Adrian Ștefănescu (Dregătorul), Pompei Hărășteanu (Uriașul) fac parte din distribuție. Dirijează Lucian

Anca. Duminică, 14 decembrie, în matineul de la ora 11.

● Duminică seara (ora 18) o gală cu *Lacul lebedelor* cealokovskian. Cuplul de balerini Nelly Beredina și Piatras Skirmantas din R.S.S. Lituaniană asigură rolurile principale, Odetta-Odillia și Siegfried, alături de Florin Brîndușă (Rotbart), Gheorghe Angheluş (Bufonul), Anne Marie Vretos, Roxana Colceag și Laurențiu Guinea (Pas de trois). La pupitru Cornel Trăilescu.

● Cu aleasa participare a artistului emerit Valentin Teodorian în Eisenstein și a basilor Ioan Hovorov în Frank și Constantin Gabor în Frosch, Marina Mirea fiind Rozalinda, Gerda Radler — Adela, Adriana Alexandru — Orlovsky și Gabriel Năstase — Alfred (în debut), opereta lui Johann Strauss *Liliacul* va putea fi urmărită marți, 16 decembrie, la ora 18. Conducerea muzicală aparține dirijorului Lucian Anca.

● Din operele semnate de Verdi, miercuri 17 decembrie, la ora 18, *Bal masecat*. În distribuție figurează Cornelia Pop (Amelia), Constantin Ene (Riccardo), Nicolae Urdăreanu (Renato), Adina Iurascu (Ulrica), Eleonora Enăchescu (Oscar). Conducerea muzicală: Constantin Petrovici.

● Cele două creații ale coregrafului Ioan Tugearu — *Bufonul* de Serghei Prokofiev și *Nunta însingurată* după Federico Garcia Lorca — au fost programate pentru joi, 18 decembrie. În rolurile principale Gheorghe Angheluş, Rose Marie Both, Beatrice Eleont, Viorel Berinde, Mihai Tugearu. În roluri de debut Cătălin Caracas, Gabriela Ocolescu, Mirela Simniceanu și Mihaela Țigănuș.

Un domeniu fascinant: reconstituirea antropologică

Fotografiile la minut... peste milenii!

Interviu acordat de dr. Cantemir Rîșcuța de la Institutul „Victor Babeș”

— Să revenim cu voia dumneavoastră, stimate tovarășe doctor, în miraculoasa lume a reconstituirii antropologice. Nimic mai senzațional decât posibilitatea de a reinvia imagini disparute, de a percepe fizionomia unor copăminteni pierduți în circuitul materiei cu secole și milenii în urmă. Simțeti de altfel — ne permitem să amintim cititorilor noștri — printre puținii oameni de știință ale căror cunoștințe de medicină, de antropologie și paleoantropologie, de istorie și lingvistică sunt completate fericit prin talentul graficianului și al sculptorului. Și, evident, unul dintre foarte puținii specialiști înzestrați cu facultatea de a intra cu suficiență precizie corelația anatomică de volume și desen fiziomică dintre părțile moi și structura osoasă a unui organism. Pe această cale, antropologia a adus clarificări esențiale în unele probleme de paleontologie, de antropologie și etnogeneză, de urmărire în timp a elementelor de continuitate etnică în rindul unor populații. În ultima noastră relatare, din ianuarie 1985, am înfățișat publicului larg cercetările pe care le-ați întreprins vreme de 20 de ani, împreună cu colectivul din I.V.B., asupra unor grupe de populație din Munții Apuseni. Concluziile studiului s-au dovedit cu adevărat tulburătoare: locuitorii Munților Apuseni păstrează într-o mare proporție trăsăturile vechilor aborigeni predaci și daci. S-a dovedit atunci că iconografia antică dovedește o precizie uluitoare, asemănarea dintre dacii prezentați pe Columna lui Traian, pe Arcul de Triumf al lui Constantin cel Mare și actualii băștinași din Munții Apuseni, din alte regiuni ale țării, fiind frapantă. Știm de asemenea că ați întreprins investigații asupra schelelor dehumate la Schela Cladovei, bănuim că o să ne vorbiți și despre această cercetare, dar până atunci vă rugăm să amintiți cititorilor noștri cînd și cum s-a născut metoda de reconstituire antropologică?

— Antropologia, ea însăși, este o știință relativ nouă. Multă vreme discipolii disciplinei au purtat discuții în legătură cu scopul și mijloacele de cercetare, confruntări și opinii ce s-ar putea rezuma la următoarea întrebare: a vedea sau a măsura? În veacul trecut a stăruit o vreme părerea că important este a efectua clasificări pe baza descrierilor vizuale, acestea bazate pe analiza senzorială a formelor. Ulterior a fost acreditată ideea că, în antropologie, totul trebuie să fie comensurabil, argumentele vizind diferențele cantitative, pentru ca din nou, în ultimele decenii, să se aprecieze că a vedea este un demers tot atât de necesar ca și a măsura, că reconstituirea prin mijloacele graficii și ale

sculpturii pot furniza prețioase cunoștințe. Reconstituirii au fost efectuate și în trecut, începînd cu finele veacului XIX, asupra unor fosile celebre pentru începuturile paleoantropologiei. Aceste prime reconstituirii s-au făcut prin colaborare cu artiști plastici. Execuția oricît de scrupuloasă a acestor portrete nu a putut depăși stadiul unor cunoștințe sumare despre relația dintre craniu și țesuturile moi ale feței. Un merit deosebit a revenit spre începutul secolu-

Acest soldat roman a trăit cu 2 000 de ani în urmă la Histria

lui nostru unor pionieri ai morfologiei hominide de a obține date statistice asigurate în legătură cu amintita relație morfologică. Este vorba de A.H. Schultz și Mihail M. Gherasimov, cărora le datoriez personal începuturile activității mele în acest domeniu. Ajutat de datele pe care mi le-au împărtășit cu multă generozitate, am putut depăși, fără consum de timp, etapele de început. În cursul unei întrevederi — singura de altfel — pe care am avut-o cu Mihail Gherasimov, acest om de excepție mi-a propus ca, în intervalul unei săptămîni de colaborare, să-mi împărtășesc toate cunoștințele sale nepublicate, ce constituiau „know-how”-ul său. Moartea sa prematură m-a frustrat de această ocazie unică, dar m-a îndemnat să caut o cale proprie spre atingerea scopului și astfel am ajuns să creez metoda mea originală de reconstituire grafică și plastică pe baza de proiectii ortogonale. Cu această metodă am izbutit să reconstitui pe Homo erectus javanensis Sangiran II, pe Homo erectus modjokertensis infans și pe Homo sapiens praesapiens steinheimensis. Primii doi mi-au fost propuși de însuși descoperitorul lor, profesorul H.H.R. von Koenigswald, și i-am lucrat parțial în țară, parțial în laboratorul său din cadrul Universității din Utrecht pe cînd mă aflam ca cercetător-oaspete al Institutului de antropologie din acei oras. Homo erectus modjokertensis mi-a fost pro-

pus spre studiu și reconstituire în premieră internațională după 32 de ani de la descoperirea lui. Homo sapiens praesapiens steinheimensis, exemplar unic feminin, a fost realizat la propunerea profesorului Gotfried Kurth, directorul Institutului de antropologie al Universității tehnice din Braunschweig unde am lucrat o jumătate de an ca „Gastprofessor” la recomandarea celebrului biolog prof. Bernhard Rensch din Münster. Am avut de asemenea prilejul de a-mi prezenta rezultatul reconstituirii în cadrul unor expuneri la universitățile din Utrecht, Münster, Mainz, Giessen, Heidelberg și Viena, la Institutul Muzeu Senckenberg. Filmul nostru „Copilul de la Modjokerto” în care eu și soția mea, Irina Rîșcuța, am prezentat acest caz, a intrat în „Arhiva de aur” a filmului științific de scurt metraj de la Bruxelles.

— Pe ce date științifice se sprijină această întoarcere în adîncurile istoriei și preistoriei?

— Cercetările au putut stabili existența unor corelații între structura osoasă și părțile moi ale feței, ale celorlalte detalii ale organismului uman sau animal. Un anumit schelet determină o anumită conformație fiziomică. Experiența pe care o avem ne confirmă faptul că o observație riguroasă ne poate apropia de adevăr.

— Fotografiile care însoțesc relatarea noastră vor fi și cîsemnificative în acest sens.

— Evident, pe noi ne preocupă redarea riguroasă a anatomiei umane așa cum a procedat și artistul grec sau roman. Acesta a demonstrat o atît de mare putere de observație privind configurația fizică a omului, a variabilității ei în cadrul tipurilor etnice, încît operele sculptorului roman sau grec pot sta oricînd la baza unei analize științifice consacrate fiziologiei vechilor populații. De pe Columna lui Traian ochiul avizat poate desprinde cu ușurință nu numai portretele de daci și romani, ci și pe cele de sarmați sau germani. În această situație, se înțelege desigur, antropologul contemporan poate găsi în modelul antic un ghid sever pentru interpretările sale. Cu ani în urmă, prin 1960 dacii îmi amintesc bine, mi s-au pus la dispoziție mai multe schelete dehumate dintr-o necropolă extra muros a cetății Histria. Reconstituirile mi-au adus înaintea ochilor figuri de daci, de sarmați, de greci. Am avut, la dispoziție și craniul unui bărbat tânăr, a cărui reconstituire prin mijloacele graficii mi-a scos la iveală chipul unei persoane cu trăsături armonioase, binecunoscută în „tipologia” antropologică. Ne-a venit atunci ideea să-i aplicăm o coafură practică în Roma imperială și atunci am avut în fața ochilor portretul tipic al unui ostaș roman. Ulterior, stînd de vorbă cu arheologii, am aflat cu satisfacție că relieva provenea într-adevăr dintr-un mormînt cu inventar și tip de înhumare caracteristică romanilor.

— Să revenim la cercetările de la Schela Cladovei.

— În această mică localitate de lângă Drobeta-Turnu Severin, arheologul Vasile Boroneanț a scos la iveală o necropolă aparținînd paleoliticului superior. Sub raport antropologic, în Europa, pot fi distinse două configurații caracteristice: Cromagnon — Oberkassel și Brunn — Predmost. Prima variantă se caracterizează prin robustețea corporală, prin fața scurtă cu pomeți dezvoltati lateral dar nu proeminenți în față, cu marginea orbitei superioare mai avansată decît cea inferioară. Cea de a doua seamănă cu prima, dar reprezentanții ei au fața mai înaltă. La Schela Cladovei cele două tipuri apar metisate, iar tipul

Prin operații de reconstituire a fost realizat și acest portret de femeie (Schela Cladovei, paleolitic superior). Asemănarea cu femeile reprezentate pe Columna lui Traian este frapantă

Unul din războinicii descoperiți în necropola de la Schela Cladovei. În oasele craniului a fost găsit un vîrf de săgeată. Ce putere herculeană a posedat arcașul anonim din momentul ce țepusa din os a perforat țeasta adversarului său ca un glonte?

rezultat conferă pînă astăzi trăsături caracteristice și populației din țara noastră, mai ales celei din zonele cu locuire veche, izolate geografic. Între omul de la Schela Cladovei și cel reprezentat pe Columna lui Traian asemănarea este de asemenea izbitoare. Aceasta a fost de altfel și principala concluzie a cercetărilor noastre.

— Este vorba cu alte cuvinte de o populație predacă dar intrudată în linie directă cu contemporanii lui Decebal?

— Omul de la Schela Cladovei este unul din strămoșii populației geto-dace. Cum trebuie înțeleasă această afirmație? Geto-dacii au fost o ramură a unei mari familii indo-europene care s-a constituit din populații autohtone și migrate, pe un areal ce se întindea din Europa Centrală pînă spre Volga. Situația geografică a geto-

nia, în calitate de „Gastprofesor” al Universității tehnice din Braunschweig, ați executat și reconstituirea fiziomică a unor vestigii scheletice din epoca bronzului. Cu acest prilej ați folosit și procedeul dumneavoastră de analiză și reconstituire fotostereotonică.

— Procedeul a fost folosit aici și pentru testarea gemelității. Este vorba de un experiment nou pe plan internațional. Investigațiile au avut în vedere doi copii geșeni din epoca bronzului descoperiți la Runstedt. Operația a demonstrat o frapantă concordanță în situația sterică a organelor de simț în structura craniului chiar dacă evoluția ulterioară a celor doi copii a decurs mai puțin concordant în alte părți ale craniului.

— Unde ați mai fost invitat?

— În R.F.G., la Institutul de antropologie al Universității din Mainz, unde mi s-a oferit cu, împreună cu soția mea, să efectuăm reconstituiri fiziomice după cele mai importante descoperiri ale preistoriei germane. Apoi în Italia, pentru a ne valida metoda noastră fotostereotonică pe un material constînd din 800 schelete ale osuarului din Siena, în cadrul unei competiții între cinci universități europene.

— Ați răspuns și unor solicitări ale miliției judiciare. Sînt intervenții care, știm, nu fac parte din munca obișnuită, dar cititorii noștri vor fi desigur interesați să afle cum poate un antropolog să contribuie la definirea unei anchete judiciare.

— Este vorba de identificarea unor cadavre marcate puternic de procesul de necrozare. Cu ani în urmă, ca să dau un exemplu, în codrii de pe Valca Argeșului a fost găsit, atîrnînd de o cracă, scheletul unui bărbat. Pe baza reconstituirii noastre, miliția a putut reface drama care se consumase aici. Cel ce-și pusese capăt zilelor s-a dovedit a fi un tânăr dat dispărut de familia sa cu mult timp înainte.

— Într-un precedent articol am vorbit și despre reconstituirea pe care ați făcut-o după craniul pictorului Ion Andreescu. Portretul obținut a fost comparat cu fotografia artistului și atunci s-a văzut că autoportretul acestuia reprezintă o imagine idealizată, că pictorul s-a văzut în oglindă altfel decît a fost în realitate. Am amintit acest experiment deoarece el ne îndeamnă să ne punem următoarea întrebare: de ce, prin metoda dumneavoastră, nu se procedează la reconstituirea înfățișării unor personalități ale evului mediu românesc? De ce să nu dispunem și pe această cale de imagini ale voievozilor și domnitorilor noștri celebri? Ar fi singura posibilitate de a compara imaginile artistului medieval cu cele obținute prin munca antropologului.

— Ar fi o întreprindere utilă și de interes major, dar pentru asta am nevoie de concursul istoricilor și al celor care se ocupă cu îngrijirea monumentelor istorice. Le-am oferit acestora serviciile mele și sper că dorința mea va fi onorată cu atenția cuvenită.

LIVIU TIMBUS ■

Doctorul Cantemir Rîșcuța, împreună cu soția și principalul său colaborator, Irina Rîșcuța, scoțînd din bezna preistoriei portretul unui autohton.

La sfîrșitul săptămîinii trecute, Clujul universitar a găzduit fața finală a Concursului Studentesc de Creație Științifică și Tehnică. Cele două zile cit a durat această tradițională manifestare de nivel național sînt, desigur, un pas mic în vîrsta studenției, dar pot fi un pas mare spre viitorul științei și tehnicii românești. Aceasta pentru că un astfel de concurs a reprezentat expresia concentrată a unui impresionant potențial creator, a unor talente inovatoare ce prefigurează în germene disponibilități creative și productive ale tinerei generații, ca și valențele sale deschise spre un viitor nu prea îndepărtat, cînd aceste dispoziții se vor cere pe deplin aplicate în practică. Din această perspectivă, ediția recentă a concursului, prin natura și finalitatea lucrărilor prezentate, a marcat o mutație interesantă și promițătoare, evidențind cu pregnanță caracterul aplicativ înca de pe acum al multor creații științifice studențești originale. Cu alte cuvinte, urmarea implicărilor benefice pe care le-a avut și le are procesul de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția, tinăra generație universitară se afirmă tot mai mult nu numai ca o potențialitate creativă în devenire, ci mai ales ca o forță activă și prezentă în eforturile actuale de modernizare a producției, de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică. „Regăsirea rodului gîndirii studenților în realitatea social-economică românească cotidiană”, afirmă rectorul Politehnicii clujene, prof. dr. ing. Ioan Drăgan, constituie o premisă certă și ediția din acest an a concursului va contribui sub forma sa specifică la afirmarea și impulsivitatea creației tehnico-științifice din țara noastră.

La concurs au fost înscrise 348 de lucrări, chintesența a tot ce au gîndit și creat mai bine în precedentul an universitar studenții tuturor facultăților din țară. Ponderea au deținut-o, cum rezultă și din titulatura concursului, lucrările din profil tehnic, dar într-o binevenită

complementaritate spirituală au fost organizate secții și pentru disciplinele fundamentale (matematică, fizică, chimie, biologie), pentru cele umaniste (filologie, medicină) ca și pentru științele sociale (arhitectură, design și arte, geografie, geologie și ecologie). În total au fost organizate 26 de secțiuni cu „jurii” separate, constituite din prestigioase cadre didactice universitare din toată țara. Aceasta grupare tematică a permis individualizarea mai precisă a obiectului și finalității lucrărilor și a facilitat analiza lor comparativă.

Concursul studentesc de creație științifică și tehnică

și comparativă, după criterii proprii „științei mari” (eficiență, rentabilitate, consumuri energetice etc), astfel încît desemnarea laureatilor a întrunit toate condițiile de obiectivitate necesare. Activitatea de analizare și apreciere a fișelor și documentațiilor lucrărilor înscrise în concurs, ne relatează șef de lucrări dr. ing. Radu Munteanu, secretarul Comisiei centrale a concursului, a dezvăluit existența unor lucrări deosebit de valoroase, majoritatea avînd caracter aplicativ și care demonstrează fertilitatea atragerii studenților în procesul creației științifice originale, sub îndrumarea unor cadre didactice prestigioase și pasionate în a desfășura muncă științifică nemillocit alături de studenți. La fiecare secțiune s-a

acordat din păcate numai cîte un premiu dar acesta este și scopul oricărui concurs veritabil, de a-i scoate în evidență pe cei mai buni dintre cei buni. Totuși în fata evidenței, s-a mai acordat marelui premiu al concursului studentului Dan Teodosiu din anul II, Automatică, București, pentru o lucrare în domeniul proiectării de programe prin care acest student dovedește o capacitate științifică și intelectuală cu totul deosebită mult peste ceea ce poate aștepta de la vîrsta și nivelul de pregătire și promoții sale. De asemenea s-au mai propus alte două premii deosebite pentru lucrări ce învedeauă cea mai bună cercetare interdisciplinară și respectiv cea mai mare aplicabilitate practică. În general concursul a prilezit o edificatoare trecere în revistă a studiului actual al cercetării științifice studențești confirmînd încă o dată, prin valoarea lucrărilor prezentate, virtuțile multiple ale procesului de integrare a învățămîntului superior cu cercetarea și producția.

Fiind pentru prima dată gazdă a acestei manifestări studențești naționale Institutul Politehnic din Cluj-Napoca s-a străduit să-i asigure o organizare nec plus ultra. Astfel, în pandant cu concursul propriu-zis, și prilejuate de acesta au fost amenajate o expoziție a realizărilor tehnico-științifice din centrul universitar Cluj-Napoca și o alta de carte universitară, care a cuprins apariții datorate cadrelor didactice de aici. Artele au fost prezente în manifestare printr-o expoziție de creație vestimentară a studenților de la arte plastice și printr-un miniconcert prezentat de studenții Conservatorului clujean. Ca de obicei în asemenea ocazii, spațiul care a pulsat prin toate aceste manifestări a fost Casa de cultură a studenților, devenită iarăși în aceste zile ca în atitea alte rânduri, teritoriul cu cea mai densă spiritualitate studențească pe metrul pătrat.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Crescătorii de cristale

Monocristalele, anunțate în cuprinsul revistei noastre încă în perioada cînd ele mai constituiau obiect de cercetare, au devenit realitate.

Sînt ani de muncă pentru un minut de adevăr. Dacă ști acest adevăr, îl sintetizezi verbal într-un minut. Dacă nu-l ai, te zbați mult să-l găsești — afirmă conf. univ. dr. Livius D. Nicoară, acum, cînd grupul de cercetători a ajuns la capătul unui drum de căușări.

Despre cercetările colective ale cadrelor didactice ale Universității din Timișoara s-a scris, cum spunem, în urmă cu cîteva ani. Astăzi, „Flacăra” a finit să revină, pentru a anunța o reușită: la Timișoara s-a pus la punct și a primit brevet de invenție un procedeu și o instalație de producere a cristalelor optice cu număr redus de dislocații și defecte de structură, avînd o transmisie de peste 96 la sută în domeniul ultraviolet vizibil și infraroșu. Au fost obținute la Timișoara monocristale optice cu diametre cuprinse între 5 și

40 mm, cu o lungime de 120 mm. Numele „crescătorilor de cristale” fomănești sînt: Livius D. Nicoară, Irina Nicoară, Zeno Schlett, Birău O.

Din ele se pot construi prismele, lentile și alte detalii optice pentru aparatură și control în diverse procese. Avantajele economice au fost calculate la 5 milioane lei. Activitatea de microstudii din cadrul Universității timișorene poate asigura intrarea în țară de monocristale solicitate de industrie, eliminînd total importul acestora.

Avem sentimentul că am răspuns afirmativ cerințelor țării noastre — concluzionează conf. univ. dr. Zeno Schlett. Cercetarea din învățămîntul superior trebuie să se constituie în element de avangardă care să ofere și să impună tehnologii noi industriei.

Crescerea cristalelor este considerată astăzi în întreaga lume o mare artă. Dar este și un meșteșug care cere multă, multă știință. În laboratoarele lor, în care intră zi de zi cu rîvnă căutătorilor de comori, specialiștii din Timișoara au dovedit că posedă întreaga știință, marelui meșteșug și toată arta pe care o cer crescerea cristalelor.

Salvatorul verde brilliant

Păsările din crescătorii nu pînă din ele sînt afectate în prezent de leucoza viscerală aviară, afecțiune virală ce provoacă importante pierderi aviculturii. Injecțiile efectuate pe plan mondial, pînă în prezent pentru găsirea unui remediu eficace și economic împotriva acestei boli, nu au dat rezultate satisfăcătoare.

Cercetătorul Mihail Nicolae, doctor în biologie, este și el, de un mare număr de ani, unul dintre căutătorii medicamentelor salvatoare. Colectivul format în jurul său la „Institutul oncologic” din Cluj-Napoca s-a oprit asupra Verdelui brilliant, un colorant specific al Acidului Ribonucleic viral. Rezultatele anterioare obținute pe celule ascitice (cancerose) Ehrlich au arătat efectul malignopriv al coloranților trifenil metanici (Verdele brilliant și Verdele malahit). Primul pas a fost făcut în leucoza ce afectează păsările. La Cluj Napoca au fost obținute o serie de preparate care s-au dovedit utile în rezolvarea leucozei viscerale aviare, folosind Verdele

brilliant, blocant al ARN-ului, viral. Cercetările au fost întreprinse de un colectiv mare, intrînd specialiștii de la Centrul de cercetări biologice, Institutul oncologic, Facultatea de chimie a Universității Clujene și Ferma Avicolă Gilău, județul Cluj.

Verdele brilliant s-a administrat sub formă de soluție unu la sută în doze de 3 injecții de cîte un mililitru, date la intervale de cîte o zi, una pe zi, intravenos, la un număr de 200 păsări cu leucoză viscerală aviară în stadiu terminal. Lotul martor a fost alcătuit din 20 păsări bolnave, cărora nu li s-a administrat nici un fel de tratament. Rezultatul: toate cele 200 de păsări cu leucoză viscerala în stadiu terminal tratate cu Verde brilliant s-au vindecat, reluînd ouatul la zece zile după terminarea tratamentului. La lotul martor, toate păsările au murit în interval de o lună.

Experimentele relevă, asadar, eficacitatea Verdelui brilliant în rezolvarea leucozei viscerale aviare, prin blocarea ireversibilă a ARN-ului viral, iar invenția, brevetată de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, a obținut premiul special al „Salomului de invenții și inovații” de la Bacău, care a avut loc în această vară.

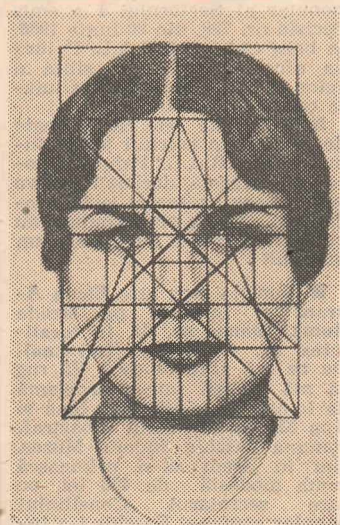
LIANA MOLNAR ■

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Pionieri ai esteticii matematice

Incredințat că toate științele, toate disciplinele, toate preocupările omenești pot fi exprimate matematic, matematizate, puse în formule și ecuații, Mihai Eminescu nu excepta în această privință creația lirică, atît de scumpă lui. Iată de ce în manuscrisul 2292, la fila 23, găsim notația — și încă subliniată — „Poezia în ecuațiune”. Nu avea cum să știe poetul-gînditor că tocmai doi fii ai plăurilor românești aveau să devină pionieri ai împlinirii cerinței anticipatoare, astfel formulate și încă în cadrul unei discipline rigurose fundamentate.

Intr-adevăr, dintre cei trei fondatori pe plan mondial ai esteticii matematice doi sînt români: Matila C. Ghyka (1881—1965) și Piu Șerban Coculescu (pseudonim = Pius Servien) (1902—1959), cel de al treilea fiind matematicianul american George David Birkhoff (1884—1944). Atît Ghyka, cit și Servien au fost în același timp matematicieni, scriitori și esteticieni, primul fiind totodată inginer. Cititorului român i s-au oferit, în 1975 și 1981, în traducere, două volume masive din opera lor profund originală, pe care, firește, esteticienii români o cunoșteau mai de mult. Și unul și altul s-au bucurat de aprecierea deosebită a lui Paul

Valéry, marele poet francez, care a fost în același timp un pasionat al științelor, mai ales al matematicii.

Matila Ghyka, absolvent al Academiei Navale a Franței (1900), apoi al Școlii Politehnice din Paris (1904), de asemenea doctor în științe juridice (1909), a activat ca diplomat în serviciul statului român, a fost pro-

fesor de estetică și alte discipline umaniste în Anglia și S.U.A., a scris un roman (Pluie d'étoiles), care a apărut în nouă ediții. Aportul său este substanțial în ce privește utilizarea metodelor matematice în studiul artei și elaborarea unei teorii matematice a formelor cu valoare estetică. A studiat proporțiile în natură și artă, abordînd probleme ca geometria formelor naturale anorganice și organice. Lucrarea sa *Esthétique des proportions dans la nature et dans les arts* (ediția a IV-a, 1927) este considerată de el drept un „memento de geometrie estetică”. Teoretician modern al studiului „numărului de aur” (cărui i-a consacrat o lucrare clasică în 1931), el a analizat evoluția ideilor despre armonie și diferite canoane geometrice în artele plastice, comparînd totodată diferite tipuri de simetrie; în 1939 a editat împreună cu Tudor Vianu și G.M. Cantacuzino revista „Simetria”. Spre deosebire de simetria de tip hexagonal, consideră el, care exprimă un echilibru rudimentar și inert ca bază a lumii minerale, lumea animală și vegetală e caracterizată printr-o simetrie pentagonală, definită de „numărul de aur”. Atît formele arhitecturale, cit și cele ale picturii și muzicii apar guvernate de proporția de aur. „Numărul de aur” exprimă astfel un deziderat organic al naturii și omului.

Funcția estetică a ritmului este analizată de Ghyka într-o altă lucrare fundamentală a sa, *Essai sur le rythme* (1938). El studiază și diferențiază cu subtilitate ritmurile ireversibile, dezvoltate temporal, în succesiune (muzică, poezie), emanații nemillocit ale experienței trăite, de ritmurile spațiale (artă plastică și arhitectură), domenii al reversibilului și continuului, unde simțul proporțiilor se manifestă pregnant. Profesorul Solomon Marcus — el însuși creator al poe-

ticii matematice — observă că Matila Ghyka „și-a devansat epoca, deoarece abia dezvoltarea teoriei informației și a teoriilor interdisciplinare, caracteristică ultimelor două decenii, avea să ofere cadrul adecvat pentru înțelegerea diferitelor restricții care guvernează aspectele combinatorii în structura operelor de artă.”

Și lui Ghyka i se potrivește de minune caracterizarea pe care poetul simbolist Léon Paul Fargue o făcea celui de al doilea cititor al esteticii matematice, lui Pius Servien, pe care îl considera „un descendent spiritual al lui Leonardo da Vinci”, prin originalitatea și diversitatea preocupărilor sale. Servien a studiat literele la Sorbona, auzind sistematic și cursuri de fizică, matematică și chimie, obținînd doctoratul în litere în 1930 și de asemenea certificatele pentru studii superioare de fizică și chimie. Servien a avut un rol important în rolul definirii structurilor matematice în artă și în constituirea esteticii cu o rigoare apropiată de aceea a științei; este fondatorul unei teorii matematice a ritmului, inițiată încă în teza sa de doctorat (*Les rythmes comme introduction physique à l'esthétique*, 1930). Creația umană se organizează, după el, în jurul a doi poli ai limbajului, limbajul științific (L.S.), în care orice frază admite o infinitate de fraze echivalente, și limbajul liric (L.L.), în care nu există fraze echivalente; fiecare frază este dotată cu o structură ritmică, de natură aritmetică, care e esențială doar în cazul limbajului liric. „Estetica este, după Servien, un comentariu al fenomenelor din L.L., exprimat cu ajutorul frazelor din L.S.” (Solomon Marcus), estetica făcînd astfel puntea dintre cele două limbaje.

Pius Servien a arătat că modelele probabilistice pot fi aplicate în studiul creației artistice;

astfel, lirismul cristalizează structuri sonore regulate, iar tot ce este ritmat poate fi transcris numeric.

Cercetările ulterioare morții esteticianului-matematician, în domeniul ca studiul probabilistic al structurilor prozodice, dezvoltarea esteticii informaționale, studiul logico-algebric al semanticii științifice și studiul topologic al semanticii poetice, confirmă fecunditatea ideilor lui Servien, care exprimă, în ultimă analiză, unitatea organică a culturii umane. Opera sa fundamentală este *Esthétique: Musique, Peinture, Poésie, Science* (1953).

A întreprins și cercetări de calcul și teoria probabilităților, a investigat fundamentele matematicii, s-a ocupat de problemele filosofice și etice ale științei — un deosebit interes prezentînd studiul său din 1942 *Mathématique et humanisme*, publicat la Geneva.

Fire excentrică și generoasă, Pius Servien constituia întotdeauna o surpriză pentru cei cu care venea în contact. Geologul Sabba S. Ștefănescu istorisește că dezbaterile tezei sale de doctorat privitoare la ritmuri ca bază a esteticii a provocat inițial controverse aprinse, transformîndu-se într-un „adevărat proces”; ulterior, ideile sale au fost aproape unanim acceptate. „Avea întotdeauna — scrie același — un mod original de a privi lucrurile, o surprinzătoare îndrăzneală în gîndire.”

Firește — căci fără originalitate și îndrăzneală (care întotdeauna întîmpină la început rezistența inerției) nu poți să dai asaltul împotriva edificilor învechite (ale științei, ca și ale artei), nu poți să faci treptele noului. Așa au făcut Babeș, marii innoitori — la noi Racoviță, Edeleanu, Saligny, Coandă, Procopiu, Tzara, Brăncuși — și numele lor s-au înscris durabil în analele civilizației.

I. M. ȘTEFAN ■

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ Comuna Lungani este situată în partea vestică a Podișului Central al Moldovei. Ea are în componență satele Goesti, Crucea, Zmeu și, respectiv, Lungani. Satele sunt întinse pe o suprafață de circa 6355 km.p. și au 5352 de locuitori. Datele sumare pe care vi le furnizez — scrie corespondentul nostru Dumitru Păpușoiu din Tg. Frumos județul Iași, sună ca o invitație pentru a poposi prin părțile locului. Locuri frumoase, ca inșeși sufletele moldovenilor. Ar fi însă de dezvăluit câteva aspecte inedite ale acestor așezări moldave. Comuna Lungani este atestată scriptic încă din anii 1400—1432, din timpul domniei lui Alexandru cel Bun. Cu o vechime la fel de apreciabilă este și satul Goesti, pe unde și-a perindat pașii cronicarul Grigore Ureche, fiul lui Nestor Ureche și unde și-a scris celebra trilogie „Așezări de Soare” scriitorul Barbu Șt. Delavrancea. Aici se află un exemplar splendid de salcâm, căruia sătenii îi spun „salcâmii lui Delavrancea”, arbore declarat monument al naturii.

■ Citiți cetățeni s-au adresat revistei noastre solicitând sprijin în rezolvarea situației lor locative. Redăm câteva dintre soluțiile favorabile. **Consiliul popular al Sectorului 5 București** ne răspunde că lui Gheorghe Briceag i s-a repartizat apartamentul nr. 32 din blocul 37, cartierul Mărgănele din Capitală; **Consiliul popular municipal Focșani** răspunde scrisorii lui Nicușor Mitră, om al muncii la Întreprinderea metalurgică Focșani, în sensul că i s-a repartizat — din redistribuirii — un apartament situat în blocul C-5 din Aleea 1 Iunie nr. 1 Focșani; **Consiliul popular municipal Reșița** ne înștiințează printr-o adresă că Ioan Bratu, lucrător la I.U.G. Reșița, va primi un apartament cu două camere din cota ce i se va repartiza în Întreprinderea reșităne la mijlocul lunii decembrie a.c.

■ **Nicolae Dumitru din Rimnicu Sărat** (Aleea Livezilor 4, bl. 13 B, ap. 13) solicită lămuriri suplimentare despre cabinetul medico-farmaceutic din Brăila, unde își desfășoară activitatea farmacistul Alexandru Torjescu. Corespondentul mai dorește câteva detalii despre tratamentul bolilor de piele și stomac aplicat aici, cit și în privința programărilor la acest cabinet specializat. Cabinetul medico-farmaceutic e situat în str. Campinului nr. 1 Brăila, telefon 946/156 24, unde se dau consultații în gastroenterologie, boli de piele, boli de colagen (dupus eritematos, sclerodermie, poliartrită cronică evolutivă, reumatism poliartricular, leuconevrită și altele). Cabinetul este dotat cu laborator și farmacie, iar analizele suplimentare necesare se fac la policlinica cu plată.

■ Gelul antiulceros T.A. — folosit în afecțiunile gastrice — se prepară la Farmacia nr. 17 Brăila, cit și la Oficiul farmaceutic din Craiova, titulara brevetului.

■ Iată și alte câteva soluționări favorabile privind situația profesională a unor cetățeni care ne-au solicitat sprijinul. Răspunsuri sosite cu poșta din aceste ultime zile ale anului calendaristic 1986. **Consiliul popular al Sectorului 5 București** ne înștiințează că Mihail Cimpeanu a fost reincadrat în muncă la I.P. Filaret; **Consiliul popular județean Botoșani**, venind în sprijinul lui Mihail Melinte — avind în vedere și starea precară a sănătății sale — i-a oferit un post de casier la Asociația de locatari unde domiciliază; **D.P.M.O.S. București** ne comunică faptul că Ștefan Bișcu a fost reincadrat pe postul de inginer avut anterior la Întreprinderea „Vulcan” din București.

■ Despre soarta unui colet... „buclucas” primim răspuns de la Direcția de transporturi poștale București: Cercetările efectuate au stabilit că respectivul colet reclamat a circulat de la oficiul de prezentare și pînă la oficiul de distribuție fără mențiuni în actele de manipulație și fără să fie însoțit de vreun azăzis act de nereglă. Coletul a fost predat destinatarului — Radu Mihail din Mediaș — n.n. — care a semnat fără obiecțiuni buletinul de expediție al coletului în cauză. În aceste condiții unitățile poștale nu acordă despăgubiri. Însă, cazul semnalat a fost luat în evidența organelor de control ale unității noastre în vederea inițierii unor acțiuni pentru depistarea și eliminarea eventualelor elemente necinstite din rețeaua poștală.

N.N. Prin urmare, păgubitul a rămas tot... păgubit!

■ Mă numesc George Ardeleanu și locuiesc în str. Molcoei nr. 3, bl. 46, ap. 16, Sectorul 5, București. Sint pensionar în vîrstă de 68 de ani și sint nevătăzător. Datorită infirmității mele nu pot citi presa sau vreun roman. Singura și reala mea bucurie este de-a asculta programele radio. În acest scop mi-am cumpărat un radio-receptor portabil SOLO 500. La scurt interval aparatul de radio a încetat să funcționeze. M-am adresat reprezentanței TEHNOTON din str. Smirdan nr. 18, întrucît aparatul era în garanție. După două săptămîni am ridicat aparatul, dar abia după cîteva ore, acesta era din nou defect. M-am adresat aceleiași reprezentanțe. Povestea s-a repetat de două sau de trei ori, ultima dată pe 25 octombrie a.c. Mai este și un alt aspect: pe certificatul de garanție nu s-a operat absolut nimic. Toate aceste aspecte mi le-au sesizat soția și fratele meu cînd s-au prezentat la reprezentanța din Smirdan 18. Vă rog să mă sprijiniți și să interveniți pe lingă această unitate pentru a-mi repara corespunzător aparatul, întrucît așa cum vă spuneam, este singura mea bucurie.

■ Primim, de la Uniunea județeană a cooperativei agricole de producție Vrancea, un răspuns pentru Aneta Bundan din București, bul. Leontin Sălăjan, bl. V-20, ap. 100, care semnalase că nu găsește înțelegere din partea C.A.P.-ului Ruginesti în vederea atribuirii lotului în folosință situat în apropierea casei părintești: „Pentru anul 1987 s-a stabilit, de comun acord cu conducerea C.A.P. Ruginesti, să atribuie suprafața de teren în discuție — ca lot în folosință, altei persoane, iar numitului Vasile Gr. Vasiliu să-i asigure lot în folosință personală în alt punct din hotarul comunei.

■ **Profesorul Naum Smarandache din Sibiu**, str. Rahova nr. 10, ap. 30 ne scrie că recent a avut loc cea de-a treia întrînire colegială a absolvenților — de acum 40 de ani — ai Liceului nr. 2 de matematică, fizică și chimie Caracal (Olt), fost „Ioniță-Asan”. Au fost prezenți colegii din București, Cluj-Napoca, Brașov, Constanța, Sibiu, Suceava, Focșani, Alexandria. Înău și, firește, din localitățile oltenesti, inclusiv Caracal.

■ **Consiliul popular al județului Caraș-Severin** răspunde scrisorii Tatiane Nicolescu: Cercetînd cele sesizate — prin controale inopinate efectuate la hotelul-restaurant „Scorillo” aparținînd de I.C.S.M. Caransebeș — s-a constatat că faptele relatate corespund adevărului, în sensul că mobilierul e vechi, instalațiile sanitare sint defecte, iar serviciile acordate cetățenilor — minime. Aceste deficiențe sint datorate și dezinteresului manifestat de șeful de unitate — Rudolf Crașovan, care își rezolvă multe din problemele personale în timpul serviciului. În contextul controalelor s-au luat următoarele măsuri: cameristele Maria Mănoiu, Gabriela Gorău, Pascalia Mălăescu și Elena Măjițeanu au fost sancționate, conform art. 100 din Codul Muncii, cu diminuarea retribuției pe trei luni. Aceeași sancțiune a fost aplicată și recepționerei Zamfira Trandafir care — în perioada respectivă îndeplinea și funcția de administrator al hotelului.

N.N. Inspectoratul comercial de stat Caraș-Severin — care a întocmit altminteri referatul de constatare — uită însă să ne spună ce sancțiune a primit șeful de unitate care, așa cum rezultă din cuprinsul referatului se face vinovat, în bună măsură, de starea în care a ajuns respectivul hotel de categoria I-a.

■ **Consiliul popular al Sectorului 2 București** dînd dovadă de solicitudine față de scrisoarea Mariei Rujoiu din București care, bolnavă fiind, cerea sprijinul revistei în obținerea unei locuințe corespunzătoare, întrucît spațiul locativ pe care-l deține este cu totul și cu totul nesatisfăcător: Cererea sa a fost luată în evidența sectorului spațiului locativ, pentru a fi inclusă pe tabelul de locuințe al pensionarilor. În funcție de cota de locuințe repartizată pensionarilor în primul trimestru al anului viitor, urmează ca situația sa locativă să fie reanalizată și soluționată conform cerințelor.

■ La scrisoarea Evei Mangra din comuna Ceica (Bihor) re

răspunde **Consiliul popular al județului Bihor**: Cele relatate în scrisoare sint întemeiate. Întrucît susnumita nu a făcut contestația în termen de 15 zile de la comunicarea procesului verbal de constatare și sancționare — contestație care ar fi fost normal să fie făcută la forul imediat superior, Inspectoratul de stat sanitar-veterinar București — nu se mai poate reveni asupra măsurii luate. Este vorba de o amendă de 1.000 lei aplicată de dr. Leonard Comandău, de la Inspectoratul sanitar-veterinar Bihor, pentru nerespectarea condițiilor de igienă în locul de depozitare a laptei la C.A.P. Ceica.

N.N. Susnumita sustine prin acte doveditoare că de la 1 aprilie 1986 nu mai lucrează la ferma zootehnică a C.A.P. Ceica, ci este angajată la Consiliul popular al comunei Ceica. Or, procesul verbal de contravenție nr. 509, din 3 august 1986, nu este trimis în copie și nu vizează noile atribuțiuni ale Evei Mangra. Cine descurcă acum lucrurile?

■ La unitatea de confecții a Cooperativei „Drum Nou” din b-dul Păcii nr. 7 București, am comandat un halat de casă cu materialul clientului. Am întrebat-o pe maistrul Ionescu Dumitru cit costă cusutul halatului și mi-a răspuns cu o anume deferență: 200 lei. Cum halatul scotiei, confecționat anterior, a costat doar 116 lei, am întrebat în mod normal de ce osciliația de tarife la cusutul halatelor? Mi s-a răspuns cu o ridicare din umeri, de parcă ar fi dat din umeri eoul propriei mele voci. Am plătit, totuși, cusutul halatului cu chitanța nr. 14576/1986. Abia de-aici a început „hora”, că dacă stiam il cumpăram din magazin. M-a chemat la probe, m-a aminat și asta încă nu e totul. Modul de-a discuta cu oamenii, cu totul necivilizat, al acestei croitorese, mi se pare că frizează rezuliele elementare de comportament. Chiar nu are nimeni ac pentru dînsa?

■ **Primim de la U.J.C.M. Brașov**. Casa de asigurări sociale și pensii din cadrul cooperativei meșteșugărești, Filiala Brașov: Pretensiile noastre față de Dumitru Mirlaru din orașul Codlea se întemeiază pe prevederile articolului 8 din Legea nr. 13/1968 care stipulează, între altele, că meșteșugarii cu ateliere proprii sint obligați să cotizeze la asigurări sociale din cooperativa meșteșugărească — cu o sumă lunară în funcție de venitul anual impozabil stabilit de organele financiare. Plata acestor obligații constituie o garanție dar și o condiție pentru a putea accede la timp drepturile de care meșteșugarii asigurați beneficiază prin sistemul propriu de asigurări sociale.

■ Datorită unor întîmplări vitreze — mama a murit în anul 1970 iar tata s-a recăsătorit — am fost date la Casa de copii din Birlad — eu și cu soră-mea, Mihaela Butnaru, născută în 1967. În anul 1974, cînd sora mea avea 7 ani, a fost înfiată de familia Dănescu Marin, str. Laptelui nr. 22, cartier „Vitan”, Sectorul 4 București. Este desul de trist pentru mine să știu că n-am pe lume decît o soră și să nu reușesc s-o văd din cînd în cînd. Deși hotărîrea judecătorească — pe care o trimit în copie — stipulează ca noi să ne întîlnim periodic, părintii actuali ai Mihaelei — deveniți prin înfiere Oana Cecilia Dănescu — ne împiedică, pur și simplu, să ne vedem! Stă în firea lucrurilor ca eu să-mi revăd sora măcar o dată la trimestru. Iar cînd un act judecătoreș parafează această îngăduință, mă mir sincer de ce părintii adoptivi ai Mihaelei se opun cu atîta înverșunare. Eu nu doresc decît să mă reîntîlnesc cu Mihaela, așa cum sună de altfel hotărîrea judecătorească, așa cum sună glasul singelui și al inimilor noastre. (Dorina Orlaru, comuna Puiesti, județul Vaslui).

■ **Primim de la Consiliul popular al municipiului Satu Mare**: Comitetul executiv al

Consiliului popular al municipiului Satu Mare a soluționat în mod favorabil cererea lui Petru Mureșan, lucrător la uzinele „Unio” Satu Mare, repartizîndu-i în Cartierul „UNIO” apartamentul nr. 2, cu două camere, din blocul U.D.-6.

■ Ne bucură să dăm vești bune de sfîrșit de an și pentru alți cetățeni care ne-au solicitat scriinul în clarificarea situației lor profesionale. **Consiliul popular municipal Dej (Cluj)**: Szolagyi Maria a fost încadrată la Întreprinderea de prelucrare lemnului din orașul Dej; **Consiliul popular al județului Prahova**: Nicolae D. Dragu a fost repartizat și încadrat la Întreprinderea produse refractare Pleasa (Prahova); **Consiliul popular al județului Brașov** (Maria Mihail din Făgăraș solicită sprijin pentru încadrarea fiicei sale, Nicoleta Pascu, absolventă a Liceului industrial Făgăraș): Pentru Pascu Nicoleta s-a eliberat repartitia nr. 2623/1986, pentru a fi încadrată în muncă la Întreprinderea pentru prelucrarea și industrializarea cartofului Făgăraș (Brașov).

■ Am cumpărat o pereche de schiuri tip Combi R-190, seria 7344, fabricate de I.P.L. Reghin. După 3—4 zile de folosință unul dintre schiuri s-a rupt. Conform certificatului de garanție am expediat ambele schiuri pe adresa I.P.L. Reghin, cu chitanța 405, seria 590125 emisă de Oficiul P.T.T.R. Tg. Neamt; iar cu recipisa nr. 2495 am expediat și certificatul de garanție, bonul de plată și nota explicativă, conform indicațiilor telefonice primite de la secretariatul întreprinderii. Nu am primit nici un răspuns nici pînă azi! Nu sint un om rău la pagubă, cum se spune, dar cu banii plătiți pe colet, recomandate și, în special, convorbirile telefonice cu secretariatul întreprinderii, puteam liniștit să-mi cumpăr schiuri noi. Sezonul rece ne bate la ușă, iar eu privesc teancul de hîrtoage adunate de la cumpărarea schiurilor marca Reghin. Nu credeți că o tradiție a producției de schiuri se onorează altfel decît o face conducerea I.P.L. Reghin? întrebă pe bună dreptate Nicolae I. Dănilă, (Aleea Salcîmilor nr. 4, bl. A-14, sc. A, et. II, ap. 12 Tg. Neamt).

■ **Primim, de la Consiliul popular al Sectorului 1 București**, al doilea răspuns pentru Gheorghita Dinescu (str. Frunțașului nr. 14): Prin nota nr. 557, din 23 ianuarie 1986 — adresată Judecătoriei Sectorului 1 — la dosarul nr. 7466/1985, făceam cunoscut instanței de judecată că dacă magazinele construite de Nicolae Silviu au fost construite fără autorizație de construcție și cu încălcarea decretului 144/1958, sectorul de arhitectură și sistematizare a Sectorului 1 nu poate emite autorizație de demolare. Contravenientul Nicolae Silviu a fost sancționat cu procesul verbal nr. 116/1986, în conformitate cu H.C.M. nr. 2490/1969, pentru construcțiile executate fără autorizație și a fost somat ca, în termen de 10 zile de la primirea procesului verbal, să desființeze construcțiile executate fără autorizație, dar a refuzat. Comitetul executiv al Consiliului popular al Sectorului 1 a emis decizia nr. 799, din 20 iunie 1986, în baza căreia I.C.R.A.L. Pajura va efectua demolarea silită a celor două magazine pe cheltuielile contravenientului.

N.N. Decizia este cit se poate de clară și în spiritul legii. Numai că I.C.R.A.L. Pajura nesocotește această decizie! Cîteva echipe s-au prezentat la fata locului și... vorba proverbului: au venit, au văzut și au plecat cum au venit!

■ **Numele meu este Elena Avram** și locuiesc pe strada Bomki Donat nr. 24, în localitatea Sf. Gheorghe (Covasna). De ce mă adresez dv? Vă rog să mă ajutați într-o problemă de familie. Părintii mei, Ioan și Ana Martin din satul Cloaștra, comuna Saschis, județul Mures, sint în drept să-si primească suma modestă de 448 lei, pe care secretarul Consiliului popular comunal Saschis i-a încasat pe nedrept, în sensul că

suma a fost încasată de două ori. Noi am achitat această sumă cu chitanța nr. 1564 36, din 14 ianuarie 1986, la filiala C.E.C. a Sectorului 6 București, dar funcționarul comunal nu a ținut cont de chitanțele doveditoare și a perceput această sumă încă o dată. Sigur că, totul este o formalitate, ca să nu spun, birocrație, dar părintii nostri au peste 60 de ani, iar suma de 448 de lei nu este tocmai negliabilă.

■ **Consiliul popular al Sectorului 3 București**: Analizînd cererea familiei Lupu Gheorghe (str. Rodul Pămîntului nr. 4, bl. P-2, ap. 39), din care rezultă motivele temeinice invocate cu privire la contribuția bănească și contribuția în muncă stabilite pentru anul 1986, Comitetul Executiv al Consiliului popular al Sectorului 3 București a hotărît reducerea contribuției bănești la 275 lei și scutirea dv. și a soției dvș de prestarea contribuției în muncă.

Pagină realizată de DORIN SĂLAJAN

Poșta redacției

Florea Brîndușa — Craiova: Adresați-vă cu cerere consiliului popular. ● **Mareș Niculina — Rm. Sărat**: Au dreptul. ● **Ene Nicolae — București**: Norma de muncă pentru întreg personalul din școlile de șoferi amatori este de 8 ore pe zi, iar sporul de vechime se acordă după rețeaua învățămîntului, maistrilor instructori fiind încadrați potrivit anexei V din Legea 57/1974. ● **Vasiloaie Gheorghe — Oțelu Roșu**: Conform Legii 5/1973, dacă venitul mediu pe membru de familie este mai mare de 1500 lei, chiria se majorează diferențiat cu 50,75 sau 100%, în funcție de cuantumul retribuției sau pensiei care constituie baza de calcul, respectiv dacă este de pînă la 1800, între 1801—2200 sau peste 2200 lei. ● **Popescu Pamfil — Constanța**: Funcția de ofițer mecanic se încadrează în grupa a II-a de muncă numai după 18.03.1969 (Decretul 292). ● **Zaharia N. Mariana — satul Tălpigi, com. Ghidigeni (Galați)**: Diploma obținută după ce ați frecventat un curs de croitorie la casa de cultură nu constituie act de calificare valabil pentru încadrarea în muncă. ● **Asociația locatarilor 304 — Oradea**: Facturile pentru serviciile de gospodărie comunală trebuie achitate în 5 zile de la avizare, întîrzierea atrîgînd majorări de 1% pe zi. Garanția depusă la încheierea contractului se restituie la încetarea acestuia, după lichidarea debitelor. ● **Slejiuc Ilie Vladimirescu — Baia de Aramă**: Avînd în vedere că sporul de 5—25% pentru muncă peste program normal de lucru este introdus prin lege (57/1974) în retribuția tarifară, se ia în calcul la stabilirea alocației de stat pentru copii. ● **Alecu Nuți-Elena — Giurgiu**: Încadrării cu contract de muncă pe durată nedeterminată beneficiază de ajutor pentru incapacitate temporară de muncă în cazul în care incapacitatea s-a ivit în intervalul de 90 de zile de la data desfășurării contractului de muncă din motive neimputabile lor. ● **Găman Sabin — com. Tismana (Gorj)**: Din răspunsul primit de la consiliul popular rezultă că suma v-a fost stabilită astfel ținîndu-se seama că mal aveți în familie două persoane apte de muncă, fiind cadre didactice. ● **Burghel Viorel Florian — com. Plenița (Dolj)**: Concediul legal de odihnă poate fi interrupt la inițiativa unității, în cazuri justificate, prin dispoziție scrisă. Zilele rămase se replăncișă pînă la sfîrșitul anului calendaristic sau se compensează în bani. Fragmentarea concediului de odihnă la solicitarea angajatului se poate face, în cazuri motivate, în două perioade din care una obligatoriu de 15 zile. ● **Catrina Ion — com. Siliștea Nouă (Teleorman)**: Cererea dv. privind repartizarea unui apartament în Roșiori de Vede a fost luată în evidența consiliului popular.

REGHINA VĂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Văzute...

„Cintarul de precizie“, cum se autointitulează cel pe care l-am văzut ca un monun ent al naturii pe Bulevardul 1846, are câteva caracteristici.

Nu este „deschis“ la orice oră. În schimb, zi și noapte, este un cintar „afis“. Citim pe el:

„Atenție, nu uitați obiecte aici, nu răspundem!“... „Rugăm păstrați curățenia orașului!“ (în acest fel poate și-a câștigat dreptul de a sta înfipt pe trotuar).

„Cintarul este verificat de metrologie în acest an 1986 și vă asigurăm kilogramele pe care le spunem sint exacte!“

„Controlați-vă sănătatea dumneavoastră și a copiilor dumneavoastră!“

„Ca să vă putem cântări exact vă rugăm să nu mișcați pe cintar și să nu stați aplecați pe cintar!“

„Distrați-vă și dumneavoastră când treceți pe lângă acest cintar... mintos, pentru că de aflat cu adevărat „cite kilograme avem“ aflăm numai dacă e o zi norocoasă și posesorul cintarului e acolo.

Plimbându-mă pe străzi, am observat cum bucareșteanul poate fi, cum îi stă bine, politicos și disciplinat. La maxi-taxi se așază doi cite doi, și așteaptă în ordine mașina. De ce nu s-ar putea la fel și la celelalte mijloace de transport? Prețul biletelor determină gradul de civilizație?

Strada Linăriei a devenit aproape impracticabilă pentru trecători, deși există trotuare în bună stare. Constructorii de locuințe, încălcând dispozițiile de organizare a locului de muncă, ignorând respectarea elementară a curățeniei, transformă strada într-o prelungire a șantie-rului. Strada, de la un cap la altul, e acoperită de un strat gros de praf, apa bălțește chiar când nu plouă, pentru că mașinile transportă materialul de construcții încărcate pe roți și cu mult, mult noroi. Degeaba efortul celor care se ocupă de curățenia străzilor! Același șantier lasă în urmă prea multe... urme. Bucuria de a vedea spații noi clădite, de a simți alți oameni fericiți că se mută în apartamente cu confort înalt, e știrbită de aspectul din jurul blocurilor.

CARMEN DUMITRESCU ■

afară de orice dubiu este că același text poate fi interpretat în două feluri. Principiul conform căruia, în asemenea cazuri, se aplică acea interpretare care este în favoarea cetățeanului pare a nu mai interesa în focul disputei. Dacă am lua de bună doar părerea economistului în divergența de opinie cu juristii respectivi, ar însemna să-i acordăm credit exclusiv lui, pe acest teren al legilor care nu este de fapt profesia sa, ignorând faptul că, în chiar cimpul propriei sale meserii, el a greșit în două rânduri, inexplicabil, calcule deloc dificile: adunări și împărțiri cu numere întregi. Ne abținem de la a sugera soluții și chiar de a mai comenta astfel de fapte. Dar nu putem să nu vedem aceste lucruri care au stridentat lor. Pentru semnatura scrisorii trimise la redacție este mai puțin importantă ambiția cuiva într-o dispută teoretică. Ea însă plătește acum taxe de sute de lei și pentru corectarea unor asemenea greșeli, care nu sint ale ei și pentru care nu are nici o vină. Oare toate aceste lucruri n-o puteau face să considere că ea a procedat corect și este nedrept să i se ceară mii de lei în plus, din moment ce a plătit atât cit i-au spus judecătorii că este legal să plătească? Ca să nu mai vorbim de faptul că în dosarul instanței de fond nu există chitanța cu care ea susține că a plătit 1473 de lei taxă de timbru. Avocatul ne-a spus că el a transmis judecătorilor această chitanță. Cum să credem că un proces care a durat aproape zece luni s-a desfășurat fără îndeplinirea acestei obligații? Actiunea ar fi fost respinsă ca netimbrată. Cum să mai credem, pe deasupra, că nici judecătorii de la instanța de recurs n-au sesizat acest lucru? Și, atunci, unde este chitanța? Nimeni nu știe. Dar, fără ea, acei bani trebuie plătiți din nou. Lucru pentru care iarăși petiționara se consideră, pe bună dreptate, nevinovată.

Acesta este tabloul neașteptat din spatele unei sesizări ce ni se păruse, inițial, simplu de lămurit. Este cert că nimeni nu i-a spus altfel mamei minorului respectiv decât că trebuie să timbreze la cit cere, adică la o șesime din moștenire. „Dacă mi s-ar fi spus că trebuie să plătesc atâtea mii de lei taxă de timbru, nici nu mai deschideam acțiunea“, afirmă ea. Logic, n-o poți socoti vinovată că a dat crezare unor juristi în exercițiul meseriei lor. Atunci?

Supunem respectuos atenției celor în drept TQATE elementele acestui caz ieșit din comun și așteptăm rezolvarea sa cu echitate și cu deplinul respect pentru om care guvernează spiritul tuturor legilor noastre.

DORIN GHERGHINESCU ■

greu, după discuții care numai bunăvoință nu arată, i se primește contestația. Este ziua de 15 august. Răspunsul nr. 51 497, datat 29 septembrie 1986 sosește în plie stampilat de postă la 9 noiembrie. De ce? Mister. În el se spune: **Taxa de timbru comunicată în sumă de 14 468 de lei s-a stabilit ca diferență între taxa datorată și taxa menționată în dosarul nr. 762/985 de la Judecătoria sectorului 3, în urma verificării efectuate de organele de specialitate ale Ministerului Finanțelor și Circ. financiară sector 3 prin proces verbal, ca urmare a aplicării corecte a prevederilor pct. 1 din HCM 911/955, paragraful 39 și precizărilor nr. 5 din Instrucțiunile Ministerului de Finanțe nr. 1 711/960. Față de cele de mai sus, vă facem cunoscut că s-a redus cuantumul taxei de timbru stabilită inițial de la 14 468 lei la 12 903 lei.**

Acest răspuns, în loc să aducă lămuriri, complică situația prin două inexactități. După ce am stat de vorbă cu șeful cir-

mai consultat o dată pe tovarășul Raicu. Deci exact persoanele a căror interpretare era pusă în discuție de contestație au rezolvat contestația (!?) Același text al unei reglementări a fost interpretat în două feluri diferite: judecătorii de la două instanțe au calculat taxa de timbru la o șesime din moștenire, iar tovarășul Gheorghe Raicu la întreaga moștenire. Tovarășul Done Bălan, inspector șef la circumscripția financiară ne-a spus: „Așa cum a făcut și colega noastră Maria Dobrin, noi ne-am însușit punctul de vedere al tovarășului de la minister, nu aveam ce face.“ Ei bine, tovarășul Gheorghe Raicu susține următoarele: „Nu este părerea lui Raicu, nu este interpretarea mea, aceasta este interpretarea dată reglementării de către echipa de control, echipă pe care eu doar am însoțit-o la judecătoria sectorului 3 pentru a asigura corectitudinea lucrărilor sale și cu a cărei interpretare am fost de acord.“ Ce să înțelegem? Pentru că

Traseul indiferenței

circumscripției, tovarășul Valentin Teianu, care a semnat răspunsul, și cu cei doi inspectori — unul de la circumscripție, celălalt de la Ministerul de Finanțe — care au făcut verificarea amintită, știm că la acea verificare taxa de timbru s-a calculat eronat, la o valoare mai mare decât trebuia. De ce? În acest punct domnește ambiguitatea. La contestația s-a observat greșeala și s-a refăcut calculul, dar uitându-se să se scadă valoarea chitanței cu care s-a plătit taxa de timbru la recurs, singura chitanță găsită la control. Ceea ce arată că și acest al doilea calcul este, oricum, greșit. O nouă contestație, chiar numai pentru corectarea acestei greșeli trebuie plătită cu alte sute de lei. Oricum, rămâne în afară de orice dubiu că nu era vorba de reducerea cuantumului taxei, ci de corectarea unei greșeli, iar primul calcul — greșit! — nu se poate susține cu seriozitate că a fost făcut ca urmare a aplicării corecte a reglementărilor. Ce credibilitate mai pot avea un asemenea răspuns și autorii lui? Cei doi economiști care au făcut verificarea la judecătoria sint Maria Dobrin, de la circumscripție și Gheorghe Raicu, de la Ministerul de Finanțe. Tovarășă Maria Dobrin ne-a spus că dinsa a rezolvat contestația, dar numai după ce l-a

„echipa“ însoțită de dînsul cuprindea o singură persoană. Lucru specificat și în procesul verbal încheiat atunci, document care prezintă lucrurile în altă lumină, precizînd negru pe alb că verificarea a fost făcută de două persoane: Gheorghe Raicu și Maria Dobrin. Iar tovarășă Maria Dobrin ne-a spus că și-a însușit punctul de vedere al tovarășului Gheorghe Raicu (!?) Mai notăm că nu numai judecătorii celor două instanțe au interpretat altfel textul aceleiași reglementări. La oficiul juridic al Ministerului de Finanțe, tovarășul Ion Cim ne-a spus chiar că „Noi, la oficiul juridic, n-am fost de acord cu interpretarea tovarășului Raicu. Noi susținem că taxa trebuia plătită la cit se pretindea, adică doar la o șesime din moștenire. Dacă vrei să rețineți părerea mea, mie mi se pare că textul reglementării este clar în acest sens. Și, cum era vorba de interpretarea corectă a legii, i-am spus limpede șefului circumscripției financiare, cînd m-a întrebat, să dea răspunsul corect.“ Tovarășul Raicu susține și dînsul că i se pare clară reglementarea, dar în celălalt sens. Și de-o parte și de alta părerea proprie este considerată corectă, iar cealaltă greșită. În fața acestei situații ce să înțelegem? Singurul lucru în

Scrisoarea expunea o situație ce părea simplă de lămurit. Cu fiecare pas al documentării însă vor deveni vizibile tot mai multe incorectitudini de care cei vinovați nici măcar nu se jehnează, ca să nu mai vorbim de faptul că nu se simt răspunzători, tot mai multe probe de lipsă de respect manifestată de niște funcționari față de un cetățean. Într-un proces civil al cărui recurs se încheiase în octombrie 1985, proces în care un minor, prin mama sa, pretindea a șasea parte dintr-o moștenire de 174 774 de lei — cerind, în acest scop, și anularea unui testament oligraf adică sub semnătură privată, neautenticat, ce destina aceea moștenire unei singure persoane, și care testament conținea adăugiri, inclusiv modificarea datei, făcute de o mină necunoscută — s-a plătit taxa de timbru cerută. Ei bine, în vara acestui an, în urma unei verificări financiare, prin sondaj, în dosarele judecătorești, mama minorului era instiintată că trebuie să plătească 14 468 de lei diferență neachitată la taxa de timbru. Ea însă plătiase, susține, la ambele instanțe atât cit i-au cerut judecătorii pentru valoarea pretinsă, adică pentru cei aproape 30 000 de lei. Somația din vara acestui an nu-i dă lămuriri. Din acest moment, încep pentru ea deruta și drumurile inutile. Conform celor scrise pe instiintare, se prezintă la Circumscripția financiară a sectorului 1. Acolo este primită cu stupoare: nu i s-a trimis nici o adresă. Cineva chiar corectează și scrie peste 1 cifra 3. Merge la circumscripția sectorului 3. Dar procesul verbal al controlului la care se considerase că nu la o șesime, ci la întreaga valoare a moștenirii trebuia să se perceapă taxa de timbru nu i se arată. Să-i caute la judecătoria! Nu-l găsește nici acolo. Să-i caute la tribunal! Nu-l poate vedea niciăieri. Nici la circumscripție. Unde există. Și unde era firesc să i se arate. De la început. După o săptămână de drumuri pe un traseu presărat cu funcționari indiferenți — este un eufemism! — și cu lipsă de olicumidine i se spune, în sfîrșit, primul lucru clar (care i se putea spune din capul locului): să facă o contestație. Unde? Cum unde? Chiar „la noi“, adică la circumscripție. Abia a doua zi însă i se va spune că trebuie plătită și o taxă pentru primirea contestației. Continuă drumurile și trasarea. După ce plătește și acea taxă, i se refuză primirea contestației. Dacă alte lucruri frizau abuzul, acesta era un abuz. Funcționarii respectivi erau obligați să primească o asemenea contestație. Așa cum erau obligați să ofere oricărui cetățean îndrumările necesare, cu bunăcredință, cu sollicitudine. Pină la urmă, greu, nefiresc de

Vorbește tare, de parcă n-ar cunoaște șopta, și se infierbîntă repede, virtute care are darul să-i închidă multe uși înainte de a le deschide. A învățat temelnic o bună parte din legislația privind pensionarea, nu dintr-o pasiune deosebită, ci din dorința de a nu pierde un an din cariera lui de fierar-forjor, chestiune care, este convins, i s-ar putea întimpla chiar și unui „funcționar de la pensii“ care iese la pensie, adică să nu vrea să piardă un an din munca sa. Era convins că neliniștile lui de pensionar se vor consuma în perimetrul casnic (are o fată la liceu, o alta economistă, în București), dar de aproape doi ani și jumătate drumurile sale spre capitală au dus invariabil la Ministerul Muncii, instituție care, într-o primă etapă, l-a repus în drepturi, înlăturînd greșeala unui funcționar care a citit frezor în loc de forjor. A mai rămas însă un an — perioada cuprinsă între 22 noiembrie 1983 și 16 noiembrie 1989 — an în care Mihai Cosma, din Constanța, căci despre el este vorba, a muncit tot ca fierar-forjor, ca de altfel întreaga sa viață, mal puțin anii de după operația de coloană, an căruia, însă, spre deosebire de ceilalți, i se refuză încadrarea în grupa a II-a de muncă. Lucrurile par încercate, dar o privire atentă le poate lesne limpezi. Omului îi sint recunoscuți 18 ani și 11 luni vechime în grupa a II-a de muncă. Dacă i s-ar considera și anul cu pricina în aceeași grupă, Mihai Cosma ar număra 19 ani, 11 luni, în fapt 20 de ani în grupa respectivă, pensia modificîndu-se în consecință. Dar anul acela — 1963 — nu mai este un an obisnuit, desi fierar-forjor în cartea de muncă, Mihai Cosma nu mai apare la fel și la calculul pensiei, unde e tot fierar-forjor dar în grupa a III-a de muncă. Întrebă Mihai

Cosma: ce e de făcut ca și anul 1963 să se alinieze celorlalți din grupa a II-a? I se răspunde: Întreprinderea la care a lucrat în acea perioadă trebuia să fi menționat grupa de muncă în care se încadra funcția de fierar-forjor sau să-i elibereze o adeverință din care să reiasă aceiași lucru. Prima cerință n-a fost respectată din cauza neglijenței funcționarului care a completat cartea de muncă la acea dată, dar întreprinderea îi dă adeverința menită să schimbe starea lucrurilor, anul să fie an, meseria de fie-

desi nu scrie nicăieri acest lucru, dimpotrivă, adeverința întreprinderii e foarte clară. Cu aceleași nedumeriri ne-am îndreptat și noi către Ministerul Muncii, Direcția generală de asistență socială, pensii și asigurări sociale, fiind ulterior îndrumați către Inspectia de stat pentru protecția muncii, din cadrul aceleiași minister, unde funcționează specialiști cu o bună experiență „in grupele de muncă“. Redau textual părerea inginerului Aurel Belciug din cadrul Inspectiei de stat: Avem în destule

precizeze dacă cetățeanul a lucrat permanent în condițiile grupei a doua. Lucrurile se complică. Din relativ simple devin incilcite și asta în bună măsură datorită faptului că totul s-a petrecut în urmă cu aproape douăzeci de ani. În două decenii se pot petrece multe, oamenii se pensionează, se mută, mor, mă rog, ca în viață. Cel care n-a operat atunci în cartea de muncă, nu mai e de găsit, treabă pentru care Mihai Cosma n-are nici o vină. Că întreprinderea — iată o și numim, întreprinderea pen-

creze în condițiile pentru care a fost gîndit. Aplicat birocratic nu face altceva decît să perpetueze o neglijență, o greșeală.

Ce vină are Mihai Cosma că în 1969 cineva n-a completat în mod corect cartea de muncă? Și de ce trebuie s-o simtă el și azi, și în viitor?

Dar iată că după atâtea demonstrații, după atâtea drumuri și audiențe ale pensionarului Mihai Cosma, Maria Dașcă ne spune: „Să știți însă, că acest an, luat în calcul, nu i-ar aduce în plus, la pensie, decît un leu și șase bani“. În acest moment orice om zdravăn ar lua-o razna aflînd că și-a mincat doi ani și jumătate din viață pentru un leu și șase bani. Nu i se putea spune de la început cit e de mare adevărul pentru care se bate? Deocamdată, singurul care probabil, regretă aflarea lui, este Mihai Cosma. În aceste condiții, mai importantă este lupta.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

P.S. Iată însă că, spre bucuria lui M.C., lupta continuă. Ulterior redactării articolului, omul a trecut iar pe la redacție, informîndu-ne că IEELIF-ul i-a eliberat o nouă adeverință, așa cum o ceruse oficiul de pensii. Dar ce era complet ieri, s-a dovedit cu totul insuficient azi, și, conform logicii că nemulțumirea este o cale de progres, tovarășă Maria Dașcă a cerut pe colțul noii adeverințe să se mai menționeze „dacă activitatea s-a încadrat la grupa a II-a de muncă, actual normativ, anexa și punctul“. Mi-e greu să cred că doar meschinea sumă de un leu și șase bani poate da cuiva atitea idei.

Un adevăr de numai un leu și șase bani

rar-forjor să fie de fierar-forjor, grupa a II-a să fie grupa a II-a. mă rog foarte cele necesare pentru ca omul să fie mulțumit într-un cadru absolut legal. Dar, ca un făcut, adeverința nu ajută. Cadrul e legal dar nu destul și mulțumirea care se întrevedea la orizont, dispare pe apa simbetei și drumurile reîncep. Omul este din ce în ce mai iritat, îi irită și pe cei din jur, statutul lui dintr-unul normal se transformă într-unul de reclamăgiu. Zice Mihai Cosma: „Marele nezac este că nu mai înțeleg nimic. Ce vină am eu că un funcționar mi-a trecut în cartea de muncă, la timpul potrivit, grupa de muncă. Uneori cred că sint acuzat de furt, ca și cum as ține mortis să iau un lucru care nu-i al meu. Deci, pină în 1968 am fost fierar-forjor, grupa a doua, după 1969 sint tot fierar-forjor grupa a doua, dar între acești ani sint doar fierar-forjor grupa a treia,

situații probleme mai complicate de limpezit, dar aici nu vād nimic de lămurit. Cei de la oficiul de pensii al D.P.M.O.S. Constanța îi puteau completa cartea de muncă și pentru anul de care e vorba, fără nici o problemă“. Și, totuși, de ce anul 1968 se arată mai buclucaș pentru Mihai Cosma, tocmai acum, la pensie, aveam să aflū la Oficiul de asigurări sociale și pensii de stat al D.P.M.O.S. Constanța, Maria Dașcă, care s-a ocupat de acest dosar, ne spune următoarele: „Întreprinderea la care a lucrat în acea perioadă Cosma Mihai trebuia să ne facă niște precizări și anume cit din timpul acelei perioade a lucrat în condițiile grupei a II-a de muncă, potrivit unui ordin al Ministerului Muncii (nr. 59 din 14 februarie 1969). Ordinul a intrat în vigoare în martie 1969. Pentru perioada anterioară lui, între noiembrie 1968 și februarie 1969, prevederile cereau să se

tru exploatarea și executarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare n-a făcut precizările amintite este firesc. Cine să mai știe cum s-a lucrat atunci, de vreme ce însăși I.E.E.L.I.F.-ul n-are decît puțini ani de funcționare, ea luînd ființă prin comasarea altor unități. Se știe doar că forja pe care s-a lucrat a fost o „fofă fixă, cu două focuri, acționată electric“, și că „nu s-a lucrat la forjă de cîmp“, respectîndu-se, deci, condițiile încadrării în grupa a II-a. Fără îndoială, ordinul ministerului are menirea să reglementeze o situație sau alta într-un capitol care se dovedește, uneori, destul de anevoios de soluționat — problema grupelor de muncă — dar el poate da roade doar aplicat la timp și nu cooperează exact atunci cînd i se cere să rezolve „mici“ scăpări ale unui funcționar, mai ales cînd ele s-au petrecut cu atîta vreme în urmă. Mai exact, el este un instrument util punîndu-l să lu-

Nieu Vlad — puternic și la antipozi!

Duminică trecută, la Melbourne, multiplul nostru campion și recordman mondial Nicu Vlad a triumfat din nou, la categoria sa de greutate, de data aceasta în concursul prilejuit de gala finală a „Cupei Mondiale” la haltere. Reunind în aceeași sală de concurs sportivi care au acumulat cele mai multe puncte în întrecerile desfășurate de-a lungul acestui an, gala finală din capitala Australiei a reprezentat pentru haltere ceea ce este turneul „Masters” pentru tenis sau finala „Grand Prix” pentru atletism. Cu un total de 410 kg (190 kg la smuls, 220 kg la aruncat), Nicu Vlad a câștigat detașat grupa categoriei sale de greutate, succes care, coroborat cu celelalte rezultate din 1986 ale sportivului nostru, îl plasează pe locul 4 în clasamentul general al „Cupei Mondiale”, alcătuit indiferent de categorie. Din nou, felicitări Nicu Vlad!

Fotografie de PAUL AGARICI ■

Pe treptele gloriei Olimpice

Cea de-a 27-a ediție a Olimpiadei de sah a reunit la Dubai, adevărat oraș al ospitalității, două mii de jucători și oficiali. Într-o atmosferă caldă, sărbătorească cele 108 echipe concurente (nou record de participare!) au prestat un șah de înaltă calitate atrăgând un numeros public prin tensiunea dramatică a meciurilor. Presa locală și televiziunea au acordat spații largi evoluției luptei în clasament de-a lungul celor 14 runde desfășurate în sistem elvețian. De o atenție specială s-au bucurat reprezentativele noastre alcătuite din Mihai Șubă, Florin Gheorghiu, Constantin Ionescu, Mihail Ghindă, Valentin Stoica și Dan Bărbulescu (în ordinea evoluției la mesele de joc), antrenor — Emanuel Reicher și, respectiv, Margareta Muresan, Daniela Nuțu, Elisabeta Polihroniade, Gabriela Stanciu, antrenor: Șerban Neamțu, secundant: Theodor Ghiteșcu.

Lupta pentru laurii olimpici a fost foarte încordată. Surprizele nu au lipsit. Puternica formație a Uniunii Sovietice a primit replică din partea unor echipe tinere, dornice de consacrare, ce au ținut pasul cu cei mai buni jucători ai lumii în ultimul ciclu al CM individual. Puțin a lipsit ca o surpriză de mari proporții să fi încheiat întrecerea masculină: echipa sovietică și-a adjudecat titlul masculin într-un complex de împrejurări de-abia în ultima rundă, în timp ce adversarii, jucătorii americani și cei englezi nu s-au putut impune la adevărata lor valoare. Competiția feminină a demarat prin instalarea la conducerea clasamentului a echipei noastre, care în primele trei runde pierduse doar o jumătate de punct. Meciurile decisive care au urmat au dus la o reșezare a valorilor și, pe moment, tinăra formație a Chinei părea să pună la îndoială victoria așteptată a echipei sovietice. În partea a doua a competiției marile maestre sovietice au jucat mult mai sigur și, treptat s-au distanțat în clasament. Jucătoarele chineze au început să ce-

deze jumătăți de punct și chiar puncte întregi în favoarea unor echipe mai slab cotate internațional. Echipa noastră se mobilizează excepțional și reușește scoruri mari cu echipe puternice (3:0 în fața medalietei cu argint la ediția anterioară, Bulgaria, 2,5:0,5 cu Franța, R.F.G., Anglia) și revine în lupta pentru o medalie după ce pierduse duelul direct cu formațiile Chinei și Ungariei. După 12 runde situația în clasament era următoarea: 1. U.R.S.S. 23 p, 2. Ungaria 24,5 p, 3—4. România

și China 24 p. Ultimele două runde aveau să decidă medaliile de argint și de bronz, echipa sovietică fiind deja în afară de pericolul concurenței. Runda a 13-a a limpezit în parte situația: jucătoarele maghiare s-au impus categoric în fața șahistelor americane cu 3:0, iar echipa Chinei a suferit o înfrângere neașteptată de la tinerele jucătoare cubaneze cu 2:1 (surpriza a oferit-o jucătoarea Frometa, care a invins-o pe candidata la titlul mondial, Wu). Echipa României, marcată evident de scorurile precipitate din cele două întilniri, a ratat o victorie clară la scor mare în fața Spaniei, trebuind să se mulțumească numai cu egalitatea. Șansa spre medalia de argint fusese ratată și trebuia menținut avantajul de o jumătate de punct în fața Chinei înaintea ultimei runde. În ultima confruntare s-a jucat numai pentru victorie, pentru un scor maximal. Echipele Uniunii Sovietice și ale Ungariei n-au reușit mai mult decât egalitatea (U.R.S.S. — Cuba, Ungaria — Austria, rezultat surpriză:

Ahmilovskaia — Frometa 0:1!), echipa Chinei a invins cu puține emoții cu 3:0 formația Argentinei, iar reprezentativa noastră a obținut ușor victoria în partidele Polihroniade — Tsandis și Botsari — Stanciu, dar în confruntarea Kondou — Nuțu prima șansă a avut-o jucătoarea greacă. Cu multă dăruire, depunând un efort extraordinar, colega noastră a reușit imposibilul smulging jumătatea de punct necesară pentru a urca pe podium. Echipa feminină a reeditat performanța ediției anterioare cucerind medalia de bronz. Rezultatele individuale înregistrate sunt următoarele: Muresan 5 p (din 9), Nuțu 9,5 p (14), Polihroniade 6,5 p (10) și Stanciu 7 p (9). Gabriela Stanciu a realizat cea mai bună performanță a olimpiadei la masa rezervelor cucerind medalia de aur la acest criteriu.

Formația masculină a României a început foarte bine concursul și s-a menținut timp îndelungat între primele echipe din lume. Dar neșansa avută în fața echipei U.R.S.S., când au jucat de la egal la egal cu cel mai bun șahist al lumii și când nu au reușit să concretizeze o victorie de mare prestigiu ce se contura, pierzând apoi la limită, evoluția jucătorilor noștri a fost nesigură. Ultimul duel cu formația Austriei, în caz de victorie aducea reprezentativa noastră în poziția a șaptea în lume, dar nervii jucătorilor au cedat și victoria s-a transformat în înfrângere și, ca urmare, au pierdut locuri multe în clasament. Cele mai bune rezultate în echipa masculină le-au înregistrat Florin Gheorghiu 7,5 p (din 12) și Mihail Ghindă 6,5 p (12).

Clasamentele finale ale olimpiadei sunt: la feminin 1. U.R.S.S. 33,5 p, 2. Ungaria 29 p, 3. ROMÂNIA 28 p, 4. China 28 p, 5. Iugoslavia 25,5 p, 6. R.F.G. 25 p, etc. 50 echipe) și la masculin 1. U.R.S.S. 40 p, 2. Anglia 39,5 p, 3. S.U.A. 38,5 p, 4. Ungaria 34,5 p, 5—6. Islanda, Bulgaria 34 p... 18. România 31,5 p... etc. (108 echipe).

„Am făcut pași în întinerirea echipei“

— interviu cu NICOLAE MARTIN, antrenorul echipei feminine de baschet „Universitatea” Cluj-Napoca —

— Cum a fost la Viena, tovarășe Martin?

— Ne aștepta o atmosferă de revanșă, italienii neimpăcându-se nici acum cu înfrângerea de anul trecut, de la Cluj, care intrerupea 3 ani de invincibilitate a echipei Primigi. Și ne mai aștepta o jucătoare americană, adusă cu cinci zile înainte special pentru meciul cu noi, componentă a echipei naționale a S.U.A. ce câștigase titlul mondial la Moscova. Este o apărătoare de excepție, dar a marcat și 28 de puncte.

— Este permis sistemul acesta al împrumutului de jucători numai pentru meciurile din cupele europene?

— Regulamentul permite folosirea a doi jucători străini, dar în campionatul italian este acceptat numai unul. Deci există posibilitatea legitimării a încă unei jucătoare străine numai pentru astfel de meciuri. În schimb, noi am solicitat transferul Marianei Bădini, care avea drept de joc la „U” pentru Cupa campionilor, dar clubul Olimpia s-a opus.

— Cu „U” Cluj-Napoca ați câștigat campionatul de cinci ori în ultimii șase ani. Cum se explică aceste performanțe?

— Prin faptul că am procedat mai devreme decât alții la întinerirea echipei. „U” Cluj este acum cea mai tânără echipă din țară, virsta și calitățile fizice permițându-i o mai mare angajare la efort și o arie mai largă de exprimare tehnico-tactică. Șansa noastră a fost buna pepinieră a Școlii sportive de unde am promovat multe jucătoare în ultimii ani.

— După ce criterii promovați o jucătoare?

— După calitățile fizice de bază, întrucât încercăm să ne apropiem de stadiul actual al baschetului feminin european. Lipsa de înălțime a jucătoarelor noastre este, totuși, un handicap, pe care încercăm să-l suplینim prin alte calități.

— Cine este cea mai înaltă de la „U”?

— Aurora Dragoș, 1,84, și mai avem în pregătire o junioară, Antoanela Bojte, 1,86. Primigi are trei jucătoare de 1,93, 1,94 și, respectiv, 1,98 m...

— De ce spuneați „baschetul european”, mai există și alte variante „geografice”?

— În baschet se vorbește, în general, de trei școli specifice

— americană, asiatică și europeană, ultima imbinând tot mai mult tehnica și forța celei dinții cu viteza ce predomină la asiatici. Are loc o adevărată infuzie de jucători americani în baschetul european.

— Să revenim de unde am plecat: cum a fost meciul de la Viena?

— La pauză eram conduși cu 13 puncte, ceea ce promitea un rezultat bun și a creat chiar o stare de relaxare în primele cinci minute din repriza secundă, când diferența s-a mărit. Apoi fetele noastre au revenit la 8 puncte, pentru că în ultimele 4 minute și jumătate de joc să primim 23 de puncte și să marcăm doar 2! A fost perioada în care s-a năruit ceea ce construim un meci întreg, principalul motiv fiind descalificarea pentru cinci greșeli a trei din cele mai bune jucătoare ale noastre de până atunci — Popa, Jerebie și Enyedi.

Totuși, aprecierile au fost clogioase la adresa noastră, presa de a doua zi subliniind că am prezentat o echipă mai sigură, mai pregătită și mai matură decât anul trecut.

— De când sînteți la „U”, tovarășe Martin?

— Din 1972, dar înainte antrenasem vreo 11 ani echipa A.S.A., tot baschet feminin.

— Ce părere aveți despre actualul sistem competițional?

— Este mai bun decît precedentul, în primul rînd pentru că dă posibilitate fiecărei echipe să joace în fața propriilor suporteri, și reciproc, aceștia pot vedea la lucru echipa favorită. Dar ar putea fi și mai bun dacă s-ar adopta acel sistem „play-off”.

— Ce-nseamnă asta?

— Un fel de turneu, în care locul 1 joacă cu 8, 2 cu 7 ș.a.m.d. rămînînd în competiție cei cu două victorii din trei meciuri. Apoi sistemul se reia pînă la jucarea finalei. I-ar da mai multă spectaculozitate și ne-ar obliga și pe noi, antrenorii, să perfecționăm mijloacele de pregătire.

— La baschet masculin, titlurile au fost câștigate în ultimii 33 de ani numai de Steaua și Dinamo. Vă spune ceva acest lucru?

— El vorbește de la sine. S-ar putea formula două păreri: că producția de jucători e săracă, cei buni mergînd la

aceste două cluburi puternice, mărindu-se astfel decalajul valoric față de restul plutonului sau că aceste cluburi ar putea avea un excedent de jucători, care le diminuează concurența, din moment ce rezervele lor ar putea fi jucători buni în altă parte.

— Dar la Cluj, de ce baschetul masculin nu are rezultatele celui feminin?

— În primul rînd pentru că pepiniera Școlii sportive nu are băieți așa de valoroși ca fetele. Apoi, pentru că la băieți intervine inevitabil un moment de ruptură: facultatea sau stagiul militar, cînd continuitatea pregătirii și performanței se pierde.

— Cum vă acomodați cu postura de a fi antrenorul unei campioane naționale care nu e din București?

— Alții trebuie să se acomodeze cu situația asta! În orice caz, izbinzile noastre au creat o stare de emulație în rîndul celorlalte echipe, dornice, toate, să se detroneze.

— Spuneți-mi, ce credeți e-ar trebui făcut pentru revigorarea baschetului nostru?

— Selecții, trialuri, trialuri, selecții. Am propus celorlalți antrenori divizionari să ne reunim în cîte un centru de județ, să ne împărțim pe zone și să batem cu pasul fiecare comună. Nu putem aștepta să ne pice din senin jucători și jucătoare cu calitățile pe care le dorim. Mai zilele trecute, am aflat întîmplător de un tînăr ce venise la clinica de endocrinologie din Cluj pentru un tratament care să-i oprească creșterea în înălțime. A fost luat în evidență. Dar sportul de performanță nu poate fi lăsat la voia unor asemenea întîmplări.

— Bine, dar cînd faceți selecții prin școli, nu puteți ști cît vă mai crește unul sau altul din copii vizați.

— Aici e dificultatea: selecțiile trebuie refăcute după perioada pubertății pentru a vedea ce s-a întîmplat cu cei vizați prima dată. Selecția la baschet este de fapt un proces continuu, migălos și dificil, dar numai așa putem asigura bază pentru performanțele viitoare.

— Ați avea de spus ceva profesorilor de educație fizică?

— Faptul că orice copil trebuie să învețe mai întîi să alerge, că numai de la atletism se poate merge spre alte sporturi, și nu invers. Sînt jucători în pragul performanței care nu știu încă elementele de bază ale pregătirii. Nu trebuie început cu mingea de baschet, ci cu atletismul, pentru că numai astfel se pot vedea calitățile native necesare oricărui sport.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Rugby Probleme actuale

În ciuda evidentului declin testat de formația noastră națională în ultimele sale confruntări, multe echipe angrenate în campionatul intern de rugby ne-au prilejuit satisfacția unor partide frumoase și dirze, precum și evoluții individuale remarcabile, ca acelea ale tinerilor jucători de linia III-a Moraru și Pongratz, de la Grivița Roșie, aripei Boldor de la Steaua, mijloacșilor de grămadă Neaga (Grivița Roșie) și Peres (Sportul Studentesc).

Odată cu cea de a 13-a etapă a campionatului Diviziei A, desfășurată miercuri 3 decembrie a.c., se pot trage utile concluzii la încheierea sezonului de rugby actual, din situația sinoptică înregistrată pînă acum.

Sub raportul punctajului acumulat, echipa Steaua din prima serie I-a obținut pe cel maxim, câștigînd toate partidele disputate pînă în prezent, detașându-se, prin cele 39 puncte, de a doua clasată, Grivița Roșie (33 puncte), pe care, într-un veritabil derby, o învinsese doar cu greu și datorită șanseii care și un singur arbitraj incorect. Față de Știința Petroșani (30 pct.) din poziția treia, distanța se majorază la 9 puncte. Situația din seria a II-a este mult mai echilibrată la virul, unde primele trei echipe țin îndeaproape, nuanțîndu-se numai prin cîte un singur punct: 35—34—33. Datorită faptului că liderul (Dinamo) a pierdut la cei doi urmăritori (Farul și Știința Baia Mare). Totuși, luînd în comparație ambele serii, Dinamo are esca-verajul cel mai impresionant (692—115) față de Steaua (380—113) și Farul (300—90), dovedînd cel mai eficient atac. Cele mai bune apărări se arată a fi în ordinea: Știința Baia Mare (248—69), Farul (300—90) și Știința Petroșani (283—92). Deficitarele clasamentelor și totodată candidatele la retrogradare sînt U.A.M.T. Oradea, U—Cluj, Gloria Buc. și Rapid, ațîșînd bilanțuri nemiloase.

Federația Română de Rugby a definit Centralizatorul propunerilor făcute de selecționeri pentru constituirea lotului reprezentativ de 45 jucători în vederea pregătirii susținerii întilnirilor internaționale cu formațiile reprezentative ale Italiei și U.R.S.S. din Campionatul European precum și cu cele din turneul final al Cupei Mondiale 1987.

Ținîndu-se cont și de punctul de vedere al celor din provincii, numărul selecționeților a fost majorat la 11 și anume: Enciu

Stoica, Ciobănel Paul, Paraschiv Mircea, Dumitru Gheorghe, Cosmănescu Petre, Mănoileanu Dumitru, Popovici Florin, Ortelecan Mircea, Moraru Viorel, Kramer Carol și Mihalache Dumitru. Din motive obiective, au absentat Dumitru Gheorghe și Comănescu Petre, neputînd fi consultați, astfel încît ceilalți 9 selecționeri au făcut, în total, 405 propuneri individuale, din confruntarea cărora s-a reținut lotul largit de 45 jucători din toată țara, spre a se începe de îndată testările și controlul medical. După numărul voturilor și în ordinea preferențială, acest centralizator se infățișează astfel, pe posturi:

— **Stîlp stînga:** Bucan (Dinamo), Opris (Farul), Czoma (Baia Mare); **trăgător:** Moț Marin (Steaua), Ion Gheorghe (Dinamo), Murteanu (Steaua); **stîlp dreapta:** Pașcu Vasile (Dinamo), Melnicu (Baia Mare), Simona (Steaua); **linia II-a dreapta:** Caragea (Dinamo), Stroe (Grivița Roșie), Vereș (Dinamo); **linia II-a stînga:** Constantin Laurențiu (Steaua), Dumitru Gheorghe (Farul), Dumitru (Contactoare Buzău); **linia III-a stînga:** Murariu Florică (Steaua), Florea Costică (Steaua), Necula Răducanu (Farul); **linia III-a dreapta:** Moraru Octav (Grivița Roșie), Rădulescu Alex. (Steaua), Nistor (Baia Mare); **inchideri:** Constantin Ștefan (Farul), Pongratz Andrei (Grivița Roșie), Răducanu (Dinamo); **1/2 grămadă:** Coman (Steaua), Neaga (Grivița Roșie), Paraschiv (Dinamo); **deschideri:** Alexandru D. (Steaua), Domocos (U. Timișoara), Ignat G. (Steaua); **aripă stînga:** Calafeteanu (Grivița Roșie), Aldea Marian (Dinamo), Răcean (U. — Cluj); **centri:** Tofan (Dinamo), Lungu (Dinamo), David (Steaua), Vărzaru (Steaua), Becheș (C.S.M. Sibiu), Sava Ion (Petroșani); **aripă dreapta:** Popescu Cornel (Dinamo), Copil (Cluj), Plotchi (Farul); **fundăș:** Codol (Steaua), Toader Marcel (Dinamo), Marin (Grivița Roșie).

Marti, 9 decembrie, echipa de rugby Grivița Roșie a plecat în Marea Britanie pentru a întilni mai multe echipe cu care întreprinde relații de prietenie.

Totodată, echipa noastră campioană de anul trecut, Farul Constanta, va face deplasarea în cursul acestei luni la Toulouse (Franța), pentru a participa la Turneul Masters, premegător Cupei Mondiale.

TUDOR GEORGE ■

Fotbal

În preajma unei alte mari finale

Nu Real Madrid, nu Juventus, nu Bayern München reprezintă fotbalul european în Cupa Intercontinentală, organizată de Toyota Corporation, sub patronajul F.I.F.A., al federațiilor de pe cele două continente și al federației japoneze de specialitate. Mai mare cinste pentru o echipă românească nici că se poate. N-a avut-o nimeni și Steaua, prin câștigarea Cupei Campionilor Europeni, și-a ocupat locul de cinste în istoria performanțelor sportive, comparabilă poate cu calificarea la campionatul mondial de fotbal din 1970. Sigur, am avut și avem mari sportivi, deținători de recorduri mondiale, campioni mondiali, campioni olimpici și străluciți campioni europeni. Performanțele lor nu sînt la îndemina oricui și ele reprezintă cărți de vizită și capitele peste care nu se poate trece în istoria mișcării sportive. Dar în fotbal, marea noastră dragoste și speranță, Steaua a realizat ceea ce pușini dintre noi îndrăzneau să viseze măcar. Victoria de la Sevilla a transformat Bucureștii într-o noapte de feerie și numai cine nu s-a încumetat să iasă n-a văzut bucuria de a trăi ecoul unei mari performanțe. A fost ziua de renaștere a lui Ducadam și dovedea că o echipă în cel mai pur și camaraderesc sens al termenului poate ingenuețea unspreeze vedete, supercurtate financiar și pompatate de mijloacele de comunicație pe toate canalele. Vinerea trecută, pe stadionul din Ghencea, în fața a 30.000 de spectatori, jucătorii Stelei și-au luat la revedere de la prima parte a sezonului intern, final care a prilejuit și o festivitate: decernarea titlului de „Maestru internațional al sportului” tuturor componenților echipei. Cei 30.000 de spectatori au venit atât pentru meciul cu Petrolul Ploiești, cit și pentru a dovedi jucătorilor militari atașamentul și dorința lor sinceră de a fi la înălțime în partida de la Tokyo.

La ora aceasta, jucătorii Stelei sînt deja nume care circulă în presa sportivă a lumii și pe buzele tuturor spectatorilor cu o brumă de cultură sportivă. Organizatorii Cupei Intercontinentale au solicitat sute de mii de

fotografii cu echipa Steaua și cu portarul finalei, Helmut Duca-dam. Începînd din 14 noiembrie, canalul 4 al televiziunii japoneze a început difuzarea unui serial despre echipa noastră, realizat la București, serial presărat și cu reluarea loviturilor de la 11 metri, prezentate de altfel spectatorilor japonezi de patru ori în emisiuni diferite. Același post a difuzat finala de la Sevilla de trei ori, justificînd aceasta prin enorma popularitate pe care o face în Japonia acestui sport atît de celebru în restul lumii.

Ultimele trei meciuri ale Stelei, cele cu Dinamo, cu Victoria și cu Petrolul ne-au arătat o echipă aflată în ascensiune, trecută deja de momentul Anderlecht. Steaua a câștigat un mijlocăș, Bălan, om de travaliu și creator, virtutea pînă acum discretă la acest jucător inteligent și de mare modestie. A redat pofta de gol lui Piturcă și i-a reamintit lui Majeuru că n-a înscris decît un gol în actualul campionat. Stingaciu a crescut, iar apărarea și-a confirmat valoarea și forța. La ora plecării, Steaua avea două mari probleme: Băloni și Stoica. Pentru a afla mai multe amănunte legate de situația celor doi și a potențialului fizic al întregii echipe, am solicitat un punct de vedere avizat de la medicul echipei, Valentin Stănescu: „Capacitatea de efort a întregii echipe se prezintă bine. Am făcut tot ce ne-a stat în putință pentru recuperarea lui Băloni, afectat de o ruptură musculară a fibrilării în meciul cu Universitatea Cluj-Napoca. În meciul cu Petrolul, el a avut indicația ca la cea mai mică jenă să renunțe. Așa că în debutul partidei a și fost înlocuit, aflîndu-se la limita restabilității și nevoind să riscăm. Tudorel Stoica a contractat o ruptură musculară în meciul cu Victoria și ridică cele mai multe semne de întrebare. De atunci, el n-a mai făcut nici un antrenament și abia după sosirea la Tokyo va reîncepe pregătirea, spre a fi apt în ziua meciului. O altă problemă e ridicată de adaptarea la fusul orar. Vom încerca să facem un program special de pregătire și acomodare, avînd în vedere fap-

tul că sîntem la limita minimă a timpului de acomodare cu diferența de fus orar”. În ultimul moment, înaintea plecării am aflat că Băloni și Stoica, în scurtul răgaz pe care echipa îl are la trecerea prin Beijing, vor urma două sesiuni de acupunctură cu specialiști chinezi. Cînd dumneavoastră citiți aceste rînduri, ele au avut deja loc și sperăm că Steaua va putea alina la Tokyo o linie de mijloc în formulă completă, mai ales că Tudorel Stoica și-a dorit teribil de mult ca, în compensație pentru absența de la Madrid, să joace meciul cu River Plata într-o manieră deosebită, spre a mulțumi astfel colegilor de echipă pentru că i-au suplinit absența de la Sevilla.

River Plata, echipa anului în America de Sud, desemnată în urma unui complicat sistem de organizare a Cupei Libertadores de America, la care participă cîte două echipe din fiecare țară, a fost prezentată cîtoroilor noștri. Ea vine cu orgoliul de a reprezenta țara cîștigătoare a Campionatului mondial și cu jucătorii aureolați de titluri, zarvă și publicitate. O echipă solidă, tehnică, rapidă, artăgoasă, teatrală și cu momente de joc aproape antipatice care poate fi ținută în friu de pasele orchestrate ale echipei Steaua. Duminică dimineața la ora 7, cînd mulți dintre dumneavoastră abia se vor trezi, vom ști cine este cîștigătoare partidei. Dacă va fi Steaua sau River Plata, simpatia și dragostea spectatorilor noștri pentru cîștigătoare Cupei Campionilor Europeni vor rămîne nestîrbite, dacă nu chiar mai mari. E un mare merit să-ți dispuți această cupă, darămite s-o mai și cîștigi. Toți vom fi cu sufletul alături de reprezentanta noastră și a Europei în această campanie de cucerire a celor mai strălucitori lauri fotbalistici, în împlinirea acestui țel curajos al fotbalului nostru. Duminică dimineața vom afla dacă Steaua a izbutit sau nu să dea contur precis și adresă unui vis al tuturor iubitorilor de fotbal din România. Să-i dorim succes și să-i ținem pumnii.

CORNEL NISTORESCU

Civilizația sportului

Adevărații prieteni rămîn

Handbalul este un sport colectiv unde și munca și bucuria și necazul se împart între membrii echipei. Dar victoriile colective și forța echipei se capătă (de multe ori) prin individualitățile de excepție. Covârșitoarea lor personalitate poate făuri destinul unei echipe, proiectînd-o printre stele, ori, după caz, prăbușînd-o.

Handbalul masculin românesc — 4 titluri mondiale în palmares! — a avut cîteva mari personalități care au transformat de multe ori acest sport în spectacol sublim, ridicîndu-l la rangul de artă, de emoție artistică. O inițiativă lăudabilă a federației de specialitate, una dintre cele mai serioase federații ale noastre, a reunit recent la Craiova, cu prilejul „Trofeului Carpați”, cîteva vedete ale handbalului românesc într-un „meci al amintirilor”. Spectatorii craioveni au venit în număr mare pentru a-i reîntîlni pe mulți dintre cei care, cu ani în urmă, au jurat în cor discret, cu pasiune și dragoste de patrie, să nu cedeze pe semicercuri în fața niciunui adversar.

O lume întregă a salutat atunci cu respect, admirație și simpatie izbînzile handbaliștilor români. Iar noi, milioanele de suporteri ai lor ne aruncasem puncte peste depărtări, emoțiile și simțămîntele calde, trăind alături de ei finale nemuritoare cu secunde de foc ce purtau în ele mărirea și decăderea. Ne-am amintit toate acestea revăzîndu-i pe Gațu, Birtalan, Gunesch, Nica, Lieu, Stöckl, Voina, Samungî, Dincă, Costache II, Marc Sabin, Dan Marin, Titus Moldovan. Dar ne-am amintit, de asemenea, că niciunul dintre ei nu s-a retras pe „ușa din față” cu prilejul unui meci festiv. Ce ne împiedică să ne achitam datoriile morale pe care le avem față de marii sportivi în momentul retragerii lor? Manifestarea publică a respectului pentru cei care s-au dăruit aducînd glorie culorilor patriei ar fi un excelent exemplu stimulatînd în ochii tinerilor porniți pe drumul greu al marii performanțe, ar fi o dovadă că la capătul acestui drum nu-i pîndește uitarea.

Recent, gălățenii au organizat o frumoasă și emoționantă festivitate la retragerea atletei Fița Lovin. Dar de Natalia Mărășescu, Argentina Menis și alte atlete cu care pînă mai ieri ne mindream, vă mai amintiți? Ele cum s-au retras? Ca să nu mai vorbim de Iolanda Balaș, Lia Manoliu și Viorica Viscoleanu zgîndărind rîni demult cicatrizate... Dar marii fotbaliști români cum au părăsit arena? Dobrin, Dumitracu, Iordănescu, Dembrovșchi, Dinu, Vucescu, Rică Răducanu, de ce au fost retrași discret? Sau Loinescu, Constantin, Nunweiler III, Dridea etc...

Pentru a îndrăgi prezentul, trebuie să fim mindri de trecut. De aceea sugerăm forurilor sportive organizarea unor gale a foștilor mari campioni ai sportului românesc. Sala polivalentă — mă gîndesc la ea fiind cea mai mare — ar fi arhiplină. Televiziunea ar avea material înregistrat pentru generațiile următoare care vor dori să știe cum le-au multumit bunicii și părinții lor oamenilor din a căror sudoare, din a căror muncă s-a născut gloria sportivă a României din acești ani. Lacrimile noastre, victoriile noastre, fericirile noastre sportive li se dătoresc. E bine să nu uităm asta. Pentru că nu există o fericire mai mare pentru un sportiv decît atunci cînd compatrioții lui îi dovedesc că adevărații prieteni rămîn și atunci cînd trece gloria.

CRISTIAN ȚOPESCU

● Fără discuție, loviturile de la 11 m au devenit un coșmar mai mult pentru executații, decît pentru portari. Iată, nu mai departe decît săptămîna trecută, spaniolul Chendo a ratat la Tirana, iar peste cîteva zile itălianul Altobelli stabilea un record, irosind în meciul cu Malta două penalty-uri. Să nu ne mai mirăm, deci, că un rețușat executant al loviturilor libere, francezul Michel Platini, a declarat ferm că va refuza să mai încerce transformarea loviturilor de pedeapsă, după cunoscuta ratare de la „El Mundial”, din partida cu Brazilia... ● Două echipe studențești de la Universitatea din Brno au sta-

bilit un nou record european de durată la baschet, jucînd fără întrerupere 76 de ore. Conduși, succesiv, de 5 arbitri, cei 24 de performeri au înregistrat scorul de 5461-5273. Noi am propune pentru „Guinness Book” și pe cei cîțiva spectatori care au rezistat maratonului baschetbalistic ● După cum se știe, suedezul Mats Wilander va absenta, la sfîrșitul săptămîinii viitoare, de la finala „Cupai Davis” pe care echipa sa o va susține, în deplasare, în compania Australiei. Motivul: Wilander se căsătorește cu superbul manechin Sonya, care, după „Masters”, a refuzat o nouă aminare a ceremoniei.

● Sepp Piontek, antrenorul vest-german al reprezentativei Danemarcei, este de părere că responsabilii cluburilor din Bundesliga dau dovadă de lipsă de bun simț angajînd fără discer-

Toată lumea face sport.

nămint tineri jucători danezi. „Iată, a spus Piontek, au fost transferați recent Ravn Jansen la Düsseldorf și Jorgensen la Mannheim, fotbaliști pe care nici eu, care trăiesc în Danemarca, nu-i cunosc defel. Modă-

modă, dar nici chiar așa...”

● „Totocalcio”, pariurile oficiale pentru meciurile de fotbal din Italia, a înregistrat un nou record, în etape a 11-a fiind depuse la casele de pronosticuri 20 478 379 310 lire (precedentul record era inferior cu 470 milioane lire). Cu toate acestea, premiile n-au fost prea ridicate, datorită, se apreciază, folosirii de către pariatori a calculatoarelor particulare, care „ghicesc” mai ușor combinațiile cîștigătoare, înmulțind numărul celor cu 13 rezultate exacte. ● Celebru schior francez Jean-Claude Killy, triplu campion olimpic în 1968, este disputat de două organizații sportive: Federația inter-

națională de schi, care vrea să-i încredințeze postul de președinte al Comitetului de organizare a „Cupei Mondiale”, și Comitetul olimpic francez, în vederea desemnării lui Killy în funcția de președinte al Comitetului de organizare a JO din 1992. Alegere dificilă, dar se pare că cel în cauză înclină spre Olimpiadă.

● După mulți ani de fructuoasă activitate, cunoscutul comentator György Szepesi a părăsit președinția Federației de fotbal a Ungariei, fiind înlocuit de Jenő Somogyi, care, în viața civilă, este director general al rețelei de hoteluri „Panonia”.

LUCIAN OPREA

„Nu-mi spune tu, mie că e în regulă, Abrudane. Am văzut zeci de cazuri cînd omul s-a ridicat de jos, a plecat liniștit acasă, a cinat și a doua zi dimineața nu s-a mai sculat. Pe băiat l-a lovit în plin și l-a aruncat cit-colo, în boscheții de pe marginea șoselei. Ticălosul a fugit. Am dat fuga spre băiat. „Mădăline, ai pățit ceva? Cum te simți?” l-am întrebat eu. El, precum un cascador, se ridică în picioare, își scutură praful de pe pantalonii scurți, se uită cu atenție la genunchi, unde i-au apărut cîteva zgărieturi și vinătăi. constată că bluza lui cea faină s-a descusut în dreptul minecii, și-mi zice: „Bine că-i numai descusută, nea Andrei. Era păcat să se fi rupt o asemenea frumusețe de cămașă matlasată. Nu-i chiar atît de ieftină și-am găsit-o nu ușor”. „Și ce intenții ai acum, Mădăline?” „Păi... să mă duc acasă...” „După un asemenea salt, fieceorule, oricît ai fi tu de zdravăn, tot ar fi bine să te vadă un doctor”, îi zic eu. „Nea Andrei, te știm toți, om săritor și cumsecade, dar nu-i păcat să-i omorîm timpul doctorului dacă n-am nimic?” „Bine Mădăline, du-te acasă. Vezi cum i povestesc întimplarea lui taică-tu, să nu-l sperii”. „Nici o grijă, nea Andrei, voi dovedi diplomația și tactul necesar. Ii voi spune doar că mașina m-a sters, așa ușor”, și băiatul de 12 ani face un semn imaginat cu brațul menit să reconstituie episodul de pe drum, pătrecut cu cîteva minute înainte. „Mare noroc ai avut, Mădăline!” „Recunosc.

Mă gîndesc la o carieră de cascador. Începutul a fost promițător, știu să cad, ce zici?” „Voi, puștii, le luați pe toate ușor. Vin mai tirziu pe la voi să văd cum te simți, i-am zis la despărțire. Pentru motivul ăsta sînt acum aici, vecine”. „Ce să-ți zic, băiatul nu acuză dureri, nu se plînge de nimic, are cîteva zgărieturi peste care am dat cu spirit. Nici nu pot spune însă că e într-o dispoziție strașnică. Stă cam plouat

Să-ți spun sincer, Mihai, sînt preocupat de Mădălin. Vreau să fim siguri că e în afară de orice pericol și te rog să fii de acord să-l vadă doctorul”. „N-are nici un rost, e inutil, dragă Andrei. Dar dacă insiști, mergem”. „Să-ți povestesc un caz, Mihai, că să fii mai convingător. Anul trecut, la doi pași de noi, pe șoseaua națională, dintr-o mașină mare, din acelea care fac curse internaționale, coboară un om mai în

țumit încăodată, și șoferul a plecat. Pînă acasă, la vreo 100 de metri, moșul, cu nepotul alături, au schimbat impresia de călătorie. Ce mașină strașnică, confortabilă, ce cumsecade om, șoferul. Într-un cuvînt, omul n-a dat nici un semn că i-ar fi rău. Au ajuns acasă, au cinat, bunicul a tras și cîteva pahare de palincă, i-a povestit babei cum a călătorit și, bine dispus, s-a culcat. A doua zi dimineață, moșul s-a

la țară, a rezolvat totul. Nepotul își notase pentru orice eventualitate, numărul de înmatriculare al gigantului. Șoferul, bineînțeles n-a pățit nimic. N-avea nici o vină. Ba, dimpotrivă, făcuse totul pentru a preveni o eventuală înrătățire a sănătății bătrînului. „Așa că, hai cu Mădălin la spital!” Băiatul tocmai începuse să acuze dureri de cap. Diagnosticul era același care trebuia pus bătrînului, dacă îl vede la timp un medic. Organismul mai rezistent al băiatului, la care s-a adăugat intervenția la timp și competența a doctorului, au învins.

Problema găsirii autorului accidentului s-a rezolvat ușor. La întrebarea: cum l-a lovit pe băiat? Șoferul a răspuns: „Am avut senzația că băiatul a vrut să demonstreze colegilor că poate trece la cîțiva centimetri prin fața turismului, făcînd o figură de cascador. Nici nu vă dați seama cîte le trec puștilor ăștia prin cap”. Apoi a recunoscut că atenția îi era îndreptată nu spre zebra, ci spre blonda ce tocmai se urcase în mașină. Privirea aceea în care se contopeau „recunoștința”, predilectia pentru „dragostea” la prima vedere, „generozitatea” și cîte și mai cîte, l-au incurajat pe șofer să „atace” rapid și direct. „În interesul vostru, dar și al pasagerilor, al tuturor celor care folosesc drumul, șoferi, feriti-vă de ispite blonde, brunete etc.”, ar trebui să fie motto-ul acestor rînduri.

VICTOR BEDA

Cronica șoselei

Ispita blondă

În camera lui. Dar cu mașina care l-a lovit cum e, Andrei? Spuneai că ai reușit să-i reții numărul”. „În privința asta n-am probleme. Uite aici, am notat tot, tot, număr, tipul mașinii, culoarea, marca, alte „semne particulare” pînă și faptul că în cabină era o tipă cu părul blond am reținut. Ghinionul ticălosului a fost că la cîteva metri de el am fost eu, șofer trecut prin ciur și prin dirmon, care a observat totul. N-are nici o scuză. Drum uscat, aglomerație nu, vizibilitate perfectă, iar băiatul era pe trecerea de pietoni. Am sesizat, omul de la volan era concentrat spre blondă, nu să vadă drumul. Da, bineînțeles, am dat toate datele la post, care a și anunțat mai departe. Nu-mi fac probleme că nu va fi descoperit autorul.

vîrstă, cu fiul său, un băiat de vreo 12 ani, exact ca Mădălin. Creșesc cînd zic coboară, pentru că bătrînul, un om de vreo 70 de ani, se împiedică de scara mașinii și cade, lovindu-se la cap. Șoferul trage mașina pe dreapta, îl ajută pe om, cu sprijinul fieceorului, să se ridice în picioare și-l întrebă îngrijorat: „Ați pățit ceva, simțiți dureri? Spuneți-mi, vă rog, spitalul e la doi pași”. „Nu dragă, n-am nimic. Vă mulțumesc din suflet că ne-ați adus, vorba aia, pînă-n poarta casei. Aș fi bucuros să serviți o gustare la noi. Callabosii și cîrnații proaspeți ne asteaptă”. „Vă mulțumesc, dar știți cum e viața noastră, a șoferilor care conducem asemenea mașini. Avem un mers exact ca al trenului, nu ni se îngăduie nici o întîrziere”. Bătrînul i-a mai mul-

sculat greu. „Să fie cumva efectul palincii? N-am băut decît două pahărele. Mămă, căci așa îi spunea el soției, mă doare groznic capul, mai stau puțin culcat”. „Bătrîna i-a făcut un ceai, i-a dat un antinevralgic și l-a ajutat să se întindă. Nepotul s-a așezat pe un scaun lângă patul bunicului și a început să-i citească așa cum îi plăcea lui. După vreo oră, puștiiul intră speriat în bucătărie. „Bunică, moșul oftează din greu, horcăie, se vede că-i e rău”. Cînd a venit doctorul, n-a avut decît să constate decesul bătrînului. Era firesc să se stabilească cum s-au întîmplat lucrurile și, mai ales, să se identifice mașina care îi transportase pe cei doi, bunicul și nepotul. Perspicacitatea puștiiului, da, un copil simplu de

Comentariul
săptămânii

Dreptul suprem

S-au împlinit, la 10 decembrie, 38 de ani de la adoptarea „Declarației universale a drepturilor omului”, document cu valoare de pionierat care recunoștea, pentru întâia dată în istorie, egalitatea „în demnitate și drepturi” a tuturor cetățenilor Terrei. Era un moment de răscruce al istoriei umanității, cind abia se încheiase o mare conflagrație mondială, soldată cu un uriaș număr de victime — peste 50 de milioane. Oamenii simțeau nevoia consfințirii, într-un document juridic internațional, a drepturilor lor, încălcate de cizma fascismului, de marșul coloanelor militare.

Completare firească a Cartei O.N.U., Declarația universală a drepturilor omului exprima increderea în forța dreptului în fața dreptului forței, inscria noi norme de etică, democratice, sublinia inadmisibilitatea oricărei discriminări, atât rasiale cât și de altă natură. Documentul — a cărui dată de adoptare este marcată pretutindeni ca „Ziua drepturilor omului” — a constituit un puternic stimul în amplul proces din perioada postbelică de înaintare spre democrație și progres a popoarelor lumii. Aniversarea constituie, an

în lumea bogățiilor, căreia îi place să pozeze în „apărătoare a drepturilor omului”, simpla examinare a realității cotidiene face să apară adevăruri triste: oameni ce nu au asigurată dreptul la muncă, la existență demnă, trăind la marginea societății, în sărăcie și disperare. Și nu citeva excepții, ci cu zecile de milioane, în timp ce citeva mii de mari bogătași se scaldă în lux și opulență. Distorsiunile lumii contemporane, perpetuarea relațiilor profund inechitabile dintre lumea industrializată și țările subdezvoltate, a marilor decalaje economice și tehnologice ce se adâncesc continuu, provoacă criză după criză, un adevărat cerc vicios din care nu se poate ieși decât prin voința unanimă a statelor, de a da un nou chip, mai drept și echitabil contemporaneității. Un rol deosebit de periculos joacă în acest

România socialistă s-a afirmat și se afirmă ca unul dintre cei mai activi promotori ai intereselor și aspirațiilor vitale de libertate și independență, de pace și progres ale tuturor popoarelor lumii, arătând, în repetate rânduri, că în lume există numeroase probleme umanitare care își așteaptă rezolvarea: inegalitățile politice, economice și sociale, practicile discriminatorii pe motive de rasă, subdezvoltarea, foamea, analfabetismul, sfidările la adresa umanismului reprezentate de toxicomanie, pornografie, terorism, violență etc. În acest context, țara noastră a relevat că astăzi, mai mult ca oricind, pe primul plan stă asigurarea păcii, independenței, a drepturilor popoarelor de a fi libere, a dreptului omenirii la viață, la pace. „Se discută mult în lume — releva președintele Nicolae Ceaușescu — despre drepturile omului, dar se uită sau nu vrea să se ia în seamă, dreptul fiecărui popor, al omului la independență, la pace, la viață!”

Acțiunile perseverente și constructive ale României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu — în ale căror ample suite referendumul de la 23 noiembrie constituie un moment cu largi semnificații — consacrate încetării cursei înarmărilor, în primul rând a înarmărilor nucleare și trecerii la dezarmare, asigurării condițiilor de pace pentru generațiile prezente și viitoare, sint caracterizate de un cald umanism, de preocuparea responsabilă pentru destinele omenirii. „Ziua drepturilor omului” constituie un prilej de profundă satisfacție și mândrie patriotică de a sublinia că în România socialistă drepturile fundamentale ale omului și-au găsit concretizarea în asigurarea deplinei egalități între oameni, în realizarea unor relații economice și sociale echitabile, care permit fiecărui cetățean să ducă o viață demnă, în accesul liber la învățământ, cultură și știință.

ION VIRGIL ■

Isi are fiecare profesie biografia sa, palierele de expresie, trecerile de nivel, răsturnările de efect, o forță de adaptare anume. De ce ar face gazetăria excepție?

Am avut posibilitatea de a discuta cindva cu un ziarist de prestigiu, corespondent special la un mare cotidian de circulație planetară. Fusese în micul grup de reporteri aflat la bordul unui bombardier pentru a relatea debarcarea în Normandia. Dincolo de cite a apucat să-mi spună din viața-i agitată de corespondent de front, a reușit să-mi transmită, fără să vrea probabil, o convingere: succesul de public, gloria reportricească a rămas definitiv marcată de ocazia ivită atunci deși atâtea alte evenimente au trecut în raza condeiului bine exercersat și pe deplin convingător în ce avea de spus. Cind amintirile au fost rechemate de prin sertare și puse, cite au încăput, în coperti de carte și încredințate bibliotecii, penița s-a răsucit pe călcâie căutându-și alt mod de a exista. Purtătorul s-a alăturat contemporanilor săi mai tineri și mai puțin glorioși în fructificarea șansei de a asculta pașii umanității în pretins voioasa stare de pace.

Reciclarea peniței s-a statuat ca o necesară operație cită vreme, în dinamica ei, trăirea omească riscă a ne găsi nepregătiți, poate incapabili, de a sesiza cum se numesc și cum trebuie purtate instrumentele de succes în dialogul cu cel mereu situat în zona de gravitație a informației. I-a fost rezervată corespondentului pe frontul păcii delicata misiune de a explica

ce grea devine, cu trecerea timpului, haina existenței în liniște. Cu fiecare an se scurg prin tăisul peniței statistici spăimoase privind spirala cheltuielilor militare, cuprinderea distructivă a exploziilor-experiment, nevinovate doar cit nu au devenit — încă — eveniment, încărcături nucleare ce ne sint rezervate pe cap de locuitor ori de cite ori putem fi ucisi astăzi,

pacostea care se poate naște, chiar fără ca cineva s-o vrea anume, dacă lucrurile vor curge tot astfel înainte.

Un element de noutate a apărut în forța avertismentelor, declarațiilor și angajamentelor dinspre cancelariile diplomatice către noi, muritorii obișnuiți, referitoare la cursa înarmărilor și la accelerarea perfecționării militare.

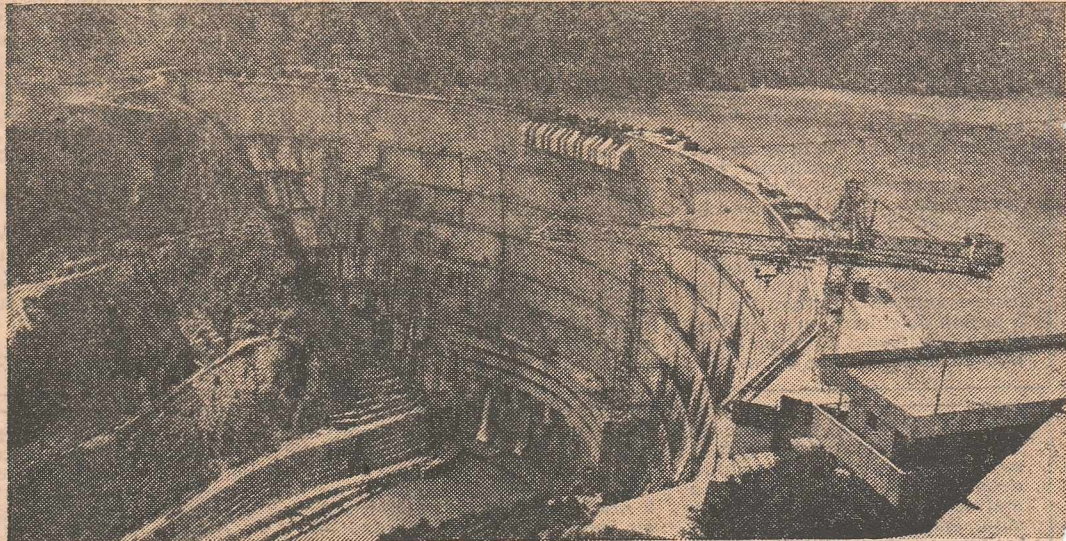
Decizia României, la propunerea președintelui său, de a proceda la o reducere unilaterală a armamentelor efectivelor și cheltuielilor militare a impus în coloanele presei internaționale un limbaj aparte, definind procesul ieșit din sfera teoretică și intrat în faza practică, efectivă, concretă. Urmărim cu plăcere, de săptămîni și luni cum ziare și reviste, posturi de radio și televiziune din țări dispersate pe întregul glob terestru întretin interesul în jurul noii inițiative românești, stimulative în planul exemplului, generator de încredere, optimism, de speranțe. Nimic nu ne poate împiedica să credem că ziaristul de azi se află în fața unui nou și exigent test al capacității și energiei profesiei. Știința de a pune în valoare semnificația și puterea de mobilizare a unor inițiative politice, de asemenea calibru, pe bună dreptate apreciate drept istorice, definesc pregnant acordul la epocă și la comandamentele sale cele mai de sus.

Ne rămîne bucuria de a ști că punctul de pe scoarța terestră care solicită o astfel de reordonare pentru meseria noastră se cheamă București.

NEAGU UDROIU ■

Virstele
peniței

prin declanșarea focoarelor existente, în comparație cu ziua de ieri sau cu aceeași dată a anului trecut. Grafiind în conștiința omenirii civilizația, în tot ce are de arătat la cota prezentului, privind să zicem dintr-o navă spațială imaginară ce se întimplă pe continentele globului, observind și relatind pentru ascultătorii de azi și cititorii de mâine, gazetarul și-a angajat existența profesională în contul destrămării oricărui demers însemnând ruină, distrugere, neînțînță. Isi revendică presa, în corpul său de seriozitate și deplină răspundere, în contextura evenimentelor la zi, o merituoasă stăruință în a explica raul ce vine de la toate cite se întimplă pe autostrăzile înarmării,

Șantierul barajului hidrocentralei care se construiește în prezent pe riul Ingur, în R. S. S. Gruzia

În căutarea
fabulosului
Keops

S-a abătut oare arhitectul ce a construit piramida lui Keops de la principiile constructive ale celorlate monumente de acest gen, și printr-un mare bluf a reușit să-i tragă pe sfoară pe jefitorii de morminte și pe căutătorii de comori, dar și pe oamenii de știință? Aceasta este întrebarea la care a încercat să găsească răspuns o echipă de cercetători francezi care au obținut permisiunea de a examina indeaproape, folosind cele mai moderne mijloace tehnice, colosul ce însumează un volum de peste 2,3 milioane de metri cubi de piatră. La începutul anului 1986, doi arhitecți francezi — Gilles Dormion și Jean-Patrice Goidin au identificat în modul de construcție al piramidei lui Keops o serie de anomalii care, după opinia lor, sint greu de corelat cu structura precisă și cvasiperfectă a acestui monument de arhitectură. În cursul unor măsurători microgravimetrice, ei au constatat o serie de „disparități de densitate în structurile piramidei. Acestea i-au condus la concluzia că în paralel cu cunoscuta cale de acces la așa-numitul mormint al reginelor, ar există, trei sau mai multe cavități. Mai mult chiar, ei au emis ipoteza că deasupra acestei căi de acces ar trebui să mai existe încă un coridor, a cărui intrare ar fi atît de bine mascată încît nu a fost deocamdată descoperită și care ar trebui să ducă la o cameră situată deasupra camerei regelui, cum este numită cavitata cunoscută în prezent. În acest caz, piramida

lui Keops ar fi singura dintre cele 82 de construcții de acest fel din Egipt în care camera mortuară nu ar fi situată pe linia respectivă, sub linia bazei construcției.

Ipoteza este confirmată și de o cavitate goală descoperită de mai de multă vreme, care se află la 60 metri deasupra liniei bazei. După părerile experților, această cameră a fost jefuită în urmă cu mai multe milenii, probabil în perioada celei de-a șasea dinastii, cind au fost prădate templul și construcțiile exterioare. Autoritățile egiptene au permis celor doi arhitecți francezi să efectueze două foraje în piatra piramidei pentru a depista unde ar putea fi localizată presupusa cameră secretă. Din păcate forajele sub diferite unghiuri și avind un diametru de 33 de milimetri, nu au dus la rezultate concrete. După ce s-a ajuns la adîncimea de 230 cm, aparatele au identificat un strat de mortar argilos de 10 cm., după care a urmat un strat dur de nisif cristalizat. Deocamdată lucrările de foraj au fost suspendate pînă la procurarea noilor instrumente necesare pentru străpungerea straturilor mai dure, însă Dormion și Goidin au declarat presei că rezultatele de pînă acum vin în sprijinul ipotezei lor privind existența unei camere nedescoperite încă.

Părerile sint împărțite în ce privește confirmarea îndrăzneței teorii. Dr. Mahmud Abdurazeg, funcționar superior în Administrația egipteană a antichităților aprea, într-un interviu, că speranța de a găsi mormintul lui Keops este deocamdată prematură. Iar egiptologul francez, Jean Philippe Lauer, în vîrstă de 84 de ani, expert în problemele piramidelor, afirma: „Căutătorii de comori au reapărut. Acest lucru nu are nimic comun cu știința”, adăugind că și în cazul descoperirii altor cavități

acestea nu vor avea nimic comun cu Keops a cărui cameră mortuară a fost descoperită în urmă cu secole. Dr. Ahmed Kadri, director al Administrației egiptene a antichităților, opina însă: „Nu căutăm comori, ci să ne îmbogățim cunoștințele, în primul rînd să obținem noi date despre construcția internă a piramidelor”. Deocamdată cercetările sint abia la început și nu s-a găsit încă formula „Sesam deschide-te”. Asupra unui lucru există, totuși unanimitate printre savanți și anume că piramidele de pe platoul Gizeh mai ascund încă secrete. De aceea cercetările continuă.

Argentina
del Mar

Ideea nu a fost foarte nouă, dar readucerea ei pe tapet a surprins plăcut pe mulți argentinieni. În cursul unei furtuncase dezbateri asupra situației social-economice a țării, președintele Raul Alfonsin a propus construirea unei noi capitale, la aproximativ 950 kilometri la sud de actuala metropolă — Buenos Aires. Șeful statului argentinian a precizat că a vizitat zona unde urmează să fie ridicat noul centru politic al țării și a fixat chiar locul de construcție al viitoarei capitale — ce va purta numele de Argentina del Mar. Și anume pe Rio Negro (Riul Negru), la aproximativ 20 de kilometri în amonte de vărsarea lui în Oceanul Atlantic, pe cele două maluri ale acestui curs de apă, între localitățile Viedma și Carmen de Patagones.

Un proiect privind mutarea capitalei fusese anunțat cu mai bine de o sută de ani în urmă,

cind președintele Sarmiento, politician liberal ajuns la cîrma țării după războiul din 1871, propuse ceva similar. Însă atît proiectul său, cit și altele asemănătoare au trebuit să rămînă doar pe hîrtie ca urmare a cursului urmat de istoria acestei țări, marcat de loviturile de stat și instabilitate politică. Intre timp, ca urmare a disparițiilor economice dintre regiunile țării, mai ales între Nord și Sud, problema a devenit acută. La Buenos Aires trăiește aproximativ 35 la sută din populația de 30 milioane de argentinieni. Statisticile arată că aproximativ 83 la sută din locuitorii țării locuiesc deja în oraș, mai ales în partea de Nord. „Trebuie să ne deplasăm spre Sud — a arătat președintele Alfonsin — către Antarctica, unde ne vom afla în imediata apropiere a unor uriașe zăcăminte de materii prime”. O nouă metropolă, situată mai la sud, ar fi menită, în opinia sa, să dea un impuls hotărîtor în acest sens. Noi întreprindem, noi mine, noi locuri de muncă într-o vastă regiune cunoscute Patagonia vor da întregii economii argentiniene un mare avînt, apreciază experții.

Totodată, prin această „deplasare spre Sud” se dorește să se facă mai atractive pentru populația ce preferă în prezent să se aglomereze în Nordul țării și zonele sudice mai puțin favorizate de climă și subdezvoltate economic. Experții apreciază că și administrarea țării ar deveni mai eficientă în momentul cind sediul ei ar fi plasat într-un oraș mai mic. În orice caz, un lucru este limpede pentru autorii proiectului: nu se are în vedere mutarea întregului Buenos Aires, care va rămîne principalul centru economic și cultural al țării. Dimpotrivă, la Argentina del Mar vor fi deplasate numai sediile guvernului, parlamentului și ale altor instituții de stat.

Nu se dorește crearea unei metropole gigantice cum s-a procedat în cazul noii capitale a Braziliei. În Parlamentul Argentinei a fost prezentat cea proiectul de lege privind construirea pînă la sfîrșitul anului 1989 a noii capitale. Forul legislativ urmează să ia o decizie în acest sens.

Este de remarcat că pe plan internațional, tendința de a întemeia noi capitale a avut o anumită continuitate în acest secol. Astfel, Australia și-a construit, în 1913, o nouă capitală federală la Canberra, nu în ultimul rînd pentru a da expresie conștiinței pregnante a unității și independenței dobîndite de fosta colonie britanică. Brazilia și-a transferat, în 1960, capitala de la Rio de Janeiro la Brasilia, în interiorul țării, printre altele și pentru a impulsiunea dezvoltarea acestei zone. India și-a construit un nou sediu al guvernului la New Delhi, iar Pakistanul a mutat capitala la Islamabad, în centrul țării, în locul orașului Karachi, situat pe litoral. În Nigeria se manifestă tendința de a detrona Lagos și a edifica o nouă capitală la Abuja, în interiorul țării, cum se întimplă și în Tanzania, unde se înregistrează o deplasare a interesului de la Dar-Es-Salam spre localitatea Dodoma. Ideea de a crea noi capitale se vehiculează și în Japonia, Mexic, Venezuela și Thailanda.

Revenind la Argentina, trebuie remarcat faptul că nu este întimplător că proiectul unei noi capitale a fost reluat în contextul actualului proces de democratizare ce a căpătat amploare în această țară. Pentru că, așa cum releva și influentul ziar argentinian „La Nacion”, în Argentina „se pot face, acum, din nou planuri de viitor”.

ROMEO NADĂȘAN ■

Cu ochii deschiși prin lumi de întineric

Un meditator cu punța plină

Zilele trecute, am dat în podul casei mele peste o lădiță cu fel de fel de hirtii adunate de-a lungul anilor. Printre ele am găsit și un bilet de intrare la sala Pleyel din Paris din 9 iunie 1977 și un prospect însoțitor al unui spectacol sui-generis al unei secte orientale. Prospectul făcea invitația la o „conferință excepțională” a trei „guvernatori” ai sectei, menționând în esență că aceștia vor demonstra că „creierul este domeniul tuturor posibilităților”, că prin programele „meditației transcendente” omul poate realiza levitația, invizibilitatea și în general toate dorințele...

În acea perioadă, astfel de spectacole aveau loc în multe țări occidentale.

Am mers în seara aceea la spectacolul oriental cu un amic, conștienți fiind de la bun început că ar putea fi vorba de prestidigitatie, scamatorie sau iluzionism. Îmi amintesc cum, atunci, în fața a 700-800 de persoane venite acolo prin publicitate obișnuită a oricărui spectacol, cei trei așa-zii guvernatori — un fel de discipoli mai instruiți ai fondatorului sectei — au încercat să convingă publicul printr-o pseudofilozofie orientala-mistică, incită și fără nici un înțeles, de ceea ce poate „ilumina” individul prin metoda „meditației transcendente”.

Dar cum publicul atras acolo nu venise pentru povești ci pentru spectacol, după vreo treizeci de minute ceru cu insistență să se demonstreze practic o levitație, o invizibilitate, cel puțin a unuia din cei trei „maestri” prezenți. Spre stupoarea sălii însă, în fluierăturile și hulele spectatorilor, unul din ei a explicat atunci că sala Pleyel nu este un Music Hall...

Am plecat în seara aceea de la renumita sală a Parisului cu mai vechea convingere pe care o aveam despre secte. Această convingere mi-am întărit-o cu o săptămână mai târziu, când Andrew Wilmut, unul din așa-zii guvernatori ai sectei care „operează” — cred că este termenul cel mai potrivit și veți vedea de ce — în Anglia, declara ziarului „New of the World” că „prin meditație și fără cel mai mic efort, omul poate găsi în el puteri paranaturale. În ce mă privește, declară el ziarului, eu nu stăpinesc decât levitația dar am văzut deplasări de obiecte sau oameni care trec prin zid sau văd dincolo de cimpul lor

vizual numai prin voința lor...”

De altfel, acela căruia astăzi i se spune „Sanctitatea Sa Maharishi” susține că ar fi creat o mie de „discipoli zburători” încă din anul 1977, dintre care 75 s-ar afla numai în Anglia.

Dar să vedem mai îndeaproape cine este această „sanctitate”? El se numește Maharishi Maheshi Yogi și s-a născut în India la 12 ianuarie 1920. După ce și-a făcut studiile la Universitatea din Allahabad și a obținut licența în fizică și matematică, considerând că munca de profesor este mai oboseală și mai puțin rentabilă s-a adresat lui Swami Brahmananda Savaswati, alias „Guru Dev”, să-l instruiască în cele ale „meditației spirituale”.

Și după o „facere totală” de doi ani în „Valea sfinților” la Uttar Kashi, la poalele Himalayei, noul și marele „maestru” s-a declarat gata să „salveze omenirea” prin „meditație transcendentă”. În 1958, îl găsim pe noul „maestru” la San Francisco comemorând memoria „magistrului său”, ocazie cu care Maharishi Maheshi Yogi declară că a primit o „inspirație” să inaugureze „mișcarea mondială pentru regenerarea spirituală a umanității”. El arăta atunci că „dorește să dea un nou curs lumii, să învețe omenii ca printr-o metodă directă să ajungă la pacea interioară care există în fiecare această împărăție de care Hristos și toți marii profeti au vorbit...”

În 1965 a constituit „Societatea internațională a meditației”. În 1971, Maharishi, făcându-și publicitate asupra puterilor sale paranaturale, își anunță intenția de a „se multiplica el însuși” formând profesori ai noii „științe de inteligență creatoare”, prin tehnica „meditației transcendente”. În ianuarie 1972, fondatorul sectei inaugurează un „plan mondial de cucurere a lumii...” Următorii ani au fost declarați de „Sanctitatea Sa” Maharishi după cum urmează: 1973 — „anul acțiunii”, 1974 — „anul realizării”, 1975 — „anul plenitudinii”, 1976 — „anul guvernului mondial”, 1977 — „anul societății ideale”, 1978 — „anul invincibilității” etc.

Treptat, treptat, ineptiile indianului escroc au prins printre creduli occidentali care se și vedeau zburind pe deasupra străzilor marilor metropole înfășate de mulțimea autoturismelor.

Dar ca să poți zbura, sau să devii invizibil, sau să treci prin perele este necesar să te dezbraci mai întâi de întreaga personalitate și să-ți debarasezi memoria de tot ce există în ea. Așa se face că toți adepții sînt obligați ca la intrarea în sectă să completeze chestionare pe cit de complete, pe atât de indiscrete. Credulul trebuie să-și dezvăluie întreaga sa viață și tot ceea ce cunoaște din munca, din activitatea sa.

În schimbul tuturor acestor date el primește o formulă considerată ca fiind proprie, denumită „mantra”, formată din câteva cuvinte de origine sanscrită, pe care trebuie s-o repete în timpul „meditației” în așteptarea „iluminării” și „ascensiunii spre tavanul camerelor”. (Man — rădăcina cuvintului „mantra” — ar evoca activitatea mentală. Un fost adept al sectei arăta că i s-a spus la intrarea în sectă că „sunetele mantrei au influențat vibratoarele asupra creierului eliminând stresul”).

Secta lui Maharishi reprezintă astăzi în occident una dintre marile afaceri din domeniul exploatarea ignoranței. El și-a stabilit sediul central în Elveția, și-a organizat așa-zise universități pentru instruirea de noi profesori în ale „levitației” și „invizibilității”, și-a cumpărat câteva canale de televiziune în S.U.A., și-a constituit noi centre pentru adepți.

În 1978, secta a cumpărat în Anglia un castel istoric, Mentmore Towers, împreună cu cele 400 hectare teren. În Statele Unite a mai cumpărat hoteluri în marile orașe, alte bunuri imobiliare, a făcut investiții în mari afaceri și în industria de autoturisme etc. În scopul extinderii influenței sale în Franța, în 1980 Maharishi a intenționat să cumpere uzinele textile „Sapitex” dar opoziția muncitorilor acestora și a populației regiunii au dejucat planul indianului afacerist.

În ceea ce-l privește, el dispune de averi ale căror evidențe sînt ținute de computere, are avioane și elicoptere personale ducind o viață de lux și huzur. Iar pentru a nu se plictisi în perioadele sale de „facere” este inconjurat nu mai puțin de 108 secretare particulare care prin grațiile lor îl ajută să „mediteze” în continuare cum să „ilumineze” umanitatea și cum să mai exploateze naivitatea și credulitatea oamenilor.

În toată această afacere este interesant de văzut însă că ceea ce nu mai prinde în lumea orientală (în India secta nu se bucură de audiență) se vinde ușor în occident unde există încă oameni ce se lasă ușor înșelați.

I.G. VULCĂNEANU ■

Un cartof, o...

Dea Van Hemert din localitatea olandeză Apeldoorn s-a întors acasă încărcată cu tot felul de cumpărături, ca orice gospodină care vine de la piață. S-a descotorosit de punși și de sacose, a intrat în bucătărie și fără să mai piardă vremea s-a apucat de gătit. Norocul ei a fost că nici unul din cei 2 copii nu a vrut cartofii copleși, căci...

Intr-o plasă de 5 kg. în care se aflau ambalați cartofii, Dea Van Hemert a dat peste unul mai măricel acoperit cu pământ. A început să-l curețe cu migală (binecuvîntată fie meticulozitatea feminină!) și din învelșii de pământ a ieșit la iveală nici mai mult, nici mai puțin decît o grenadă rămasă de pe vremea

celui de-al II-lea război mondial. Recoltată mecanic, grenada a ajuns să fie preambalată în acel saculeț. Ar mai trebui să adăugăm că localitatea Apeldoorn se află situată cam la 35 km mai la nord de Arnhem (mai fineți minte „Un pod prea îndepărtat” — cea mai amplă acțiune aeropurtată, cu peste 14 000 de participanți?).

Oricum gospodina olandeză se poate socoti fericită: era vorba doar de o grenadă (nemțească sau „aliată”, nu ni s-a precizat). Să ne gândim că în cazul unui război nuclear, pe care nu-l dorim nici măcar ipotetic, nu s-ar mai găsi nimic. Un cartof, o...

Să reținem declarația lui Dea Van Hemert: „Cred că m-au costat cam scump cartofii!” Noi am putea spune că a scăpat ieftin.

DAN DĂNUȚ DORU ■

Oaspeți ai redacției

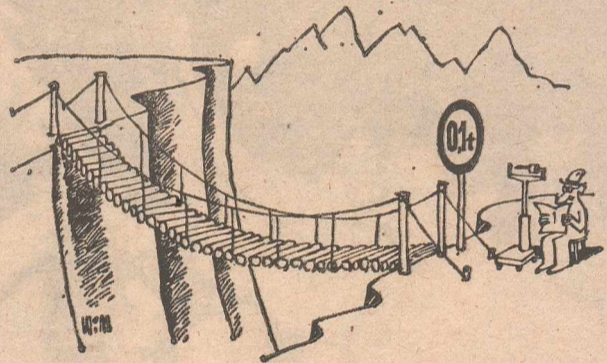

De curind, revista Flacăra a avut ca oaspete pe Karl Barth, redactor șef adjunct la Neue Berliner Illustrierte, din R.D. Germană, aflat pentru prima oară în România. Colegul nostru berlinez a vizitat mai întâi Capitala, apoi a făcut o deplasare în județul Brașov. Ne-a mărturisit

că a fost impresionat de ritmul impetuos în care se construiește în România, de modul ingenios de rezolvare a unor probleme cu care se confruntă țara noastră. I-au stîrnit admirația lucrările de reamenajare a cursului Dimboviței și a apreciat cu entuziasm marile posibilități de recreere și odihnă puse la dispoziția oamenilor muncii în Poiana Brașov. Deplasările la obiective industriale din Capitală, la o fermă zootehnică din Codlea, la o fabrică de mobilă și la serele din aceeași localitate i-au oferit o imagine fidelă a drumului de dezvoltare multilaterală pe care se află angajată România. Dar cel mai mult, ne-a mărturisit la plecare, l-au impresionat oamenii: deschiși, ospitalieri, harnici și întreprinzători, fără odihnă pentru mersul înainte al țării lor.

Mulțumim și pe această cale pentru modul exemplar în care factorii competenți s-au străduit să-i asigure un sejur cit mai plăcut oaspetelui nostru.

Lumea se amuză

(După „N.B.I.” — R.D.G.)

Avalanșa legilor antievreiești

La 16 aprilie 1944 apare ordonanța guvernamentală privind declararea și confiscarea averilor evreiești. „Toți evreii de pe teritoriul țării sînt obligați să-și declare averea pînă la 30 aprilie 1944... Trebuie declarată întreaga avere, mai puțin obiectele de mobilă, de îmbrăcăminte și de gospodărie. Și acestea se cer declarate, dacă valoarea lor depășește 10 000 de pengő”.

În aceeași zi, Pesti Hirlap publică un comentariu în care arată că dispozițiile privind declararea și punerea sub sechestru „a averilor evreiești reprezintă o verigă importantă în lanțul măsurilor legale care au văzut de-acum lumina zilei, în legătură cu problema evreiască”.

Tot la 16 aprilie, Baký László adresează o chemare întregii populații a țării, cerind fie denunțarea evreii care încalcă dispozițiile. În numeroase cazuri au ajuns deja a cunoștința organelor de poliție că unii evrei încearcă să se sustragă de la efectul ordonanțelor date pentru reglementarea problemei evreiești. Este în interesul naunii, ca legile antievreiești să se aplice ută la sută”.

În aceeași zi, Eva Heyman consemnează în jurnalul său:

„16 aprilie. Azi a venit din Budapesta un ar de-al mamei care s-a creștinat, funcționar la hotelul Pannonia. Îl cheamă Alex aufman. A adus pentru mama și nenea éla acte false pe care le-a furat din hotel. A vrut să-și ajute să fugă la Budapesta. A fost o zi groaznică, micul meu jurnal. Când bunica a auzit despre ce-i vorba s-a trîntit la pămînt și realmente irceput să urle. Tipa că mama este o sasină: dacă ea și nenea Béla fug, o vor țide pe ea în locul lor. Atîtea lucruri și it de groaznice a spus, încît mama și-a it cuvîntul de onoare că nu va fugi nimeni din casă. Fie ce-o fi!... Alex a reat despre tot felul de orori ce se comit Budapesta față de politici și față de

evrei, așa că mama m-a trimis afară din cameră, iar bunicul m-a dus la Maricica, ca să nu ascult asemenea lucruri înfiorătoare. A trebuit chemat iar medicul la bunica. M-am întors după masă țîrziu. Mama plîngea în hohote și a spus că am scăpat ultima șansă și vom crăpa toți în Polonia. Acest lucru îl aud pentru prima oară din gura mamei. Deci este adevărat, ne duc în Polonia. Ca pe Marta”.

La 20 aprilie, Ministerul Apărării ordonă confiscarea aparatelor de radio. La 21 aprilie apare o ordonanță guvernamentală privind punerea sub sechestru a mărfurilor, mobilierului și instalațiilor aparținînd prăvăliilor evreiești. „Ellenzék” din Cluj anunță în titlu tipărit cu 10 al-dine: „Începînd de azi se închid toate prăvăliile evreiești”.

Tinerii au dreptul să știe

Jurnal însingurat

La 21 aprilie 1944 Consiliul de Miniștri dezbate și aprobă ordonanța privind încetarea angajării și întrebunțării evreilor în munci cu caracter intelectual. Paragraful 1: „Evreii nu pot fi încadrați sau întrebunțați ca funcționari, ca alții de angajați intelectuali... în întreprinderi industriale (comerciale), miniere, metalurgice, bancare, financiare, de asigurări, în întreprinderi de comunicații, cu caracter agricol...”

La 23 aprilie apare ordonanța ministrului alimentației publice privind limitarea aprovizionării cu alimente a evreilor.

La 29 aprilie, primarul Budapestei precizează printr-un ordin că în victuete limitării aprovizionării evreilor cu alimente, nici evreii care sînt îngrijiți în căminele de binefacere nu pot primi alimentația de care beneficiază ceilalți. În continuare se dispune ca, întrucît în căminele de binefacere nu există condiții pentru a pregăti separat mîncare — adică mai săracă în calorii — toți evreii să fie șterși din evidența acestor cămine și mutați la „căminul celor fără adăpost”. Se admite

o singură excepție. Cei 28 de evrei debili mintali. Din motive de securitate publică, aceștia sînt lăsați, pînă la noi dispoziții, pe vechile locuri, micșorîndu-li-se însă, se înțelege, porțiile de mîncare.

La 30 aprilie apare ordonanța guvernamentală privind editarea operelor autorilor evrei. „Este interzis să se multiplice, să se editeze, să se pună în circulație opere literare de autori evrei”. Lista conține numele a 117 autori evrei autohtoni și 34 din străinătate.

La 2 mai, Ministerul de Interne interzice evreilor să folosească băile populare.

Reglementările acestea, oricît de dure și necruțătoare erau, generau unora, în mod paradoxal, pe lingă spaimă și un sentiment de liniștire. Încrederea ridicolă în legalitatea horthystă n-avea, fi-

rește, nici un temel. În fiecare zi, în fiecare oraș și sat se petreceau zeci de fapte care dovedeau că, paralel și concomitent cu aplicarea noilor ordonanțe, nu numai autoritățile horthyste locale și reprezentanții Gestapo-ului își făceau de cap, ci oricare ofițeraș sau instructor levente, oricare funcționar sau jandarm își putea permite orice abuz față de evrei.

Patrule de jandarmi sau de polițiști, uneori chiar grupe de militari horthysti intrau în case sub pretextul unor percheziții și luau tot ce se nimerea: bijuterii și încălțăminte, lenjerie de pat și haine, mînuși și ață de cusut. Unii se simțeau obligați să invoce un motiv: „pentru eroicii noștri camarazi care luptă pe front”. Alții pur și simplu înhățau tot ce le cădea în mînă și plecau. Se putea întâmpla și mai rău. Să te dea pur și simplu afară din casă și, în apartament, luîndu-ți în stăpînire întreg avutul, să se instaleze un ofițer, un polițist sau un înalt funcționar.

„Zbrîniitul strident al soneriei — își va aminti Hegedűs Molnár Anna, deportată

din ghetoul din Satu-Mare — ne-a trezit în zori dintr-un somn adînc și neliniștit.

Femeia de serviciu a intrat înspăimîntată să ne spună că un polițist îl caută pe soțul meu. Dar polițistul pătrunsese deja în dormitor. Nu vă speriați, ne-a spus politicos, nu s-a întîmplat nimic, îl rog doar pe domnul director să se îmbrace repede, iar dumneavoastră doamnă împachetați-i între timp două schimburi de rufărie și alimente pentru două zile.

L-am rugat să iasă din dormitor pînă mă ridic din pat. Mi-a declarat că nu poate părăsi încăperea și nici măcar nu s-a întors.

„Soțul și-a luat rămas bun de la mine și de la copiii disperăți, dar am reușit cu toții să ne stăpînim lacrimile; hohotele noastre au izbucnit doar în clipa în care polițistul a tras ușa după el...”

Au mai dus din clădire și un avocat bătrîn și bolnav, pe dr. Borgida Endre.

Abia au plecat și soneria s-a auzit din nou. Pe atunci orice firîit ne răsucea nervii, ne împungea drept în inimă — nu ne puteam aștepta la nimic bun de la un venetic.

În ușă — un ofițeraș arogant. Întîmplător îl cunoșteam din vedere. Îl cheama Solyom Zoltán, instructor la organizația levente, antisemit și sadic notoriu.

N-a găsit necesar să se prezinte. „Vreau să văd locuința” a spus pe un ton energic.

— Camera aceasta, am început eu să arăt...

— V-am precizat că nu o cameră, ci locuința, casa întreagă mă interesează, m-a întrerupt nervos.

— Doar nu intenționați să ne luați toată casa?

— Nu, nici vorbă, mi-a răspuns și a plecat.

Peste o oră a reapărut împreună cu soțita. Femeișca de vreo 20 de ani a intrat fără să salute. A inspectat cu de-amănuntul fiecare încăpere; cu nasul pe sus a declarat: corespunde. Mi s-a comunicat că în 24 de ore trebuie să predăm locuința. Nu puteam să dau crezare propriilor mele urechi. Era casa noastră, abia o cumpărasem.

Molnár Anna a trebuit să se mute și s-a mutat pe o stradă despre care se vorbea că va face parte din ghetou. N-a mai așteptat să fie dusă cu forța.

OLIVER LUSTIG ■

(Va urma)

ULTIMA ORĂ

Din Tulcea, un mesaj de pace

Ion Duman, un talentat sculptor din Tulcea a ținut ca printr-un gest propriu, specific preocupărilor sale artistice să-și alăture „glasul” milioaneilor de oameni din țara noastră și din întreaga lume care doresc, mai presus de orice să fie înlăturat pericolul amenințator al unui război nuclear, să fie consolidată pacea pe pământ.

El a oferit în dar, locuitorilor orașului japonez Hiroșima una din cele mai recente creații ale sale, o statuie din marmură, intitulată sugestiv: „Venus din Hiroșima și Nagasaki”.

Lucrarea reprezintă o tină femeie ieșind din valuri, ținând deasupra capului cu o mână, o scoică, ce este ferită astfel, în concepția autorului, de efectele distrugătoare ale radiațiilor nucleare, cealaltă mână, ruptă, a statuii simbolizând mutilările pe care le provoacă războiul, miile de vieți omenesti ce au

pierit în august 1945, la Hiroșima și Nagasaki.

Recent, la Tulcea a sosit o scrisoare expedită din îndepărtata Țară a Soarelui Răsare, în care se spune printre altele: „Sintem foarte impresionati de statuia dvs. care raspunde pe deplin ideii aspiratiei de pace. Muzeul pacii din Hiroșima are un mare numar de opere de arta cu tema pacii. Este o mare onoare pentru noi sa ne imbogătim colectia cu statuia dvs., care reprezinta o contributie la promovarea pacii mondiale”.

Semnează: Keiso Yoneda, directorul Muzeului pacii din Hiroșima. (Constantin Ismaileanu)

Spre bucuria siderurgiștilor

La Băneasa, județul Constanța, constructorii și montorii acționează susținut pentru punerea în valoare, într-o perioadă de timp cât mai scurtă, a unui important zăcămint de calcar, ce va servi ca materie primă

Combinatului siderurgic de la Călărași, aflat la mică distanță.

Este vorba de o exploatare minieră la suprafață de unde calcarul va fi transportat cu funicularul până în portul minier de la Dunăre, de unde va fi expedit apoi, pe calea apei, cu barjele, până la marele combinat călărășean — transportul pe apă fiind, se știe, cel mai ieftin și lesnicios.

Ritmul intens al lucrărilor executate pe acest șantier a permis constructorilor din cadrul Antreprizei de construcții miniere București, susținuți de specialiști și lucrători din partea beneficiarului — Intreprinderea minieră „Dobrogea”, să îndeplinească cu un avans de 10 zile sarcinile planului de construcții-montaj pe 11 luni. Sint create totodată încă de pe acum condiții ca planul anual la investiții să fie îndeplinit cu 15 zile mai devreme, în prezent forțele fiind concentrate la montajul utilajelor tehnologice de pe platforma instalației de prelucrare și la prima linie a funicularului.

Menționăm că noua instalație minieră este prevăzută cu instalații de prelucrare și calibrare a minereului, iar funicularul aflat în construcție, ce va transporta, anual, din incintă la portul de expediție, 2,2 milioane tone calcar, va fi cea mai lungă instalație de transport pe cablu de acest gen din țara noastră.

Lucrările de amenajare a noii exploatare miniere dobrogene vor fi finalizate în 1987.

Să vină vara!

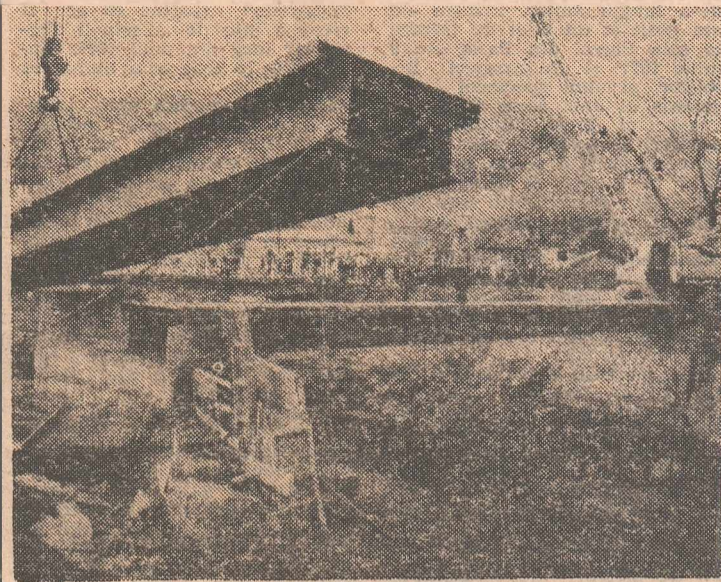
Recent, la Intreprinderea de producție și industrializare a legumelor și fructelor din Ovidiu — județul Constanța, a fost dată în folosință o nouă linie de producție Pepsi Cola.

Odată cu aceasta, capacitatea de producție a întreprinderii a

ajuns la 20 000 sticle de Pepsi Cola pe zi.

La festivitatea inaugurării noii capacități și la Simpozionul informativ-publicitar ce s-a desfășurat cu acest prilej, la hotelul Parc-Mamaia, a participat dl. Peter Thompson, vicepreședinte al firmei Pepsi Cola pentru regiunea Europei de Est.

Podul peste Cricovul Dulce va fi gata curind

Fotografie de D. M. ALEXANDRU ■

Un trucaj fotografic?
Este ambiția acestor minunați fotbaliști, este încrederea noastră în puterea lor de luptă și dorința pe care sperăm s-o vedem realizată:
Cupa intercontinentală la București

În pagina 21 — o avangardă a importante dispute pentru supremația intercontinentală de la trimisul nostru special la Tokio, Cornel Nistorescu.

Succes, mult succes Steaua!

Fotografia în halat alb

La Galeriile Asociației Artiștilor Fotografi din strada Brezoianu nr. 23 se desfășoară a XVIII-a bienală jubiliară a Fotoclubului medicilor din România. Selecția retrospectivă consemnează prin fotografie cei 30 de ani de activitate expozițională a discipolilor lui Esculap.

Amfitrion ne este dr. Napoleon Frandin, Hon. EFIAP, spontan și dezinvolt într-o discuție amicală cu și despre fotografia ca artă și ca hobby, metodă absolută antistress într-o muncă de încordare maximă pentru apărarea sănătății oamenilor.

Fotoclubul medicilor există din 1956, inaugurat cu prilejul Congresului de medicină internă printr-o expoziție de fotografii, pictură, caricaturi. Printre numele de atunci citeva sint și azi: Mihai Sturza, Florentin Nicolescu. După 30 de ani, la

A.A.F. sint expuse 180 de fotografii și 230 de diapositive, compendiu al unor stări sufletesti ale celor care, după porțile spitalului, redevin cetățini obișnuiți. Că și medicii au nevoie de „leac” o probează fotografiile lor: peisaj, portret, eseu. Ar mai fi ceva de spus despre actul cultural al acestor fotografii, despre simțul aparte al particularului și al evenimentului surprins, ai detaliului, al inefabilului, calități pe care și le-ar dori oricare profesionist de oriunde.

Cele 18 Bienale de până acum, dintre care 9 internaționale purtate prin 30 de țări ale lumii s-au constituit într-un mesaj de pace, prietenie și bucurie a vieții din partea celor 130 de membri ai Fotoclubului român.

„Portret pe dos”

PAUL AGARICI ■

„Eva”

DORU DIACONU ■

„Constructorii”

MARCEL LAVRIC ■

Flacăra, Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. interioare: Actualitatea politică: 25 60; Publiciști-comentatori: 14 53; Reportaj economie: 26 00; Știință: 21 28; Cultură-învățământ: 14 57; Probleme moral-cetățenești: 17 00; Sport 25 60; Scrisori-audiențe: 25 42; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, prsrif București, Calea Griviței nr. 64-66.